

UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ
PIENO TYRIMAI

2020

METINIS

PRANEŠIMAS

2021 m. kovo 15 d. Nr. 45F-113

TURINYS

VALDYBOS PIRMININKO KREIPIMASIS	3
1. BENDROJI INFORMACIJA	4
1.1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas metinis pranešimas	4
1.2. Bendrovė ir jos kontaktiniai duomenys	4
1.3. Bendrovės valdymas ir darbuotojai	4
1.4. Bendrovės darbuotojų atlygio politika	6
1.5. Dividendų politika	9
2. VEIKLA, VEIKLOS APLINKA IR RIZIKŲ VALDYMAS	9
2.1. Pagrindiniai istoriniai veiklos faktai	9
2.2. Veiklos pobūdis	11
2.3. Paslaugų užsakovai ir rinkos apžvalga	13
2.4. Rizikos valdymas	14
2.5. Veiklos pokyčių apžvalga	22
2.5.1. Gyvūnų produktyvumo padalinio veikla	22
2.5.2. Laboratorijos akreditacija	23
2.5.3. Laboratorijos vadybos sistema	24
2.5.4. Dalyvavimas tyrimų kokybės tikrinimuose	25
2.5.5. Vidaus auditai	26
2.5.6. Informacinių technologijų taikymas	26
2.5.7. Pieno mėginių surinkimo organizavimas	27
2.5.8. Tarptautinis bendradarbiavimas	28
2.5.9. Investicijos per ataskaitinį laikotarpį, planuojami investicijų projektai	29
3. 2020 M. FINANSINIAI IR VEIKLOS REZULTATAI, JŲ ATITIKTIS BENDROVĖS VEIKLOS TIKSLAMS	30
3.1. Turto ir nuosavo kapitalo pokyčiai	30
3.2. Pagrindiniai finansiniai veiklos rodikliai	30
3.3. Pagrindiniai pardavimų rodikliai	32
3.4. Atliktų tyrimų ir kitų paslaugų apimtys	33
3.5. Pardavimo pajamų kitimas ir struktūra	34
3.6. Sąnaudų kitimas ir struktūra	35
3.7. Veiklos strategijos tikslų įgyvendinimas	36
4. DARNUS VYSTYMASIS	41
5. VEIKLOS PLANAI	43
5.1. Misija, vizija, vertybės, strateginės kryptys ir tikslai	44
5.2. Planuojami veiklos rodikliai	46
6. INFORMACIJA APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ NUOSTATŲ LAIKYMAŠI	48
6.1. Informacijos atskleidimas	48
6.2. Metinio pranešimo turinys	48
6.3. Apskaitos tvarkymas ir finansinių ataskaitų rinkiniai	48
6.4. Metinių pranešimų ir finansinių ataskaitų rinkinių pateikimas	48
6.5. Informacija apie metinių finansinių ataskaitų auditą, auditoriaus išvada	49
7. SVARBIAUSI ĮVYKIAI PO FINANSINIŲ METŲ PABAIGOS IKI ATASKAITŲ SUDARYMO	49

VALDYBOS PIRMININKO KREIPIMASIS

Gerbiamieji,

2020 metų lapkričio 27 dieną paskirtoji bendrovės valdyba rinkosi į pirmąjį savo posėdį. Džiugu, kad paskirtieji valdybos nariai, tikri savo sričių profesionalai, prisijungė prie bendrovės valdymo ir aktyviai, entuziastingai imasi jiems patikėtos veiklos bei, manau, pateisina akcininko lūkesčius.

2020-ieji tapo dar vienais kryptingos veiklos metais, įgyvendinant UAB „Pieno tyrimai“ ir prijungtos UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ veiklos integraciją. Džiugu, kad akcijų valdytojo sprendimas sujungti šias dvi toje pačioje žaliavinio pieno gamybos rinkoje veikiančias bendroves pasiteisino ir duoda teigiamus veiklos rezultatus. Bendrovių integracija sąlygojo administracinių kaštų sumažinimą, inovacijų kūrimą, veiklos efektyvumo didinimą ir išaugusį bendrovės pelną bei kryptingą strategijoje keliamų tikslų įgyvendinimą. Pieninės veislininkystės darbas vykdomas betarpiškai, naudojant visus laboratorijoje gaunamus tyrimų rezultatus ir efektyviai išnaudojant turimus žmogiškuosius ir techninius resursus bendriems tikslams pasiekti. Pieno sektoriaus dalyviai gali gauti platesnio spektro paslaugas, konsultacijas ar problemų sprendimus iš vieno paslaugų teikėjo taupant ne tik piniginius, bet ir laiko kaštus.

Tiesa, susidurta su pasaulinės pandemijos keliamais sunkumais paslaugų teikimo organizavimui, tačiau rasti efektyvūs ir lankstūs administraciniai šios problemos sprendimo būdai.

Valdybos pirmininkas

Andrius Burlėga

1. BENDROJI INFORMACIJA.

1.1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas metinis pranešimas.

Metinis pranešimas parengtas už laikotarpį nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. Visi duomenys pateikti 2020 m. gruodžio 31 d. būklei, jeigu nenurodyta kitaip.

Šiame pranešime UAB „Pieno tyrimai“ toliau gali būti vadinama Bendrove.

1.2. Bendrovė ir jos kontaktiniai duomenys.

Bendrovės pavadinimas	UAB „Pieno tyrimai“
Teisinė forma	Uždaroji akcinė bendrovė
Įstatinis kapitalas	3 784 731 Eur
Akcininko teises ir pareigas įgyvendina	Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerija
Juridinio asmens kodas	233816290
PVM mokėtojo kodas	LT338162917
Juridinių asmenų registro tvarkytojas	Valstybės įmonė Registrų centras
Buveinės adresas	Radvilų Dvaro g.31, LT- 48331 Kaunas
Telefono numeris	8 (37) 361181
Fakso numeris	8 (37) 361312
Elektroninio pašto adresas	info@pieno-tyrimai.lt
Interneto svetainės adresas	www.pieno-tyrimai.lt

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo 4 str. 3 p. reikalavimais, UAB „Pieno tyrimai“ finansinės atskaitos ir metinis pranešimas parengti taikant tokius pačius reikalavimus kaip ir vidutinėms įmonėms. Bendrovė neatitinka Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo 2 str. 32 d. 9 p. ir 10 p. nuostatų, todėl nėra laikoma viešojo intereso įmone.

Bendrovė filialų ir atstovybių neturi.

1.3. Bendrovės valdymas ir darbuotojai.

Bendrovės valdymo organai yra: visuotinas akcininkų susirinkimas, valdyba ir direktorius.

Akcininkas. Bendrovės akcijų savininkė yra Lietuvos Respublika (LR), jai priklauso 100 proc. Bendrovės nematerialių akcijų. Kiekviena visiškai apmokėta akcija akcininkų susirinkime suteikia vieną balsą. Valstybės nuosavybės teise priklausančių akcijų valdytoja yra LR Žemės ūkio ministerija. Aukščiausiasis Bendrovės valdymo organas yra visuotinas akcininkų susirinkimas. Kadangi akcijų savininkas yra vienas asmuo, akcininko sprendimai įforminami LR žemės ūkio ministro įsakymais. Bendrovės įstatinis kapitalas – 3 784 731 eurais ir yra padalintas į 3 784 731 paprastąsias vardines akcijas. Vienos akcijos nominali vertė 1 Eur (vienas euras).

Valdyba. LR žemės ūkio ministras 2020 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 3D-738 „Dėl UAB „Pieno tyrimai“ valdybos sudarymo“ patvirtino Bendrovės valdybą 4 metų kadencijai. UAB „Pieno tyrimai“ valdybą sudaro 4 nariai (įskaitant valdybos pirmininką). **Valdybos sudėtis:**

Pareigos valdyboje, vardas,
pavardė

Darbovietė, pareigos

Valdybos pirmininkas **Andrius Burlėga**

Žemės ūkio ministerija, kodas 188675190, Gedimino pr. 19, LT-101103 Vilnius, Teisėkūros ir atstovavimo skyriaus vedėjas

Valdybos narė
Rūta Pupkaitė - Jurgutienė

Žemės ūkio ministerija, kodas 188675190, Gedimino pr. 19, LT-101103 Vilnius, Žemės ūkio sektoriaus finansų valdymo grupės vyriausioji specialistė

Nepriklausomas valdybos narys
Artūras Palekas

AB „Problematika“, kodas 120721845,
Granito g. 3, LT-02241 Vilnius, direktorius

Nepriklausomas valdybos narys
prof. dr. Rolandas Stankevičius

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU),
kodas 302536989, A. Mickevičiaus g. 9, LT 44307 Kaunas,
Veterinarijos akademija, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas

Valdybos nariai neturi Bendrovės akcijų ir neatlieka Bendrovėje jokių pareigų, išskyrus valdybos nario pareigas.

Bendrovės vadovas:

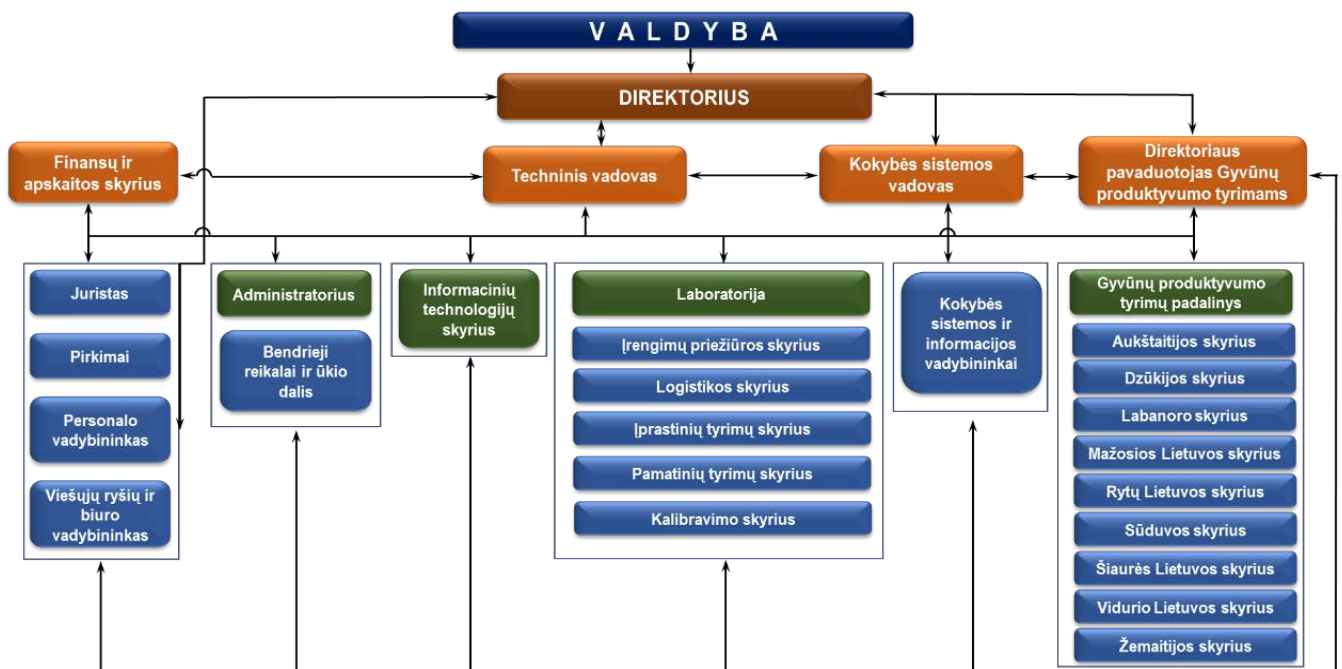
Pareigos	Vardas, pavardė	Dirba šiose pareigose nuo
Direktorė	Laima Urbšienė	2017-07-25

Direktorė Laima Urbšienė kitų vadovaujamų ir kitų pareigų kituose juridiniuose asmenyse neatlieka.

Bendrovės vadovybė:

Pareigos	Vardas, pavardė	Dirba šiose pareigose nuo
Direktoriaus pavaduotoja GPT	Danguolė Urbšienė	2019-07-01
Vyr. finansininkė	Asta Urbonienė	2003-02-20
Kokybės sistemos vadovė	Dalia Riaukienė	2003-03-31
Laboratorijos vadovas (kartu atlieka techninio vadovo pareigas)	Vygantas Petrauskas	2003-03-28
Administratorius	Vytautas Drūlia	2004-01-02

Bendrovės organizacinė struktūra sudaryta pagal darbuotojų atliekamas funkcijas. Ji yra tokia: vadovybė, finansų ir apskaitos skyrius, bendrieji reikalai ir ūkio dalis, informacinių technologijų skyrius, laboratorija, Kokybės sistemos ir informacijos vadybininkai, gyvūnų produktyvumo tyrimų padalinys, kuris apima Aukštaitijos, Dzūkijos, Labanoro, Mažosios Lietuvos, Rytų Lietuvos, Sūduvos, Šiaurės Lietuvos, Vidurio Lietuvos ir Žemaitijos skyrius.

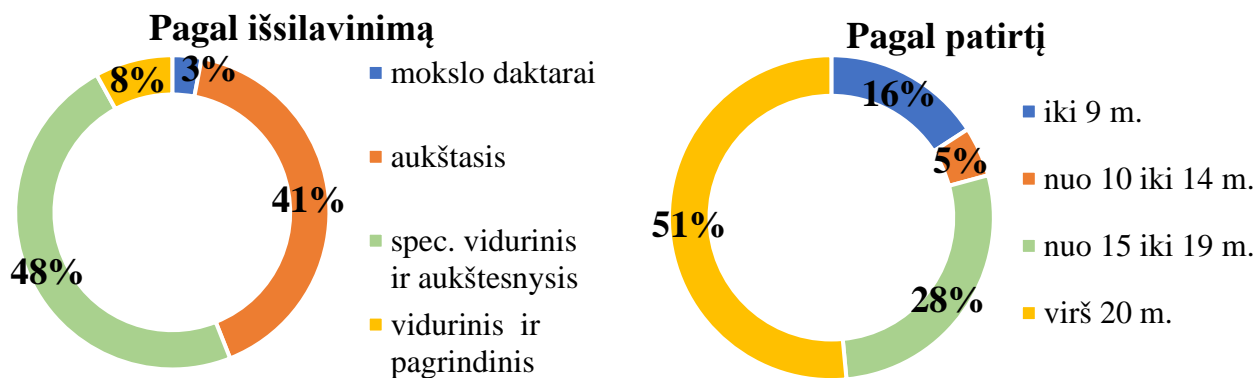

Vidutinio sąrašinio įmonės darbuotojų skaičiaus kitimas:

	Darbuotojai, vnt.	Pokytis	
		(+;-) punkt.	proc.
2018 m.	131	-	-
2019 m.	213	82,0	62,6
2020 m.	298	85,0	39,9

Nuo 2019 m. liepos 1 d. darbuotojų skaičius padidėjo, nes prijungus UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“, kartu buvo perkelti ir 195 darbuotojai. Ataskaitinių metų pabaigai dirbo 276 darbuotojai, kurie, lyginant su praėjusių metų pabaigoje dirbusių darbuotojų skaičiumi (311 darbuotojų), sumažėjo 35 darbuotojais. Darbuotojų skaičiaus mažėjimą lėmė mažėjančios darbo apimtys dėl vidutinių pieno ūkių skaičiaus ir juose laikomų karvių skaičiaus mažėjimo ir darbo procesų optimizavimo. GPT padalinio skyriuose nuo 2020 lapkričio 1 d. nebuvo pratęstos darbo sutartys su 24 darbuotojais.

Didžiąją dalį Bendrovės pajėgumų lemia darbuotojų žinios, išmanymas ir įgūdžiai. Bendrovės darbuotojų pasiskirstymas pagal išsilavinimą ir darbo patirtį:

1.4. Bendrovės vadovų ir darbuotojų atlygio politika.

Bendrovės valdybos nepriklausomiems nariams už darbą valdyboje mokamas atlygis vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 3D-672 patvirtintu Valstybės valdomų bendrovių, kuriose žemės ūkio ministerija yra 100 proc. akcijų valdytoja, nepriklausomo kolegialaus organo nario atlygio apmokėjimo tvarkos aprašu. Ataskaitiniu laikotarpiu mokėtas nepriklausomiems valdybos nariams atlygis skelbiamas Bendrovės interneto svetainėje ir 2020 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto 3.17 pastaboje. Dviem valdybos nariams, kurie atstovauja LR Žemės ūkio ministeriją, už darbą valdyboje atlygis nenustatytas ir nemokamas.

Bendrovės direktoriaus ir jo pavaduotojo mėnesinę algą sudaro pastovioji ir kintamoji dalys. Mėnesinės algos pastovioji dalis nustatoma koeficientais, taikant atitinkamų metų Lietuvos Respublikos Seimo nustatytą Lietuvos politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinį dydį atsižvelgiant į nustatytą Bendrovės IV kategoriją. Pavaduotojo mėnesinės algos pastoviosios dalies dydis nustatomas 15 proc. mažesnis už direktoriaus mėnesinės algos pastoviosios dalies dydį. Mėnesinės algos kintamoji dalis priklauso nuo Bendrovės tikslų įgyvendinimo ir veiklos rezultatų ir nustatoma finansiniams metams, atsižvelgiant į praėjusiais metais pasiektus konkrečius Bendrovės veiklos rezultatus (vertinamus rodiklius). Mėnesinės algos kintamosios dalies dydį ir konkrečius veiklos rezultatus (vertinamus rodiklius) nustato UAB „Pieno tyrimai“ valdyba. Kintamoji dalis negali viršyti 50 procentų nustatytos mėnesinės algos pastoviosios dalies dydžio. Vadovų mėnesinės algos kintamosios dalies dydžiui nustatyti ūkinės – finansinės veiklos rodikliai, jų planiniai dydžiai ir kintamosios dalies dydžiai tikslinami kiekvienais metais ir

nurodomi uždaros akcinės Bendrovės strategijoje, parengtoje vadovaujantis Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose bendrovėse tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665 (Žin., 2012, Nr. 67-3394), ir ne vėliau kaip iki kiekvienų metų sausio 30 d. tvirtinami Bendrovės valdybos. Bendrovei nepasiekus nė vieno nustatyto rodiklio, vadovų mėnesinės algos kintamoji dalis nenustatoma arba ji proporcingai mažinama.

LR Žemės ūkio ministro 2020 m. vasario 18 d. įsakymu Nr.3D-105 nustatytų 2020 m. veiklos rezultatų vertinimo rodiklių, nuo kurių priklausys UAB „Pieno tyrimai“ direktoriaus mėnesinės algos kintamoji dalis 2021 m., įvykdymas ir 2021 m. sausio 25 d. valdybos nustatytos veiklos rezultatų vertinimo rodiklių reikšmės 2021 metams:

(1 lentelė)

Eil. Nr.	Rodiklis	Paiškinimas	Kintamosios atlygio dalies dydis, proc.	2020 m. planas ir įvykdymas			Nustatyta rodiklio reikšmė 2021 m.
				Nustatyta	Pašiekta	Įvykdymas	
1.	Grynasis pelningumas, proc. (<i>Grynasis pelnas/pardavimo pajamos x 100</i>)	Parodo kiek 1-am eurui pardavimo pajamų tenka grynojo pelno	14	1,9	4,4	Įvykdyta	3,5
2.	Skolos–nuosavybės koeficientas (<i>Isipareigojimai/nuosavas kapitalas(priimtina reikšmė iki 0,5)</i>)	Parodo kiek 1-am nuosavo kapitalo eurui tenka skolų. Kuo reikšmė mažesnė, tuo mokumas geresnis	12	0,4	0,3	Įvykdyta	0,3
3.	Ilgalaikio turto apyvartumas, kartais per metus (<i>Pardavimo pajamos/ilgalaikis turtas</i>)	Analizuoja kaip efektyviai atsiperka investicijos į ilgalaikį turtą. Parodo kiek 1-as euras ilgalaikio turto uždirba pajamų per metus	12	1,5	1,9	Įvykdyta	1,5
4.	Pardavimų apimtis vienam darbuotojui vidutiniam sąlyginiam), tūkst. Eur (<i>Pardavimo pajamos/vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius</i>)	Parodo kiek vidutiniškai 1-am dirbančiajam tenka pardavimo pajamų	12	24	27,0	Įvykdyta	24,3
Iš viso			50	x	x	x	x

Aukščiausio lygio Bendrovės vadovų darbo užmokesčio kitimas:

(2 lentelė)

Pavadinimas	Mato vnt.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	Palyginimas			
					2019m./2018m.		2020m./2019m.	
					(+;-) punkt.	proc.	(+;-) punkt.	proc.
Vidutinis vadovų skaičius	vnt.	1,0	1,5	2,0	0,5	50,0	0,5	33,3
Darbo užmokesčio suma	Eur	36 680	56 589	74 884	19 909	54,3	18 295	32,3
t. sk.: kintama dalis	Eur	7 824	12 078	23 018	4 254	54,4	10 940	90,6
	proc.	21,3	21,3	30,7	0,0	0,1	9,4	44,0
premijos	Eur	3 975	-	-	-3 975	-100	-	-

Po konsultacijų su Darbo taryba 2020 m. spalio 25 d. direktorius įsakymu Nr.13V-0100 atnaujino Bendrovės Darbo apmokėjimo sistemą. Darbo apmokėjimo sistema garantuoja Bendrovėje taikomą darbo apmokėjimo skaidrumą, nustato objektyvius kriterijus darbų (pareigybių) sudėtingumo įvertinimui, kurio pagrindu yra nustatomi minimalūs ir maksimalūs bazinio darbo užmokesčio dydžiai. Sistema nustato vienodą darbo užmokestį už tokį patį ar lygiavertį darbą visiems darbuotojams, nepriklausomai nuo jų lyties, rasės, pažiūrų ar kitų Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatyme nustatytų pagrindų. Vadovaujantis Sistema, tokie patys darbai, už kuriuos mokamas vienodas darbo užmokestis, yra nustatomi remiantis objektyviais kriterijais, atsižvelgiant į tai, ar lyginami darbuotojai pagal savo darbo veiklos specifiką ir atliekamas funkcijas be didesnių darbdavio sąnaudų gali būti sukeisti savo darbo vietomis. Sistema parengta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodeksu, Lietuvos Respublikos darbo kodeksą įgyvendinančiais teisės aktais, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Bendrovėje yra sudaromas darbuotojų pareigybių sąrašas, pagal kurį pareigybės grupuojamos pagal darbo pareigų pobūdį, atsakingumą ir būtiną kvalifikaciją darbo pareigoms atlikti. Pareigybių sąrašas su numatytu minimaliu ir maksimaliu kiekvienai pareigybių grupei nustatytu bazinio darbo užmokesčio dydžiu, suderinus su darbo taryba, tvirtinamas direktoriaus įsakymu. Darbuotojui mokamo darbo užmokesčio kintamoji dalis skiriama pagal darbuotojui skiriamų darbo pareigų kiekį ir sudėtingumą. Taip pat darbuotojams nustatyti skatinamieji priedai už įgytą kvalifikaciją ar dirbamą darbą, atsižvelgiant į šio konkretaus darbo specifiką, ir priemokos, kai darbuotojui pavedamas papildomas darbas, pareigos ar užduotys. Už pasiektus rodiklius, už gerus metinius Bendrovės veiklos rezultatus, labai gerą pareigų vykdymą, už ilgametį ir nepriekaištingą darbą, už įgyvendintus racionalius pasiūlymus, lojalumą, už labai gerus bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius, vykdant savo pareigas, už sėkmingą profesinės kompetencijos vystymą Bendrovės direktoriaus įsakymu darbuotojai skatinami išmokant vienkartinės premijas. Vadovaujantis patvirtinta Darbo apmokėjimo sistema, tęsiant ilgmetes Bendrovės tradicijas, darbuotojams buvo išmokėtos premijos metinių švenčių proga, skiriamos materialinės pašalpos mirus darbuotojo artimam šeimos nariui ir gimus vaikui.

Bendrovės 2020 m. darbo užmokesčio fondas įskaitant socialinio draudimo mokesčius, buvo 3 837,1 tūkst. Eur. Darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, vidutinis mėnesio nustatytasis darbo užmokestis neatskaičius mokesčių kito taip:

(3 lentelė)

Pareigybės pavadinimas	2018 m.	2019 m.*	2020 m.
Direktorius	2 946	3 446	3 367
Vadovai	2 100	2 593	2 686
Skyrių vedėjai	1 589	1 978	2 262
IT specialistai	-	2 180	2 551
Vyriausieji specialistai	1 507	1 957	1 963
Vyresnieji specialistai	1 326	1 681	1 738
Specialistai	1151	1 486	1 579
Tarnautojai	880	1 109	1 110
Laboratorijos darbuotojai	915	1 204	1 186
Vairuotojai-ekspeditoriai	839	1146	1 210
Taros paruošėjai	553	774	801
Budėtojai	655	899	959
Valytojai	530	762	786

Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimo (GPT) padalinys

Direktorius pavaduotoja GPT	-	2 784	2 854
Padalinio vadovai GPT	-	2 280	2 275
Konsultantai GPT	-	1 700	1 840
Vyriausieji specialistai GPT	-	1 722	-
Vyresnieji specialistai GPT	-	1 612	-
Specialistai GPT	-	1 723	-
Skyrių vadovai GPT	-	1 532	1 539
Skyrių vadovų pavaduotojai GPT	-	1 512	1 417
Skyrių administratoriai GPT	-	1 063	1 000
GPT asistentai	-	913	1 024

* Nuo 2019 m. darbo užmokestis buvo indeksuotas pritaikius 1,289 koeficientą, keitėsi mokesčių tarifai.

1.5. Dividendų politika.

Bendrovė dividendus moka į valstybės biudžetą, todėl jos dividendų mokėjimo politika suformuota remiantis teisės aktų reikalavimais. Iki 2018 m. gruodžio 30 d. bendrovės teisinė forma buvo valstybės įmonė, todėl vadovaujantis LR valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo reikalavimais bendrovė mokėjo šiame įstatyme numatyto dydžio pelno įmokas. Pertvarkius valstybės įmonę į uždaryją akcinę bendrovę bus skiriami dividendai, kurių skyrimo tvarka ir dydžiai nustatyti 1997 m. sausio 14 d. LR Vyriausybės nutarime Nr.20 „Dėl dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias bendrovių akcijas ir valstybės įmonių pelno įmokų“.

Bendrovės dividendų mokėjimas:

Ataskaitinis laikotarpis	Įmokų bazė, Eur	Skiriama dividendams, proc.	Skiriama dividendams suma, Eur	Sumokėjimo terminas	Sumokėjimo data
2018 m.	paskirstytinasis pelnas 240 962	80	192 770	2019-05-30	2019-05-30 – 2019-06-06
2019 m.	paskirstytinasis pelnas 187 939	70	131 557	2020-05-28	2020-05-15
2020 m.	paskirstytinasis pelnas 317 161	70	222 013	2021-05-31	Terminas po ataskaitos datos

2. VEIKLA, VEIKLOS APLINKA IR RIZIKŲ VALDYMAS.**2.1. Pagrindiniai istoriniai veiklos faktai.**

Lietuvoje nuosekliai ir centralizuotai pieno sudėties ir kokybės tyrimai pradėti atlikti 1993 m. spalio 15 d. Lietuvoje įsteigus Valstybinę eksperimentinę pieno kokybės tyrimo laboratoriją. Tuo metu jau buvo atliekami pieno sudėties tyrimai - nustatomi riebalai, baltymai, somatinės ląstelės. Tačiau atsirado poreikis vykdyti veislinių gyvulių pasirinkimą pagal pieno savybes, t. y. vykdyti gyvulių selekcinį darbą. Tai buvo vienu pagrindiniu pieno tyrimų laboratorijos atsiradimo motyvu. Pirmieji šios laboratorijos tyrimai buvo atliekami Sargėnuose (Kauno mikrorajone) įsikūrusios tarprajoninės veislininkystės įmonės patalpose. Kadangi laboratorijos užmojai buvo platūs, vykdomam darbui turėtos patalpos tapo per mažos. Todėl nuo 1994 m. spalio 12 d. šios laboratorijos darbuotojai tęsė veiklą naujai įrengtose Lietuvos veterinarijos akademijos patalpose, o po pusmečio

Valstybinė eksperimentinė pieno kokybės tyrimo laboratorija tapo valstybės įmone „Pieno tyrimai“. Kartu su Vokietijos mokslininkais įvykdžius PHARE projektą, buvo sukurta ES reikalavimus atitinkanti pieno sudėties ir kokybės tyrimų centrinė laboratorija. Šalies centrinės pieno tyrimų laboratorijos atsiradimas sąlygojo superkamo ir/ar parduodamo į rinką žalio pieno saugos ir kokybės stebėsenos bei kontrolės sistemos sukūrimą ir pieno sudėties tyrimų atlikimą visiems pieno ūkiams, kurie kontroliavo bandas veislininkystės tikslais.

Nuo 1996 m. VĮ „Pieno tyrimai“ pavesta atlikti pieno tyrimus visiems ūkiams, kontroliuojantiems veislininkystės tikslais pienines bandas. Nuo 1998 m. balandžio 1 d. pagal palaiptinio diegimo grafiką pradėta tirti pieno sudėtis ir kokybė, skirta atsiskaityti pieno gamintojams už superkamą perdirbti pieną. O nuo 1999 m. sausio 1 d. visiems pieno gamintojams už jų parduotą pieną perdirbimui privalėjo būti atsiskaitoma pagal šio pieno tyrimų, atliktų valstybės įmonėje „Pieno tyrimai“, rezultatus. Tais pačiais metais sukurta interneto svetainė www.pieno-tyrimai.lt, kurioje pateikiami tyrimų duomenys pieno gamintojams, pieno supirkėjams, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai ir kitoms suinteresuotoms institucijoms.

Nuo 2001 m. sausio mėnesio VĮ „Pieno tyrimai“ buvo akredituota Vokietijos akreditacijos tarnybos DAP (Deutsches Akkreditierungssystem Profwesen). Akreditacijos sritis – cheminiai, fizikiniai ir mikrobiologiniai pieno tyrimai. Nuo 2010 m. ir šiuo metu Bendrovė akredituota Nacionalinio akreditacijos biuro prie Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (iki 2018-12-31 ūkio ministerijos).

2002 m. pabaigoje pageidaujantiems ūkiams, turintiems pieno šaldymo įrangą, pradėta taikyti nauja pieno tyrimų atlikimo tvarka, kai pieno mėginiai tyrimams imami iš kiekvienos pieno siuntos. Dalis šių ūkių papildomai užsakė ir mėginių surinkimo tiesiogiai iš ūkių ir pristatymo į laboratoriją paslaugą.

Plečiantis įmonės veiklai, atsirado erdvesnių patalpų poreikis, todėl, vykdant 2003 m. rugsėjo 2 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr.115 „Dėl nekilnojamo daikto perdavimo ir įstatinio kapitalo didinimo“, buvo iš Lietuvos veterinarijos akademijos perimtas nenaudojamas valgyklos pastatas ir rekonstruotas į pieno tyrimų laboratoriją. Veikla naujose patalpose, esančiose Radvilų Dvaro g. 31, Kaune, pradėta vykdyti 2006 m. liepos mėnesį.

2011-ieji metai Valstybinės maisto ir Veterinarijos tarnybos buvo paskelbti pieno kokybės metais. Tais metais prasidėjo nemažai pokyčių pieno tyrimų sistemos tobulinime. Siekiant išaiškinti pieno mėginių falsifikavimo atvejus ir sugriežtinti superkamo pieno kokybės kontrolę, buvo pradėtos vykdyti pieno siuntų patikros pieno supirkimo įmonėse ir pradėta tikrinti ar paimti pieno mėginiai tapatūs su superkamu pienu. Šios priemonės tęsiamos ir toliau.

Pasitelkiant pažangiąją pasaulio laboratorijų praktiką ir laboratorijos įrangos gamintojų siūlomas naujas modernesnes tyrimų technologijas, buvo nuolat ieškoma galimybių pasiūlyti pieno sektoriui naujus tyrimo metodus bei patobulinti jau įdiegtus. 2013 m. valstybės įmonės „Pieno tyrimai“ laboratorija pasiūlė pieno ūkiams karvės veršingumo nustatymo iš pieno ankstyvojoje veršingumo stadijoje imunofermentiniu metodu tyrimus, o nuo 2015 m. pradėjo identifikuoti mastito sukėlėjus PGR metodu. Bendrovė nuo 2017 m. kartu su Olandijos partneriu pieno ūkiams siūlo atlikti pašarų tyrimus NIRS metodu, kuris užtikrina greitą ir išsamų įvairių pašaro rūšių mėginių ištyrimą. Nuo 2019 m. gegužės mėn. antimikrobinės medžiagos žalio pieno mėginiuose identifikuojamos modifikuotu imunofermentinės analizės metodu, naudojant InfiniPlex testą.

Vykdydamas 2017 metų kovo 13 d. Vyriausybės patvirtintą programos įgyvendinimo planą, kuriame yra numatyta optimizuoti valstybės valdomų įmonių valdymą, peržiūrint jų veiklos funkcijas ir teisinę formą, 2018 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras įsakymu Nr. 3D-

788 „Dėl valstybės įmonės „Pieno tyrimai“ pertvarkymo į uždarają akcinę bendrovę“ valstybės įmonė „Pieno tyrimai“ priėmė sprendimą pertvarkyti valstybės įmonę (VĮ) „Pieno tyrimai į uždarają akcinę bendrovę (UAB) „Pieno tyrimai“. Pertvarkymas baigtas ir UAB „Pieno tyrimai“ pradėjo veikti 2018 m. gruodžio 31 d. Nuo 2019 m. liepos 1 d. UAB „Pieno tyrimai“ reorganizuoti prijungiant UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“. Pertvarkymu ir reorganizavimu buvo siekiama sukurti žalio pieno gamybos reguliavimo sistemą, apimant pieno kokybės, bandų produktyvumo ir veislinių savybių gerinimą, prioritetu laikant nuoseklų veislininkystės darbą, tinkamą gyvūnų laikymą, priežiūrą, subalansuotą šėrimą, pažangų, modernų ir tvarų ūkio vystymą bei plėtrą. Taip pat siekiama stiprinti pieno sektoriaus dalyvių ekonominį savarankiškumą ir jų gaminamos produkcijos tarptautinį konkurencingumą, skatinama veiksminga konkurencija šalies rinkoje, gerinama viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas ir tikimasi, kad bus užtikrintas veiksmingesnis Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Vyriausybės nutarimuose nustatytų funkcijų atlikimas.

2.2. Veiklos pobūdis.

Pagal savo veiklos pobūdį Bendrovė yra specializuota centrinė šalies pieno tyrimų laboratorija, kuri atlieka viso šalyje superkamo pieno sudėties ir kokybės tyrimus, vykdo pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus ir atlieka kitas su pieno sektoriumi susijusias paslaugas.

UAB „Pieno tyrimai“ laboratorijoje įdiegta tarptautinį standartą atitinkanti vadybos sistema. Nacionalinis akreditacijos biuras patvirtino laboratorijos kompetenciją standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai“ atitikčiai ir akreditavo atlikti žalio pieno fizikinius-cheminius ir mikrobiologinius tyrimus, masės ir tūrio matavimo priemonių bandymus bei masės, tūrio ir temperatūros matavimo priemonių kalibravimą.

Bendrovės teikiama pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų paslauga yra licencijuota vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkinių gyvūnų veislininkystės įstatymu ir Europos parlamento ir tarybos reglamentu (ES) Nr. 2016/1012 (licencija išduota 2019-07-18). Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo, indentifikavimo, apskaitos, duomenų kaupimo, saugojimo ir apdorojimo principai atitinka Tarptautinio gyvulių apskaitos komiteto (International Committee for Animal Recording (ICAR)) reikalavimus.

Bendrovė vykdo šią veiklą:

- atlieka sudėties ir kokybės tyrimus pieno žaliavos saugos ir kokybės stebėsenai bei kontrolei ir atsiskaitymui už superkamą pieną;
- vykdo tiriamųjų pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus: tvarko pieninių gyvūnų pirminę veislininkystės apskaitą, nustato pieno primilžius, paima kontrolinius pieno mėginius, juos ištiria, pirminius veislininkystės apskaitos duomenis perduoda į VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro administruojamą Ūkinių gyvūnų registrą (ŪGR) ir Gyvulių veislininkystės informacinę sistemą (toliau - GYVIS),
  - konsultuoja pieninių gyvūnų laikytojus produktyvumo didinimo, pieno kokybės gerinimo, produktyvumo tyrimų vykdymo ir kitais pienininkystės ūkio tvarkymo klausimais;
  - vykdo mokymus gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo ir duomenų perdavimo tematika;
  - atlieka ūkinių gyvūnų ženklavimo ir registravimo paslaugą;
  - kaupia, archyvuoja, apdoroja ir analizuoja pieno sudėties ir kokybės duomenis, pateikia ištirtų pieno mėginių rezultatų analizę bei statistinius duomenis kontroliuojančioms institucijoms;
  - atlieka tyrimus tiesiogiai pienu ir pieno produktais prekiaujantiems ūkininkams;
  - formuoja jungtinius pieno mėginius karvių ligų tyrimui ir perduoda juos Nacionaliniam maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutui;

- atlieka mastito sukėlėjų ir jų jautrumo antibiotikams nustatymą pieno mėginyje mikrobiologiniu metodu;
- atlieka mastito sukėlėjų nustatymą PGR metodu;
- atlieka karvės veršingumo nustatymo tyrimus;
- teikia pieno mėginių pristatymo tiesiogiai iš pieno ūkių į pieno tyrimų laboratoriją paslaugas;
- nustato tetraciklinų ir chloramfenikolio likučius piene;
- teikia pieno tyrimų laboratorijoms kontrolinio pieno mėginius, matuoklių derinimo rinkinius ir mėginių rinkinius tarplaboratoriniams palyginamiesiems tyrimams;
- atlieka pieno matavimo priemonių kalibravimą ir techninę priežiūrą;
- pieno šaldytuvų patikrą ir bandymus;
- atlieka melžimo įrangos tikrinimus;
- tiria pašarus;
- atlieka kitas paslaugas, susijusias su pieno žaliavos sektoriumi.

Šalyje veikianči vieninga žalio pieno sudėties, kokybės vertinimo ir saugos stebėsenos sistema ir tyrimų atlikimas centrinėje akredituotoje UAB „Pieno tyrimai“ laboratorijoje atitinka pasaulinę praktiką bei pagrindinių ES norminių dokumentų reikalavimus ir užtikrina pastovų ir tolygų pieno žaliavos sudėties ir kokybės vertinimą visiems pieno sektoriaus dalyviams: gamintojams, supirkėjams, kontroliuojančioms bei administruojančioms pieno supirkimą institucijoms. Siekiama ne tik garantuoti teisingą atsiskaitymą už superkamą pieną, bet ginti ir saugoti pieno gaminių vartotojų sveikatos saugos interesus, užtikrinti pieno produktų eksporto reikalavimų vykdymą bei vystyti veiklą tvarios pienininkystės, pilnavertės mitybos, saugaus ir kokybiško maisto kryptimis.

Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų veikla yra kryptingo ir teisingo veislininkystės darbo pagrindas. Tai viena svarbiausių priemonių, lemianti sėkmingą gyvūnų selekcijos procesą, racionalų ir pelningą jų veisimą, gerinant bandų sudėtį, produktyvumo ir sveikatingumo rodiklius, didinant pieno gamybos efektyvumą ir ūkių stiprėjimą. Gyvūnų produktyvumo tyrimai yra metodiškas pieninių gyvūnų kokybinių ir kiekybinių produktyvumo rodiklių nustatymas, apimantis primilžių nustatymą, kontrolinių pieno mėginių paėmimą, jų ištyrimą, pirminės veislininkystės ir individualių produktyvumo duomenų apskaitą, jų registravimą ir kaupimą ūkiniuose gyvūnų veislininkystės informacinėje sistemoje. Surinkti, sukaupti ir susisteminti pirminės veislininkystės ir produktyvumo apskaitos duomenys naudingi produktyvumo tyrimus vykdančiam pieninių gyvūnų savininkui, fermos vadovui, selekcininkui, veterinarijos gydytojui. Jais naudojasi atsakingos kontroliuojančios institucijos, pripažintos veislininkystės institucijos (galvijų gerintojų asociacijos), konsultavimo, mokslo įstaigos ir kt.. Šių duomenų pagalba yra priimami sprendimai dėl tolimesnio veislininkystės vystymo, pieninių gyvūnų veislinių savybių gerinimo, gamybos efektyvumo didinimo atskiro ūkio ir visos šalies mastu.

Pieninių gyvūnų laikytojai, vykdydami valstybės remiamus gyvūnų produktyvumo tyrimus, turi galimybę gerinti bandos genetinę vertę, priimti savalaikius bandos valdymo sprendimus ir siekti maksimalaus pelno: gerinti produktyvumo, reprodukcijos rodiklius (gauti daugiau pieno, riebalų, baltymų, veršelių); optimizuoti šėrimo planus ir sumažinti pašarų sąnaudas; išvengti medžiagų apykaitos ligų, su jomis susijusių kitų ligų bei atitinkamų išlaidų; taikyti kryptingą prieauglio auginimą ir gerinti bandos struktūrą, siekiant efektyvaus turimų išteklių panaudojimo; išskirti sergančias karves, nustatyti ir gydyti slaptus ir klinikinius mastitus, planuoti prevencinius darbus, siekiant išvengti mastitų ir parduoti geresnės kokybės pieną didesne kaina; gauti kvalifikuotą konsultantų pagalbą. Taip pat pieninių gyvūnų laikytojui svarbu, kad vykdančias gyvūnų produktyvumo tyrimus ir remiantis atliktais jungtinių pieno mėginių tyrimais ligų atžvilgiu, jis gali gauti ir palaikyti sveikos bandos statusą.

Vykdančias produktyvumo tyrimus užtikrinamas tinkamas gyvūno identifikavimas ir kilmės atsekamumas. Atsižvelgiant į gautus tyrimų rezultatus, pripažintos veislininkystės asociacijos gali teisingai vykdyti veislinių gyvūnų kilmės apskaitą, kryptingą paranką ir atranką, vertinti veislinę vertę, tinkamai sudaryti pieninių bandų savininkams karvių poravimo planus, vykdyti veislių

gerinimo selekcines programas ir taip užtikrinti nuoseklią veislininkystę šalyje, kuri yra tvarios gyvulininkystės plėtojimo pagrindas.

2.3. Paslaugų užsakovai ir rinkos apžvalga.

Bendrovė atlieka šiuos privalomus pieno gamintojų tiekiamo į rinką pieno ir veislininkystės tikslais atliekamus pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus:

- Pieno sudėties ir kokybės tyrimų atlikimas pieno ūkiams parduodant pieno žaliavą perdirbti arba parduodant pieną ir jo produktus tiesiogiai į rinką (toliau tyrimai pieno žaliavos supirkimo administravimui), išduodamas tyrimo protokolas, tyrimų rezultatais ir parengtomis duomenų analizės programomis naudojasi pieno gamintojai, supirkėjai, perdirbėjai, Žemės ūkio ministerija, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba ir kitos institucijos, administruojančios bei kontroliuojančios pieno žaliavos supirkimą.

- Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimai vykdomi veislininkystės tikslais. Atliekamas metodiškas pieninių gyvūnų kokybinių ir kiekybinių produktyvumo rodiklių nustatymas, apimantis primilžių nustatymą, kontrolinių pieno mėginių paėmimą, jų ištyrimą, pirminės veislininkystės ir individualių produktyvumo duomenų apskaitą, jų registravimą ir kaupimą VI „Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro“ administruojamose gyvulių veislininkystės ir ūkinių gyvūnų registro informacinėse sistemose (toliau - GYVIS IR ŪGRIS). Produktivumo ir pieno kokybės tyrimų rezultatais bei jų duomenų analizės programomis naudojasi LR Žemės ūkio ministerija, valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, pripažintos galvijų gerintojų asociacijos, pieninių gyvūnų savininkai, konsultavimo, mokslo ir kt. įstaigos.

- Bendrovės papildomai vykdoma veikla didžiąja dalimi susideda iš pieno tyrimų, nustatančių įvairius pieno sudėties ir kokybės rodiklius, ir su jų atlikimu susijusia veikla, todėl šioje srityje konkurencija taip pat nedidelė, o paslaugų paklausą lemia pieno sektoriaus aktualijos, pieno produktų eksporto ir jo reikalavimų pokyčiai bei užsakovų finansinės galimybės.

Bendrovės atliekamų tyrimų ir paslaugų užsakovai yra šie pieno sektoriaus dalyviai: pieno gamintojai (ūkininkai ir žemės ūkio veiklą vykdančios įmonės: žemės ūkio bendrovės, kooperatyvai, viešosios įstaigos ir kt.), pieno supirkėjai, pieno perdirbėjai, pieno sektorių administruojančios ir kontroliuojančios institucijos, mokslo ir kitos įmonės.

Informaciją apie Bendrovės atliekamų paslaugų užsakovus ir užimamos rinkos ypatumus apibendrinome žemiau pateiktoje lentelėje.

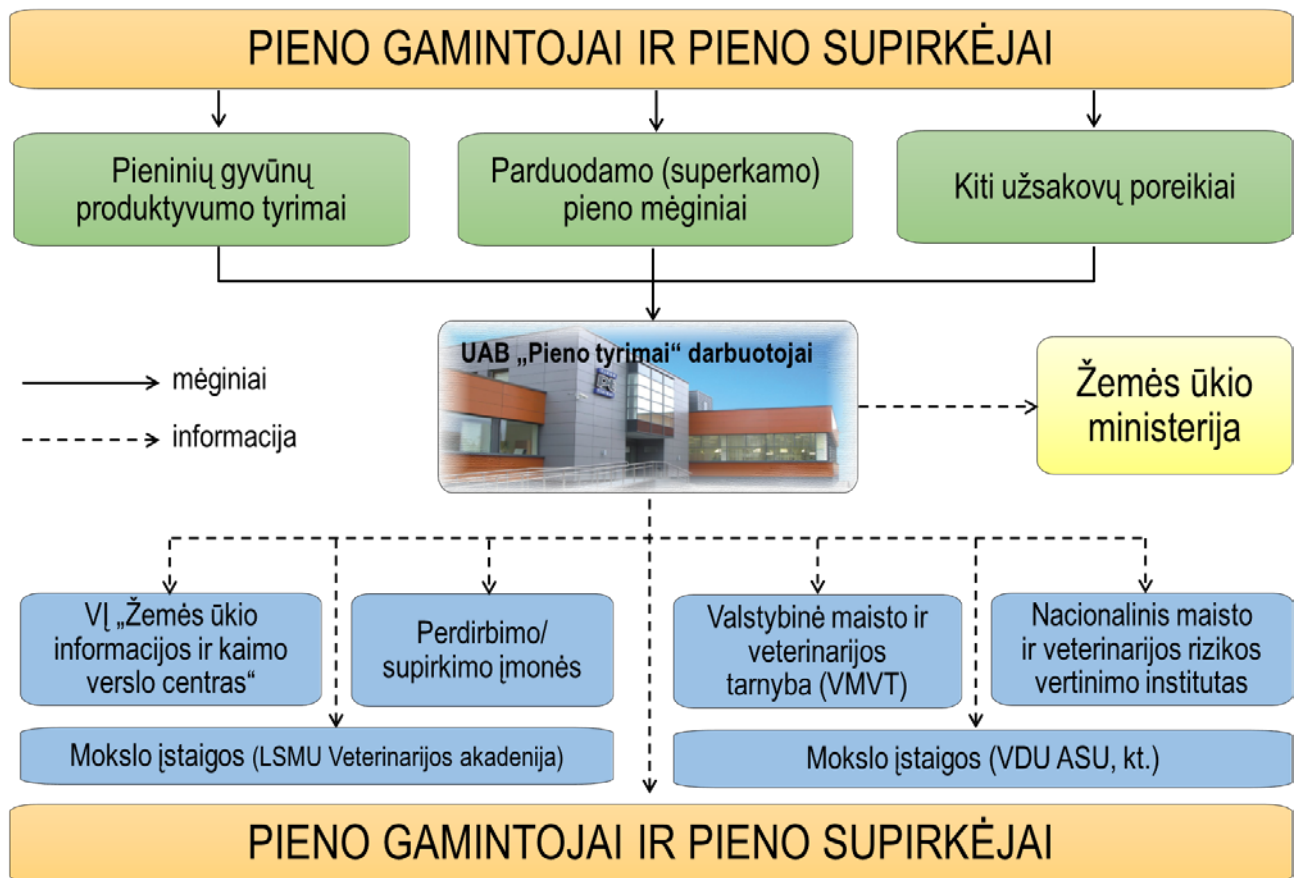
Bendrovės atliekamų paslaugų užsakovai (mokėtojai)

(4 lentelė)

Paslaugų užsakovai ir/arba mokėtojai		Rinkos dalis, proc.	Pajamų dalis, proc.
Pieno sektorių administruojančios ir kontroliuojančios institucijos	LR Žemės ūkio ministerija Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas Nacionalinė mokėjimo agentūra Kaimo ir žemės ūkio verslo informacijos centras	100	51,4
Pieno sektoriaus dalyviai	Pieno gamintojai Pieno supirkėjai Pieno perdirbėjai	100	47,2
Kiti	Tiekėjai, konsultantai Mokslo ir mokymo įstaigos Kita	Konkurencinis pranašumas teikiamų paslaugų kokybe ir centralizuota sistema	1,4

UAB „Pieno tyrimai“ veiklos schema:

2.4. Rizikos valdymas.

- Rizikos valdymas laboratorijos veikoje.

2020 m. lapkričio 3 d. direktorius patvirtino vadybos sistemos procedūros Nr.805PR01 „Rizikos valdymas“ naują redakciją, kuri nustato rizikos valdymo laboratorijoje, sprendimų priėmimo ir nustatytų valdymo veiksmų įgyvendinimo tvarką, atliekant tyrimų, bandymų ir kalibravimų veiklą. Rizikos valdymas apima grėsmių identifikavimą ir išvengimą, rizikavimą siekiant pasinaudoti galimybe, rizikos šaltinio pašalinimą, tikimybės arba pasekmių keitimą, dalijimąsi rizika arba rizikos išlikimą priėmus informuotą sprendimą bei gerinimo galimybių laboratorijos techninėje veikloje ir vadybos sistemoje nustatymą. Rizikos valdymo proceso tikslas – nustatyti esamą rizikos, kylančios veiklos procesams, susijusiems su laboratorijos veikla, priimtino lygį, jį įvertinti ir numatyti kiekvienos rizikos pašalinimo arba sumažinimo iki priimtino lygio, veiksmus ir priemones.

Rizikos valdymo procesas susideda iš šių dalių:

- NUSTATYTI - pavojus ir galimybes;
- ĮVERTINTI - tikimybę ir pasekmes;
- VALDYTI - numatyti ir įgyvendinti veiksmus;
- TOBULINTI - nuolat stebėti bei tobulinti procesus.

Siekiant užtikrinti rizikos valdymo nešališkumą ir objektyvumą, Bendrovėje rizikos valdymą

atlieka rizikos valdymo grupė (RVG), kurią sudaro direktoriaus įsakymu paskirti vadovai ir kompetentingi specialistai. Grupės darbui vadovauja RVG vadovas.

RVG atsakomybė:

- įvertinti kiekvieno proceso riziką;
- įvertinti kaip kiekviename procese galėtų atsirasti rizika, grėsmė ir pan.;
- įvertinti kaip kiekviena rizika konkrečiame procese gali paveikti tyrimus, bandymus, kalibravimą, rezultatus, užsakovą ir pačią laboratoriją;
- atlikti galimybių identifikavimą, numatyti pokyčius pagal geriausią ir blogiausią scenarijus;
- įvertinti kiekvienos rizikos atsiradimo tikimybės laipsnį ir poveikio sunkumą;
- nustatyti kritiškiausią potencialios rizikos pagrindinę priežastį (-is);
- įvertinti kritiškiausią rizikos poveikį (geriausias ir blogiausias scenarijus) veiklai, procesui, laboratorijai;
- nustatyti veiksmus, nukreiptus į pagrindinę (esminę) priežastį;
- atlikti kitus su rizikos valdymu susijusius veiksmus;

RVG susirinkimas rengiamas pagal poreikį, bet ne rečiau kaip vieną kartą per metus ir atliktas rizikų vertinimas surašomas į dokumentą.

Potencialių klaidų, problemų, rizikos nustatymui naudojami įvairūs metodai, tokie kaip proto šturmo metodas, priežasčių ir pasekmių diagrama („žuvies kaulo“ diagrama), tikimybių/pasekmių matrica ir kt. Metodo pasirinkimas priklauso nuo nustatyto vertinimo konteksto, turimų resursų, neapibrėžtumo pobūdžio ir lygio, analizės sudėtingumo.

Atlikus rizikos nustatymą ir įvertinimą, nustatomos ir parrenkamos tinkamiausios rizikos valdymo priemonės. RVG išanalizavusi, įvertinusi bei priėmusi sprendimus kartu su Kokybės sistemos vadovu parengia rizikų valdymo planą. Rengiant planą kiekvienam procesui/rizikai paskiriamas atsakingas darbuotojas už suplanuotų veiksmų įgyvendinimą ir numatomas veiksmų atlikimo terminas bei paskiriamas atsakingas vadovaujantis darbuotojas už šių veiksmų įdiegimo kontrolę ir rezultatyvumo įvertinimą. Atsakingi darbuotojai, įgyvendinę numatytus veiksmus, pateikia informaciją apie įvykdymą paskirtam atsakingam vadovujančiam darbuotojui už veiksmų įdiegimo kontrolę, kuris įvertina veiksmų rezultatyvumą.

Metų eigoje įvykus svarbiems pokyčiams laboratorijos veikloje, atsiradus naujiems galimiems rizikos šaltiniams ir RVG atlikus naujų rizikų vertinimą arba, kilus poreikiui, peržiūrėjus ir atnaujinus planavimo metu nustatytas rizikas ir galimybes, kokybės sistemos vadovas peržiūri ir papildo rizikų valdymo planą. Rizikų identifikavimo rezultatai ir rizikų valdymo plano įgyvendinimas yra nagrinėjamas vadybos vertinamosios analizės metu.

2020-12-04 rizikos vertinimo grupė apsvartė visus laboratorijos veiklos procesus, identifikavo galimas rizikas, jos priežastis bei poveikį, išanalizavo esamus veiksmus rizikos valdymui, įvertino tikimybę bei poveikį ir rizikos reikšmingumą. Nuspręsta keturiolikai rizikų (iš dvidešimties apsvarstytų), kurių reikšmingumas įvertintas kaip didelis arba vidutinis, suplanuoti veiksmus. 2020-12-10 parengtas rizikų valdymo planas 2021 metams, kuriame suplanuoti veiksmai dėl rizikų ir galimybių yra proporcingi galimam poveikiui laboratorijos rezultatų patikimumui.

Nustatytos rizikos sritys ir jų valdymas:

(5 lentelė)

Procesas	Rizikos veiksniai	Rizika	Veiksmai
Darbo organizavimas	Rizika dėl nešališkumo, sudarius Bendrovės valdybą ir/arba pasikeitus organizacinei struktūrai	Juridinio asmens dalis, teisiškai atsakinga už laboratorijos veiklą; Nepriklausomų valdybos narių įsipareigojimas užtikrinti nešališkumą; Personalo pasižadėjimas dėl nešališkumo; Įsipareigojimas darbo sutartyse vengti interesų konflikto ir raštu pranešti apie visas aplinkybes.	Rizikos poveikis žemas
	Rizika dėl konfidencialios informacijos atskleidimo	Informacijos ir žinių apie konfidencialią informaciją trūkumas.	Rizikos poveikis žemas
	Rizika dėl nepakankamo darbuotojų skaičiaus termometrų ir dozatorių kalibravimui atlikti	Kalibravimą nuolat atlieka vienas darbuotojas. Įgaliojimus turi dar po vieną darbuotoją, tačiau jie atlieka kitas veiklas. Nėra pakeičiamumo pagrindinio darbuotojo ilgalaikio nedarbingumo atveju.	Apmokyti ir įgalinti dar bent po vieną darbuotoją termometrų ir dozatorių kalibravimui atlikti
	Rizika dėl laboratorijos veiklos tęstinumo karantino sąlygomis	Veiklos apimčių sumažėjimas iki visiško veiklos sustabdymo. Pieno ūkių atsisakymas į ūkius įleisti kontrolės asistentus ir imti mėginius gyvulių produktyvumo tyrimams.	Įmonėje sudaryta specialiųjų situacijų komisija; pagal poreikį atnaujinami direktoriaus įsakymai dėl taikomų priemonių darbuotojų sveikatos saugumo užtikrinimui
	Susirgus darbuotojui koronavirusu COVID-19 ir su juo kontaktavusiems darbuotojams esant saviizoliacijoje, rizika dėl nepakankamo darbuotojų skaičiaus tyrimams, bandymams ir kalibravimui atlikti	Dalies darbuotojų ilgalaikio nedarbingumo atveju būtų neatlikti arba vėluojami atlikti tyrimai, bandymai, kalibravimas.	Darbuotojai yra apmokyti atlikti skirtingas veiklas; darbas organizuojamas pamainomis; paskirtos atskiros zonos darbuotojams persirengti ir pavalgyti; darbo vietose privalomos apsauginės veido kaukės
Rezultatų patikimumo monitoringas	Rizika dėl statistinių metodų nenaudojimo tyrimų duomenų analizei	Nepabaigtas kompiuterinės programos ILVIS kūrimas. Dėl didelio duomenų skaičiaus be kompiuterinės programos sudėtinga nustatyti tendencijas.	Kontrolinių diagramų taikymas, atliekant BBS tyrimus
		Tyrimų veiklos stebėsenos duomenų analizei nesukurta vidinių palyginimų laboratorijoje tvarka. Nepakankamas rezultatų patikimumo stebėsenos užtikrinimas.	Parengti vidinių palyginimų laboratorijoje tvarka visais akredituotais tyrimų (tiriamieji parametrai - BBS, SLS, Ur, pH) metodais
	Vidaus auditorių techninė kompetencija atlikti stebėjimus ir vertikalius vidaus auditus	Ne visi įgalinti darbuotojai vidaus auditams atlikti turi pakankamą techninę kompetenciją, todėl nepakankamas audituojamos veiklos/metodo įvertinimas.	Rizikos poveikis žemas

Procesas	Rizikos veiksniai	Rizika	Veiksmai
Rezultatų patikimumo monitoringas	Rizika dėl vidaus auditų programos vykdymo karantino sąlygomis	Dėl šalyje paskelbto karantino ribojamas darbuotojų fizinis kontaktas. Nesilaikoma vidaus auditų programos, nes auditoriai su audituojamaisiais negali turėti tiesioginio kontakto.	2021 m. I ketv. suplanuoti horizontalius vidaus auditus, kurie, esant paskelbtam karantinui, bus atliekami nuotoliniu būdu. Papildyti vadybos procedūras apie horizontalaus vidaus audito atlikimą nuotoliniu būdu.
Informacijos valdymo sistema	Rizika nebeprisijungti prie informacinių sistemų	Nėra informacinių sistemų administratorių slaptažodžių saugojimo ir naudojimo tvarkos aprašo. Kiekvienas administratorius atskirai saugo savo sistemų slaptažodžius.	Sukurti konfidencialią sistemą, kad administratorių slaptažodžiai nedingtų pasikeitus administratoriams
	Rizika dėl Bendrovės ir laboratorijos darbo sustabdymo	Įsilaužimas į Bendrovės informacines sistemas. Informacinių sistemų sutrikimo atveju negalėtume atlikti tyrimų per su užsakovu sutartą laiką.	Numatyti duomenų atstatymo tvarką įvykus sistemos nulaužimui.
Tyrimų įranga ir medžiagų tiekimai	Vienetinių tyrimų laboratorijos įrenginių gedimai	Imuno fermentinės analizės, mastitų sukėlėjų nustatymo PGR metodu, pašarų tyrimo įrangos ir Randox Infniplex tyrimo įrangos ilgalaikio gedimo atveju negalėtume atlikti tyrimų per su užsakovu sutartą laiką.	Parengti aprašą dėl mėginių užšaldymo ir tyrimų atlikimo vėliau, arba, suderinus su užsakovu, pasitelkti išorės tiekėjus
		Visiems pamatiniams tyrimams atlikti turime tik po vieną įrenginį, gedimo atveju nebus nustatytos skyriuje paruoštos pamatinės medžiagos ar kontrolinio pieno vertės.	Parengti tvarką (rizikos valdymo planą), pagal kurią sukalibruotais matuokliais būtų nustatomos kontrolinių ar darbinių etalonų vertės
	Nekokybiški vienkartiniai pieno mėginių indeliai, nutrauktas jų tiekimas	Susidėvėjusios indelių gamybos formos, plastmasės žaliavos indelių gamybai tiekimo sutrikimas, ilgalaikio sutrikimo atveju negalėtume užsakovams pateikti vienkartinį indelių, sutrikusių pieno mėginių surinkimas.	Turėti kitų tiekėjų, gaminančių tinkamus vienkartinius indelius, kontaktus (indelių tinkamumo tikrinimas)
	Rizika pamatinių tyrimų metodų kontrolei dėl rezultatų patikimumo	Turime tik vieną tiekėją, pagal laboratorijos VS dokumentuose nustatytus reikalavimus nebus atliekama tyrimo metodų kontrolė pamatinėmis medžiagomis.	Turėti paliudytų pamatinių medžiagų galimų tiekėjų sąrašą. (sąrašo atnaujinimas)
	Rizika dėl atsarginių dalių trūkumo ir pristatymo terminų nesilaikymo mechaninių pieno kiekio matuoklių remontui	Nesugebėjimas laiku atlikti mechaninių matuoklių remontą, užsakovų nepasitenkinimas dėl laiku neatlikto remonto.	Turėti atsarginių dalių atsargas skyriuje.
	Rizika, kad gaminant kalibravimo mėginius skyriuje nebus galimybės paruošti pieno baltymų koncentratą	Yra tik vienas skyriuje turimai filtravimo sistemai tinkamos kasetės gamintojas, Pagal laboratorijos VS dokumentuose nustatytus reikalavimus nebūtų atliekama tyrimo metodų kontrolė.	Turėti atsarginę tangentinio filtravimo kasetę

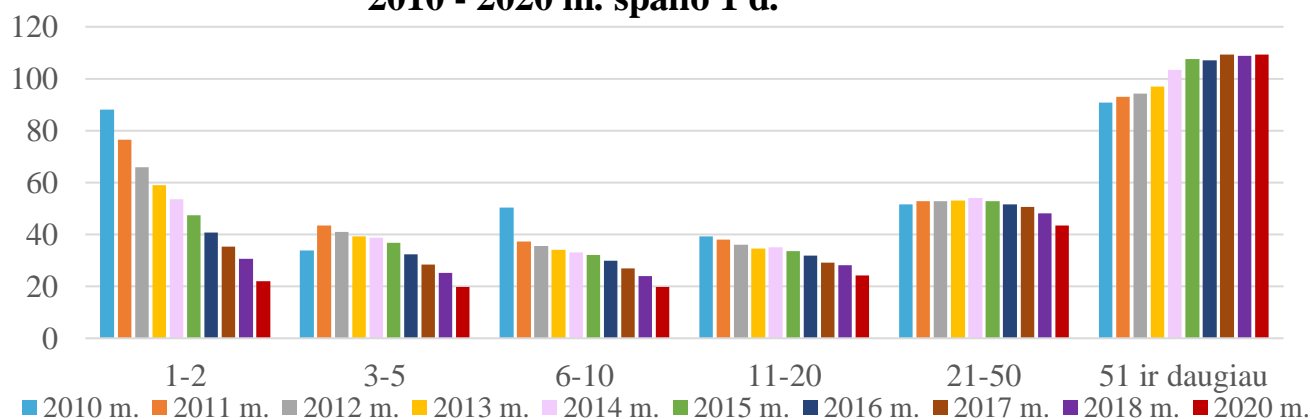
Procesas	Rizikos veiksniai	Rizika	Veiksmai
Lanksčios akreditavimo srities (LAS) taikymas tyrimų veikloje	Rizika dėl darbuotojų, atsakingų už LAS taikymą, pasikeitimo ir dėl laiku negautos informacijos apie naujus norminius dokumentus	Informacijos, žinių bei praktinės patirties dėl LAS taikymo tyrimų veikloje trūkumas; nepakankamai operatyvus naujų dokumentų sekimas. Gali sumažėti užsakovų pasitikėjimas laboratorijos veikla.	Rizikos poveikis žemas
	Rizika dėl vadybos sistemos veiksmingumo ir vientisumo	Laiku neperduota informacija darbuotojams, susijusiems su LAS taikymo veikla laboratorijoje, nepakankamas šios veiklos koordinavimas. Nepakankamai tinkamai atliktas naujo metodo LAS taikymas ir/arba nepatvirtinta valdymo eiga.	Rizikos poveikis žemas
	Rizika dėl užsakovų lūkesčių tenkinimo	Nesugebėjimas greitai prisitaikyti prie rinkos poreikių; ilgas terminas LAS taikymo veiksmams atlikti ir naujam metodui įtraukti į aktualią laboratorijos akreditavimo sritį. Užsakovų pretenzijos negavus tyrimo protokolo su akreditacijos simboliu, kai tas numatyta teisės aktuose; pasitikėjimo laboratorijos gebėjimais sumažėjimas.	Rizikos poveikis žemas

- **Rinkos rizika:**

1) *Pieninių veislių karvių bandų ir pieno pardavėjų skaičiaus mažėjimas.* UAB „Pieno tyrimai“ atliekamų tyrimų ir paslaugų apimtys tiesiogiai priklauso nuo pieno bandų skaičiaus ir jų dydžio.

Vyksta pastovus pieno bandų skaičiaus mažėjimas. Šalyje istoriškai susiklostė, kad pieno gamyba vertėsi beveik kiekviena kaime gyvenanti šeima, kuri 1 – 2 karves laikė savo poreikių tenkinimui, o pieno likutį parduodavo perdirbimui. Todėl didžiąją dalį šalyje registruotų bandų sudaro 1-2 karvių laikytojai (59,3 proc.) ir 3-5 karvių laikytojai (18,6 proc.). Stambesnių pieno ūkių laikomų karvių bandų skaičius šiek tiek auga. Tačiau stambių pieno ūkių skaičiaus augimo tempas niekada nebus toks didelis, kaip smulkių ūkių mažėjimo, nes didelius pieno ūkius įkurti yra daug sudėtingiau, reikia daugiau resursų, investicijų, piniginių lėšų, išteklių, žinių ir kt. Pastaraisiais metais pastebimas ir vidutinių pieno ūkių skaičiaus ir juose laikomų karvių skaičiaus mažėjimas.

Karvių pasiskirstymas pagal bandų dydį 2010 - 2020 m. spalio 1 d.

Keičiantis ir augant šalies ekonomikai, kuriasi ir plečiasi tie prekiniai pieno ūkiai, kurie pasinaudoja ES teikiama parama, atitinka ES teisės aktų keliamus reikalavimus, dirba efektyviai ir gamina didelius pieno kiekius. Kadangi ūkiai labiau specializuojasi, persiorientuoja į tas ūkio šakas, kurios efektyvesnės tame šalies regione, kuriame įsikūręs ūkis, ar dėl senyvo amžiaus visiškai pasitraukia iš žemės ūkio veiklos, smulkūs 1-2 ir 3-5 karvių ūkiai, kurie vis dar sudaro didžiąsą dalį registruotų pieno bandų (79,1 proc.), sparčiai ir nuolat mažėja. Taip pat mažėja ir didesnes bandas laikusių ūkininkų skaičius. Tokia mažėjimo tendencija neigiamai įtakoja Bendrovės veiklos rezultatus.

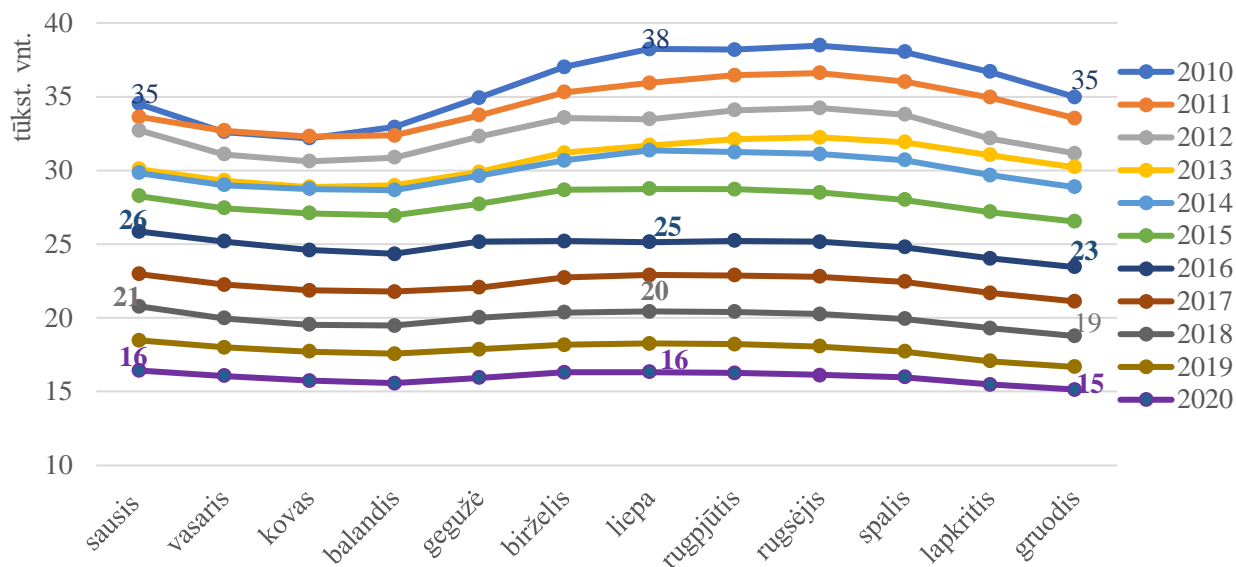
Pieninių veislių karvių skaičiaus ir bandų pasiskirstymas pagal bandų dydį 2013-2020 m. spalio 1 d.

(6 lentelė)

Karvių skaičius bandoje, vnt.	2013 m.		2014 m.		2015 m.		2016 m.		2017 m.		2018 m.		2019 m.		2020 m.	
	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%	tūkst. vnt.	%
Karvių skaičius																
1-2	59,0	18,6	53,6	16,8	47,4	15,3	40,8	13,9	35,3	12,6	30,5	11,5	25,5	10,2	20,8	8,8
3-5	39,2	12,4	38,8	12,2	36,7	11,8	32,4	11,0	28,3	10,1	25,1	9,5	22,1	8,9	19,7	8,3
6-10	34,0	10,7	33,1	10,4	32,0	10,3	29,8	10,2	27,0	9,6	23,9	9,0	21,6	8,7	19,8	8,3
11-20	34,6	10,9	35,2	11,1	33,5	10,8	31,9	10,9	29,2	10,4	28,1	10,6	25,4	10,2	24,1	10,2
21-50	52,9	16,7	54,1	17,0	52,9	17,1	51,6	17,6	50,6	18,1	48,2	18,2	45,6	18,3	43,4	18,3
51 ir <	97,1	30,7	103,5	32,5	107,5	34,7	107,0	36,4	109,4	39,2	108,7	41,1	108,9	43,7	109,4	46,1
Iš viso	316,8	100	318,3	100	310,0	100	293,5	100	279,8	100	264,5	100	249,1	100	237,2	100
Bandų skaičius																
1-2	46,6	69,9	41,9	67,9	36,9	66,0	31,9	64,7	27,6	63,9	23,7	62,7	19,8	60,9	16,9	59,3
3-5	10,7	16,0	10,5	17,0	9,9	17,7	8,7	17,6	7,6	17,6	6,7	17,7	5,9	18,2	5,3	18,6
6-10	4,6	6,9	4,5	7,3	4,3	7,7	4,0	8,1	3,6	8,3	3,2	8,5	2,9	8,9	2,6	9,1
11-20	2,4	3,6	2,4	3,9	2,3	4,1	2,2	4,5	2,0	4,6	1,9	5,0	1,7	5,2	1,6	5,6
21-50	1,7	2,5	1,7	2,8	1,7	3,0	1,7	3,4	1,6	3,7	1,6	4,2	1,5	4,6	1,4	4,9
51 ir <	0,7	1,1	0,7	1,1	0,8	1,5	0,8	1,7	0,8	1,9	0,7	1,9	0,7	2,2	0,7	2,5
Iš viso	66,7	100	61,7	100	55,9	100	49,3	100	43,2	100	37,8	100	32,5	100	28,5	100

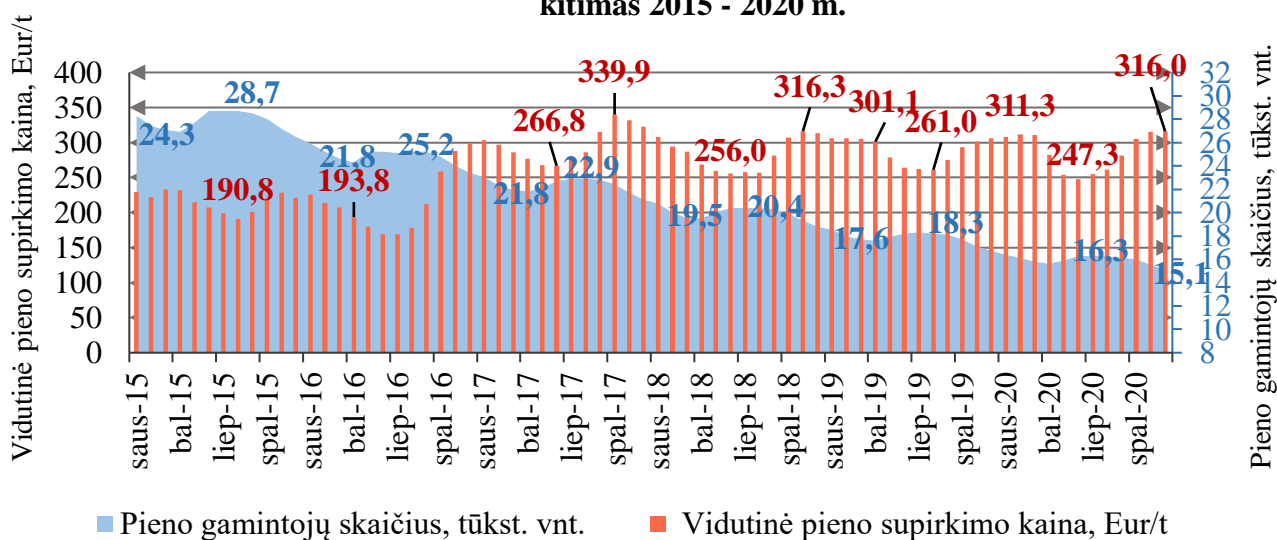
Nuolatinis smulkių bandų skaičiaus mažėjimas lemia pieno gamintojų, parduodančių pieną perdirbti, nuo kurių skaičiaus tiesiogiai priklauso Bendrovės atliekamų pieno tyrimų ir su jais susijusių paslaugų apimtys, skaičiaus mažėjimą.

Pieno gamintojų, parduodančių pieną perdirbti, skaičiaus kitimas 2010 -2020 m.

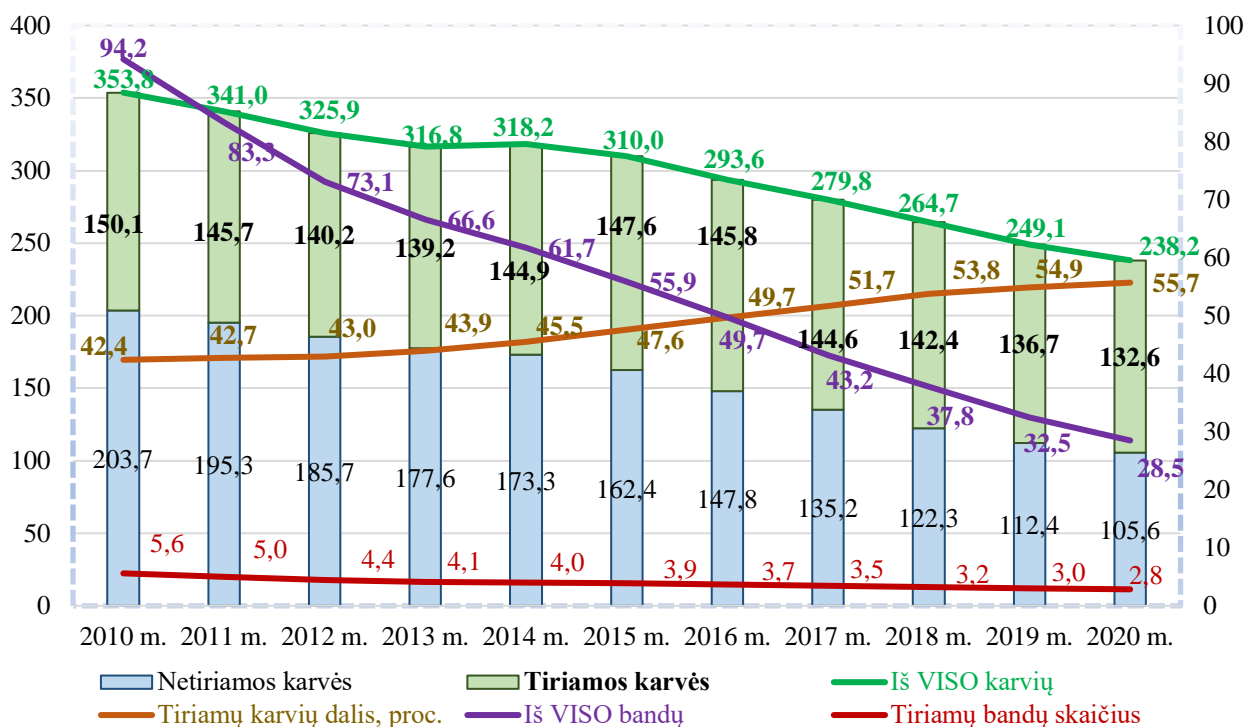
2020 m. vidutinis pieno gamintojų, paduodančių pieną perdirbti, skaičius buvo 16,0 tūkst. vnt. Šis skaičius, lyginant su 2019 m., sumažėjo 1,8 tūkst. vnt. (-10,1 proc.), o lyginant su 2018 m. – 3,9 tūkst. vnt. (-19,6 proc.). Besikeičiant kaimo socialinei infrastruktūrai ūkiai labiau specializuojasi ir vis mažiau kaimo gyventojų užsiima smulkia pieno gamyba. Didelės įtakos pieno ūkių skaičiaus kitimui turi pieno supirkimo kainos dydis ir jos svyravimai. 2018- 2020 m. vidutinė natūralaus pieno supirkimo kaina išliko panašiam lygyje, tačiau ir pieno gamintojų skaičiaus mažėjimo tendencijos buvo stabilios. Taip pat vyksta nuolatinis sezoninis svyravimas, kintant karvių laktacijai skirtingu metų laiku.

Vidutinės natūralaus pieno supirkimo kainos ir pieno gamintojų skaičiaus kitimas 2015 - 2020 m.

- *Tiriamųjų karvių skaičiaus kitimas.* Pasitraukiant iš pieno gamybos smulkiems ūkiams, stebimas pastovus karvių skaičiaus mažėjimas šalyje. Tai turi įtakos ir tiriamųjų karvių dalies kitimui visų šalyje laikomų karvių atžvilgiu - ji kasmet didėja (2018 m. sudarė - 53,8 proc., 2019 m. - 54,9 proc., o 2020 m. - 55,6 proc.).

Pieninių veislių karvių skaičiaus kitimas 2010 – 2020 metais:

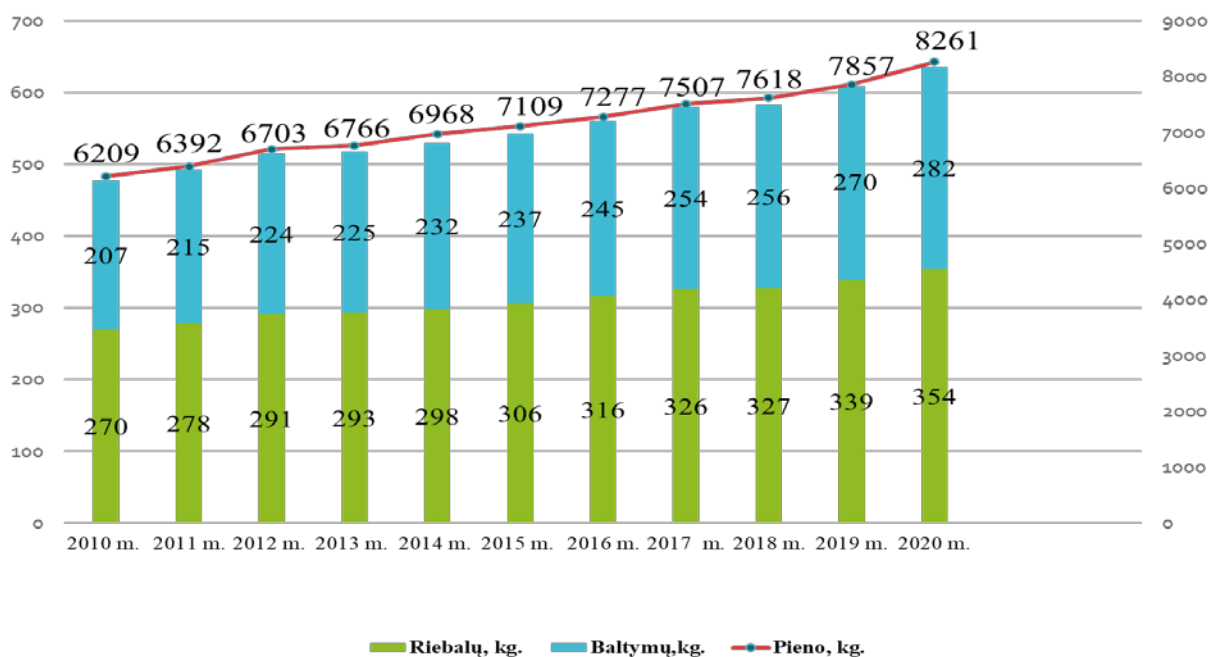

Reikia pastebėti, kad tiriamųjų karvių skaičiaus kitimas stabilesnis (mažiau ženklus), nei bendro karvių skaičiaus kitimas. Tai vienas iš faktų, kuriuo remiantis galima prognozuoti geras produktyvumo tyrimus vykdančių ūkių vystymosi ir plėtros perspektyvas, išliekant Bendrovės teikiamų paslaugų aktualumui.

Lietuvoje gyvūnų produktyvumo tyrimus 2020 m. vykdė didesnę dalis (55,7 proc.) pieninių gyvūnų laikytojų. Jų produktyvumo augimas akivaizdus - per paskutinius dešimt metų padidėjo 2052 kg pieno, 159 kg riebalų ir baltymų. Per paskutinius 2019-2020 m. produktyvumo tyrimų metus vidutinis tiriamųjų karvių produktyvumas padidėjo 404 kg. pieno, 15 kg. riebalų ir 12 kg. baltymų.

Tiriamųjų karvių metinio produktyvumo (kg) kitimas 2010 - 2020 m.

2) *Pieno sektoriaus kitimo įtaka.* Nežiūrint ženklaus nuolatinio tiek pieninių veislių karvių ir tiek jų bandų skaičiaus mažėjimo, pieno gamintojai didina pieno bandų produktyvumą ir parduoda pieno perdirbimui panašiam lygyje. Stambėjant bandoms ir augant pieninių veislių karvių produktyvumui, atitinkamai didėja ir gyvūnų produktyvumo, parduodamo pieno, pašarų tyrimų ir kitų Bendrovės teikiamų paslaugų paklausa.

Pieno gamintojų parduotas natūralaus riebumo pieno kiekis perdirbimui

(7 lentelė)

Metai	Kiekis, tūkst. t	Kitimas, palyginus su ankstesniu laikotarpiu	
		(+/-) tūkst. t.	proc.
2015 m.	1436,46		0,00
2016 m.	1410,42	-26,03	-1,8
2017 m.	1396,94	-13,48	-1,0
2018 m.	1362,19	-34,75	-2,5
2019 m.	1352,67	-9,52	-0,7
2020 m. 12 mėn.	1364,90	12,23	0,9

* Neįtrauktas LT pieno supirkimo įmonių viduje pagamintas žalio pieno, skirtas perdirbti įmonių viduje, kiekis

Šaltinis: Pieno apskaitos informacinė sistema © VĮ ŽŪIKVC, Atnaujinta 2021-01-19

Daugiau kaip pusė šalyje gaminamo pieno įvairių pagamintų produktų pavidalu eksportuojama į ES ir trečiąsias pasaulio šalis. Todėl pieno ūkiai kartu su pieno perdirbėjais, privalo gaminti konkurencingą produkciją, užtikrindami gaminamos produkcijos kokybę ir aukštos maistinės

vertės sudėtį. Bendrovė siekia būti aktyviu pieno sektoriaus dalyviu partneriu, teikdama savo paslaugas ir diegdama naujus pažangius ir aktualius tyrimų metodus, prisidėdama prie kontroliuojančių institucijų sprendimų superkamo pieno sudėties ir kokybės bei veislininkystės kontrolės vykdymui.

Griežtėjantys aplinkosauginiai reikalavimai, gana dažna pieno ir jo produktų vartojimo antireklama, pieno pakaitalų pasiūlos augimas, konkurencijos didėjimas reikalauja lankstumo ir greitų pokyčių, siekiant išlikti rinkoje ar prekiauti naujose. Todėl UAB „Pieno tyrimai“ specialistai dalyvauja tarptautinių organizacijų, susijusių su pienu ir jo produktais, veikloje, nuolat kelia kvalifikaciją, siekia pieno tyrimus atlikti naudojant pažangiausias technologijas ir įrangą. Bendrovės atliekama pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimo veikla orientuota į efektyviai veikiančių pieno gamybos ūkių vystymą. Pieno ūkiams, tiriantiems pieninių gyvūnų produktyvumą, teikiama valstybės pagalba, todėl gyvūnų produktyvumo tyrimo paslaugas Bendrovė gali pasiūlyti pieno gamybos ūkiams pakankamai žema ir patrauklia kaina.

- **Kredito rizika.** Bendrovei iškyla finansinių įsipareigojimų vykdymo rizika dėl finansinio lizingo būdu įsigyto turto. Pradelstų finansinių įsipareigojimų Bendrovė neturi. Finansinio lizingo įsipareigojimų kitimas:

	Pradžia/ pabaiga	Palūkanos, %	2020-12-31	Likutis		
			galiojusių sutarčių pradinė vertė	2020-12-31	2019-12-31	2018-12-31
1.Lizingo būdu įsigyta tyrimų įranga	2013-04/ 2023-09/	2,57-3,0	1 627 188	395 578	623 108	726 598
2. Lizingo būdu įsigyti automobiliai mėginių surinkimui	2018-09/ 2021-08	2,99	97 357	24 155	49 762	94 768
Iš viso			1 380 050	419 733	672 870	821 366

- Bendrovei **palūkanų normos rizika** iškyla dėl lizingo mokėjimų. Lizingo sutartys įrangai ir krovininiams automobiliams su temperatūros palaikymo įranga įsigyti pasirašytos su pastoviomis metinėmis palūkanomis 2,57 - 3,0 proc., kurios yra tiksliai prognozuojamos.

Palūkanų Bendrovė per 2018 - 2020 m. sumokėjo:

	2020 m.	2019 m.	2018 m.
Sumokėta lizingo palūkanų iš viso, Eur	17 168	23 755	18 282

- Valiutiniai pinigų srautai sudaro labai nereikšmingą Bendrovės piniginių srautų dalį, todėl **valiutų kursų svyravimo rizikos** nėra.

2.5. Veiklos pokyčių apžvalga.

2.5.1. Gyvūnų produktyvumo tyrimų padalinio veikla.

- Ataskaitiniu laikotarpiu, siekiant apskaityti GPT asistentų faktišką darbo trukmę, taikant suminę jų darbo laiko apskaitą, patvirtinti GPT asistentų pareigybių skaičių GPT skyriuose, buvo vykdomi GPT asistentų darbo laiko normatyvų nustatymo skaičiavimai, darbo laiko apskaitos grafikų sudarymo ir informacijos perkėlimo į apskaitos sistemos "Debetas" modulį „Personalas“ programos kūrimo ir diegimo darbai, darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo tobulinimo darbai. Atliktas tyrimas, kurio metu buvo kaupiami, grupuojami ir analizuojami duomenys, sisteminamos visų darbų, susijusių su GPT paslaugos vykdymu, laiko sąnaudos, į GTP paslaugos atlikimo grafiko sudarymo programą buvo suvedami pirminiai GPT pieno bandų savininkų duomenys (2,9 tūkst. bandų), skirstant juos pagal 9 GPT skyrius ir asistentus, darbo laikas įvertintas ir sugrupuotas pagal pagrindines darbo operacijas, nustatytos GPT asistentų darbo laiko normos. Šių duomenų pagrindu sukurta GPT darbo laiko apskaitos grafikų sudarymo programa ir GPT darbo laiko grafikų duomenų automatinio perkėlimo apskaitos sistemos "Debetas" modulį „Personalas“ programa. Parengti UAB

„Pieno tyrimai“ gyvūnų produktyvumo tyrimų paslaugos atlikimo darbo laiko sąnaudų (laiko normų), darbo apimčių bei darbuotojų pareigybių skaičiaus apskaičiavimo bei nustatymo taisyklės“, „Gyvūnų produktyvumo tyrimų skyrių darbuotojų, vykdančių pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų, ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklavimo bei kitas paslaugas, darbo apmokėjimo taisyklės“ Darbo apmokėjimo sistemos, GPT padalinio nuostatai, darbuotojų pareigybių aprašymų, darbo sutarčių ir kitų dokumentų projektai. Šie darbai pareikalavo daug Bendrovės darbuotojų darbo laiko, dalykinės ir kūrybinės kompetencijos.

- Ataskaitiniu laikotarpiu parengtos ir VMVT patvirtintos “Pieninių veislių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymas ir duomenų perdavimas” 8 ir 24 val. mokymo programos. Parengti Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų organizavimo ir vykdymo bei Melžiamų ėriavedžių ir ožkavedžių produktyvumo tyrimų tvarkos aprašai. Vidiniams Bendrovės mokymams darbuotojai parengė pranešimus „Gyvūnų produktyvumo tyrimų nauda ir aktualijos“, „Pieno mėginių ėmimas produktyvumo tyrimams“. LŽŪM pateikti Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų organizavimo taisyklių projektai.

- Vykdamas pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų ir kitas paslaugas, tik tiriamųjų bandų savininkams suteiktos 4736 konsultacijos pieninių gyvūnų produktyvumo didinimo, pieno kokybės gerinimo ir kitais pieno ūkio tvarkymo klausimais. Vykdamas mokymus gyvūnų produktyvumo ir duomenų perdavimo tematika, interesantams išrašyti 49 mokymų pažymėjimai. GPT skyrių vadovai atliko 284 konsultacinio ir paslaugų viešinamojo pobūdžio vizitus pieninių gyvūnų laikytojų ūkiuose. Per metus sudarytos 196 naujos GPT ir kitų paslaugų sutartys.

- Siekiant viešinti GPT gerąją praktiką po suorganizuoto susitikimo su ilgamečiais klientais parengta medžiaga straipsniui „Pažangaus pieno ūkio stiprybė – modernios technologijos, pieno kokybės ir gyvūnų produktyvumo tyrimai“ („Ūkininko Patarėjas“). Veislinių gyvūnų parodai „Algirdiškis 2020“ parengtas GPT reklaminis bukletas.

- Ataskaitinių metų laikotarpiu buvo atliekama vykdomų pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų statistikos analizė ir jos aprašymai talpinami Bendrovės tinklapyje. Taip pat buvo atliekama vykdomų produktyvumo tyrimų duomenų tvirtinimo, paimtų ir tyrimams perduotų kontrolinių pieno mėginių kokybės, bei suvedamų duomenų patikros analizė, kuri su išvadomis buvo pateikta tolesnei GPT skyrių darbuotojų savianalizei.

- Ataskaitiniu laikotarpiu rinkta ir pateikta medžiaga Bendrovės vykdomos “Karvių pieno kokybės gerinimo ir sergamumo mastitu stebėsenos programos“ projektui. Atliktas norinčių ir galinčių dalyvauti šioje programoje pieno ūkių parinkimas, organizuotas atitinkamų sutarčių pasirašymas. Vykdamas programą atliktas tyrimų duomenų kaupimas, sisteminimas ir analizė bei pateikta medžiaga LŽŪM teiktoms ataskaitoms.

2.5.2. Laboratorijos akreditacija naujojo leidimo standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 atitikčiai. Akredituotos laboratorijos statuso išlaikymui, išėjus standartui LST EN ISO/IEC 17025:2018, iki 2020 metų lapkričio 30 dienos reikėjo įdiegti naujojo leidimo standartą savo vadybos sistemoje. Kadangi Nacionalinio akreditacijos biuro išduotas akreditavimo pažymėjimas tyrimų veikloje galiojo iki 2020-08-13, 2020 m. vasario mėn. Nacionaliniam akreditacijos biurui (toliau – NAB) buvo pateikta paraiška ir dokumentai Tyrimų laboratorijos tyrimų veiklos pakartotiniam akreditavimui, taikant lanksčią akreditavimo sritį, bei Pieno kiekio matuoklių techninės priežiūros ir kalibravimo laboratorijos kalibravimo veiklos išplėtimui bei kalibravimo ir bandymų veiklos priežiūros įvertinimui standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 atitikčiai.

2020 m. gegužės mėn. 27- 28 dienomis NAB vertinimo grupė atliko UAB „Pieno tyrimai“ Tyrimų laboratorijos pakartotinio akreditavimo nuotolinį vertinimą standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 atitikčiai. Auditoriai vertino, ar laboratorijoje įdiegta vadybos sistema veikia rezultatyviai ir atitinka standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018, NAB politikų, taikomų akreditacijos dokumentų reikalavimus. Vertinimo metu buvo atlikti vertikalūs auditai, vertintas išankstinės dokumentų ekspertizės metu nustatytų neatitikčių pašalinimas, peržiūrėtas anksčiau ekspertų pateiktų pasiūlymų gerinimui įsisavinimas, vertinta laboratorijos darbuotojų kompetencija.

2020 metų liepos 22-23 dienomis Nacionalinio akreditacijos biuro vertinimo grupė atliko UAB „Pieno tyrimai“ Pieno kiekio matuoklių techninės priežiūros ir kalibravimo laboratorijos kalibravimo veiklos akreditavimo srities išplėtimo ir kalibravimo bei bandymų veiklų įvertinimą naujojo leidimo standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 atitikčiai priežiūros įvertinimo metu. Įvertinimas metu buvo patikrinta laboratorijoje veikiančios vadybos sistemos atitiktis akreditavimo standartui ir kitiems akreditavimo reikalavimams, įvertinta kompetencija atlikti kalibravimo ir bandymų veiklas, apimančias Pieno kiekio matuoklių techninės priežiūros ir kalibravimo laboratorijos akreditavimo sritį ir srities išplėtimą skaitmeninių termometrų ir skysčių dozatorių kalibravimo veikla, laboratorijos veiklos organizavimo ir taikomų procedūrų tinkamumą.

2020 m. liepos 27 dieną Nacionalinis akreditacijos biuras išdavė akreditavimo pažymėjimą Nr. LA.01.106, patvirtinantį, kad UAB „Pieno tyrimai“ Tyrimų laboratorija atitinka LST EN ISO/IEC 17025:2018 reikalavimus ir yra akredituota atlikti žalio pieno fizikinius-cheminius ir mikrobiologinius tyrimus, taip pat patvirtinta lanksti akreditavimo sritis.

2020 m. rugsėjo 3 dieną Nacionalinis akreditacijos biuras išdavė akreditavimo pažymėjimą Nr. LA.02.030, patvirtinantį, kad UAB „Pieno tyrimai“ Pieno kiekio matuoklių techninės priežiūros ir kalibravimo laboratorija yra akredituota masės, tūrio ir temperatūros matavimo priemonių kalibravimui bei akreditavimo pažymėjimą Nr. LA.01.123, patvirtinantį akreditaciją masės ir tūrio matavimo priemonių bandymams naujojo leidimo standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 atitikčiai. Išplėtus kalibravimo sritį, laboratorija pradėjo teikti akredituotas skysčių dozatorių ir skaitmeninių termometrų kalibravimo paslaugas.

Nuo 2020 m. lapkričio 1 d. patvirtinta nauja UAB „Pieno tyrimai“ organizacinė struktūra. Optimizuojant Bendrovės laboratorinę veiklą, naujoje struktūroje Tyrimų laboratorija bei Pieno kiekio matuoklių techninės priežiūros ir kalibravimo laboratorija sujungtos į vieną Laboratoriją. Dėl įvykusių pasikeitimų Nacionaliniam akreditacijos biurui pateikti visi dokumentai, įrodantys įvykusių struktūrinius pokyčius.

2020 m. lapkričio 16 d. Nacionalinis akreditacijos biuras išdavė naujus Akreditavimo pažymėjimus, patvirtinančius UAB „Pieno tyrimai“ Laboratorijos tyrimų, bandymų ir kalibravimo veiklos akreditavimą standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 atitikčiai.

2.5.3. Laboratorijos vadybos sistema. Bendrovės laboratorijoje įdiegta, palaikoma ir tobulinama vadybos sistema yra įforminta dokumentais. Pareiškimas dėl kokybės politikos, laboratorijos vadybos sistemos politika ir tikslai yra nustatyti pagrindiniame vadybos sistemos dokumente – Vadybos sistemos vadove. Nuo 2020 m. sausio 2 d. UAB „Pieno tyrimai“ Tyrimų ir Pieno kiekio matuoklių techninės priežiūros ir kalibravimo laboratorijose buvo dirbama vadovaujantis įdiegta vieninga vadybos sistema, parengta pagal naujojo leidimo standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 reikalavimus.

2020-01-02 išleistas Vadybos sistemos vadovo naujas 10 leidimas. Parengta ir dokumentais įforminta vieninga UAB „Pieno tyrimai“ laboratorijos vadybos sistema, laboratorijos veikloje įdiegus naujojo leidimo standartą LST EN ISO/IEC 17025:2018. 2019-12-31 pakeitus organizacinę struktūrą, Pieno kiekio matuoklių techninės priežiūros ir kalibravimo laboratorija perkelta tiesioginiam UAB „Pieno tyrimai“ techninio vadovo pavaldumui.

Vadybos sistemos vadovo (toliau – VSV) atlikti atnaujinimai:

- 2020-05-22 VSV 10 leidimo 1 keitimas, įvertinus NAB Tyrimų laboratorijos dokumentuotos informacijos vertinamosios analizės ataskaitos pastabas
- 2020-06-08 VSV 10 leidimo 2 keitimas, įvertinus NAB Pieno kiekio matuoklių techninės priežiūros ir kalibravimo laboratorijos kalibravimo veiklos dokumentuotos informacijos vertinamosios analizės ataskaitos pastabas;
- 2020-09-14 VSV 10 leidimo 3 keitimas, atliktas dėl kalibravimo metodikų žymenų pakeitimo pagal bendrą įmonėje priimtą tvarką;

- 2020-10-22 VSV 10 leidimo 4 keitimas dėl patvirtintos naujos organizacinės struktūros, sujungus Tyrimų laboratoriją ir Pieno kiekio matuoklių techninės priežiūros ir kalibravimo laboratoriją į vieną Laboratoriją, taip pat pateikta informacija apie sudarytą Bendrovės valdybą.

Dokumentais įformintos procedūros, instrukcijos, programos yra tokios apimties, kokios reikia laboratorijoje atliekamų tyrimų, bandymų ir kalibravimo rezultatų patikimumo užtikrinimui. Politikos ir procedūrų tinkamumui užtikrinti dokumentai yra kiekvienais metais peržiūrimi ir prireikus atnaujinami, kad užtikrinti jų nuolatinį tinkamumą ir taikomų reikalavimų atitikti.

Laboratorijoje yra patvirtinti 9 laboratorijos parengti metodai ir 7 kalibravimo metodikos. 2020 metais visoms kalibravimo metodikoms buvo parengti nauji leidimai:

- 506KM01 *Skysčių dozatorių kalibravimas* 2020-07-07 patvirtintas naujas 2 leidimas;
- 506KM02 *Termometrų kalibravimas* 2020-08-03 patvirtintas naujas 3 leidimas;
- 2020-09-14 pieno kiekio matuoklių kalibravimo metodikoms (506KM03; 506KM04; 506KM05; 506KM06; 506KM07) parengti nauji 3 leidimai, suvienodinant kalibravimo metodikų žymenis pagal įmonės bendrą tvarką.

Laboratorijoje tyrimų veikloje įsisavintiems standartiniams metodams bei laboratorijos parengtiems metodams taikyti yra parengta 14 standartinės veiklos procedūrų. 2020 m. atliktos visų dokumentų peržiūros ir taikomų reikalavimų atitikčiai užtikrinti parengta 9-ioms standartinės veiklos procedūroms po 1 keitinį, 5-ioms standartinės veiklos procedūroms atlikta dokumento peržiūra, keitimai nebuvo reikalingi.

Laboratorijoje yra parengtos 42 vadybos sistemos procedūros. Nuo 2020-01-02 įdiegus vieningą laboratorijos vadybos sistemą, naujai išleistos 4 procedūros: 404PR02; 508PR05; 509PR03; 510PR06. 2020 metais atliktos visų procedūrų peržiūros ir nuolatinei taikomų reikalavimų atitikčiai užtikrinti 3 procedūroms (404PR02, 509PR02, 510PR01) parengta po 3 keitinius, 8 procedūroms (404PR01, 406PR01, 503PR01, 504PR01, 505PR03, 508PR05, 509PR01, 510PR01) parengta po 2 keitinius, 28 procedūroms parengta po 1 keitinį, 3 procedūroms atlikta dokumento peržiūra, keitimai nebuvo reikalingi.

Laboratorijoje yra parengtos 38 darbo instrukcijos. 2020-01-02 patvirtintos 2 naujos darbo instrukcijos (506DI08; 506DI09). 2020 metais atliktos visų darbo instrukcijų peržiūros ir nuolatinei taikomų reikalavimų atitikčiai užtikrinti 6 darbo instrukcijoms (504DI11, 504DI26, 506DI08, 506DI09; 508DI02; 508DI05) parengti nauji leidimai, kitoms atlikti keitimai.

2020-01-02 įdiegus vieningą laboratorijos vadybos sistemą, bandymų veiklai vykdyti buvo išleisti 2 bandymų aprašai (506BA01; 506BA02) ir elektroninių pieno kiekio matuoklių kalibravimo veiklai vykdyti išleisti 4 kalibravimo aprašai (506KA01; 506KA02; 506KA03; 506KA04). Metų eigoje bandymų ir kalibravimo aprašams atnaujinti buvo parengta po 2 keitimus.

2.5.4. Dalyvavimas tyrimų kokybės tikrinimuose ir tarplaboratoriniuose palyginimuose. 2020 metais laboratorija pagal parengtą planą dalyvavo atliekamų tyrimų kokybės tikrinimuose (PT), pamatiniais ir įprastiniais laboratorijoje įsisavintais standartiniais arba laboratorijos parengtais metodais atliekant žalio pieno fizikinius, cheminius, mikrobiologinius ir imunocheminius tyrimus: riebalų, baltymų, laktozės, urėjos kiekį, aktyvųjų rūgštingumą (pH), užšalimo temperatūrą, somatinių ląstelių skaičių, bendrą bakterijų skaičių, inhibitorinių medžiagų likučius, antimikrobinių medžiagų identifikavimą, chloramfenikolio kiekį, visuminį sausųjų medžiagų kiekį, mastitų sukėlėjus.

Atliekamų tyrimų kokybės tikrinimo programų organizatoriai:

- Prancūzijos centrinė laboratorija *Actalia-Cecalait* pieno ir pieno produktų tyrimų įvertinimui ir patvirtinimui;
- Bentley Instruments & *Actalia-Cecalait*, Prancūzija;
- ICAR (Tarptautinis gyvulių apskaitos komitetas), Italija;

- Muva Kempten laboratorijos ir atliekamų tyrimų kokybės tikrinimų paslaugų centras, Allgäu, Vokietija;
- QSE GmbH, Vokietija;
- DRRR GmbH, Vokietija;
- LKV Agro-Tier-Service GmbH, Vokietija.

2020 metais PT dalyvauta 28 kartus, tyrimai atlikti 19 metodų, kurie yra laboratorijoje įsisavinti ar patvirtinti; ištirti 198 pieno mėginiai. 11 (iš 45) mastito sukėlėjų mėginių rezultatai ir 1 mėginio chloramfenikolio likučių kokybinis tyrimas įvertinti abejotinais, visi kiti mėginių tyrimų rezultatai buvo patenkinami, kas parodo tinkamą darbuotojų kompetenciją atlikti tyrimus.

Pritaikydami savo dalyvavimo atliekamų tyrimų kokybės tikrinimuose patirtį, 2020 metais organizavome analogiškus kvalifikacijos tikrinimus Lietuvos pieno perdirbimo/supirkimo įmonėms, turinčioms infraraudonosios spinduliuotės vidurinės srities matuoklius pieno sudėčiai tirti bei termistorinius krioskopus pieno užšalimo temperatūrai nustatyti. 2020 metais šiuose tikrinimuose tiriant pieno sudėtį dalyvavo 21 pieno supirkimo/perdirbimo įmonė (iš jų 5 įmonės tyrimus atliko dviem matuokliais ir 1 įmonė – trimis matuokliais), tiriant užšalimo temperatūrą - 14 pieno supirkimo/perdirbimo įmonių (iš jų 1 įmonė tyrimus atliko dviem matuokliais). Be to, tris kartus (liepos, rugsėjo ir gruodžio mėnesiais) sudėties ir užšalimo temperatūros tyrimuose dalyvavo Baltarusijos Bresto srities Maisko pieno tyrimų laboratorija. Pieno užšalimo temperatūros ir pieno sudėties kvalifikacijos tikrinimuose kiekvieną mėnesį dalyvavo ir mūsų laboratorijos Įprastinių tyrimų skyriaus darbuotojai. 2020 metais du kartus (vasario ir spalio mėnesiais) organizavome kvalifikacijos tikrinimus, nustatant inhibitorinių (antimikrobinių) medžiagų likučius piene. Buvo pateikti 4 pieno mėginiai su skirtingais antibiotikais ir 1 pieno mėginys be inhibitorinių medžiagų. Šiuose tikrinimuose dalyvavo 17 pieno supirkimo/perdirbimo įmonių, iš jų penkios su 2 testais, penkios su 3 testais, viena su 4 testais bei viena su 6 testais. Mūsų laboratorijos Įprastinių tyrimų skyriaus darbuotojai taip pat dalyvavo šiuose palyginimuose, atlikdami tyrimus Delvotest SP-NT testu laboratorijos parengtu metodu 504MET12:2015, 1 leidimas.

Bandymų rezultatų patikimumui užtikrinti 2020-12-14 atliktas neautomatinių svarstyklių CAS FW500-15E, serijos Nr. 140400075 tarplaboratorinis palyginimas su UAB „Milgeda“ laboratorija pagal bendrąją patikros metodiką *Elektroninės svarstyklės* BPM 8871101-08:2013. Atlikti bandymų palyginimai trijuose taškuose, gauti palyginimo rezultatai yra teigiami.

2.5.4. Vidaus auditai. Įmonėje pagal sudarytą 2020 metų vidaus auditų programą bei parengtą procedūrą buvo atlikti laboratorijos veiklos vidaus auditai. Jų tikslas - patikrinti, ar laboratorijos veikla ir toliau atitinka vadybos sistemos reikalavimus ir tarptautinį standartą LST EN ISO/IEC 17025:2018. Auditus atliko 9 kvalifikuoti įmonės darbuotojai. 2020 metais pateikta 21 vidaus auditų ataskaitų: atlikta 10 horizontalių auditų, kai detalčiai patikrintas vienas vadybos sistemos elementas, o vieno audito metu įvertintas vadybos sistemos vientisumas; 8 vertikalūs auditai (pagal įrašus patikrinti visi su atliktais tyrimais, bandymais, kalibravimais susiję vadybos sistemos elementai); 3 stebėti auditai (įvertinta darbuotojų kompetencija atlikti konkrečius tyrimus ir kalibravimus). Vidaus auditų metu neatitiktųjų nenustatyta. Auditoriai pateikė 8 rekomendacijas gerinimui, 6 iš jų jau įgyvendintos.

2.5.5. Informacinių technologijų taikymas. Informacinių technologijų skyriuje buvo sukurtos atitinkamos kompiuterinės programos:

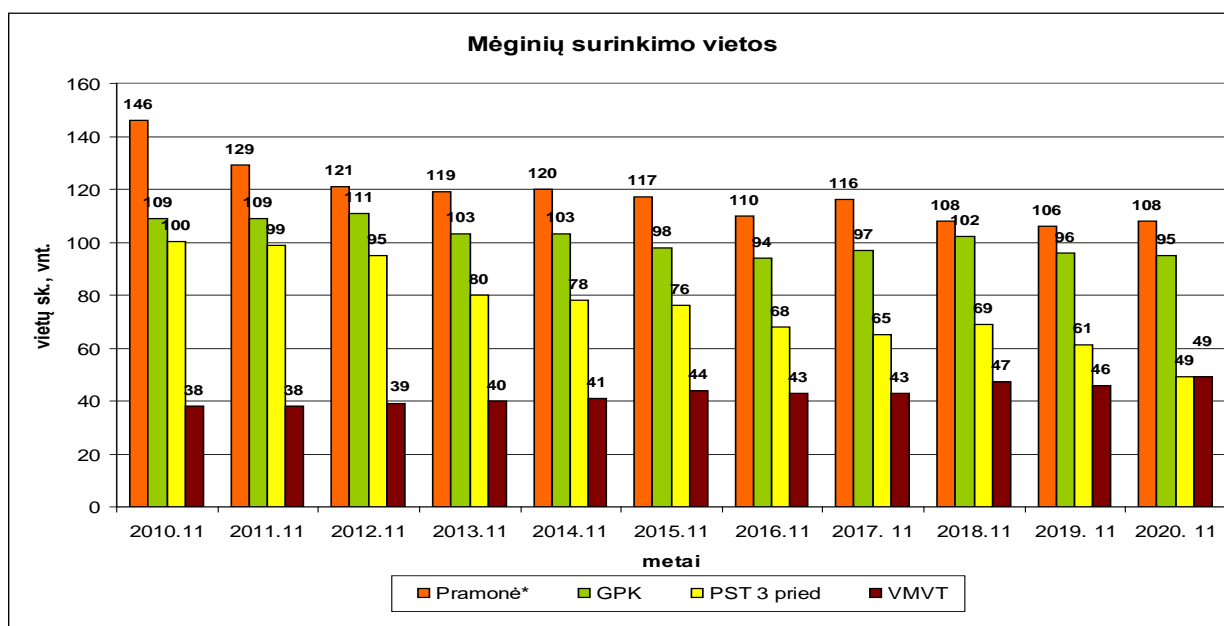
- Papildyti Integralios laboratorijos valdymo informacinės sistemos (ILVIS) moduliai: Infiniplex (Randox) duomenų įkėlimo pagal naują formatą ir rastos veikliosios medžiagos orientacinio lygio vertinimo modulis, protokolų išdavimo modulis pritaikytas naujai LST EN ISO/IEC 17025:2018 standarto versijai, sukurtas užšalimo temperatūros tyrimų modulis, suprogramuota mėginių tapatumo nustatymo (gautyklės) sistema, sukurtas mastitų tyrimo modulis, sukurtas ūkininkų dalyvaujančių kasdieninėje mėginių ėmimo tvarkoje tyrimų atlikimo modulis, sukurtas pamatinių tyrimų atlikimo modulis.

- Papildytas kiekvieno mėnesio atliktų tyrimų ataskaitų importas į buhalterinę programą "Debetas";
- Papildyta ir įdiegta tyrimų asistentų darbų planavimo ir registravimo sistema (dirbto laiko fiksavimas);
- Įdiegta ir atnaujinta bebarkodė sistema 8 ūkiuose;
- Pagal IT saugumo reikalavimus projektuojama ir diegiama techninė ir programinė įranga;
- Nuolat tobulinamos ir pagal pageidavimus papildomos internetinės programos, skirtos kontroliuojančių institucijų naudojimui;
- IT skyriaus darbuotojai dalyvavo rengiamuose specializuotuose seminaruose;
- Kuriamos ir tobulinamos Bendrovės skyriuose naudojamos specializuotos programos.

2.5.7. Pieno mėginių surinkimo organizavimas. Bendrovės logistikos skyrius, kuriame dirba 34 darbuotojai, planuoja ir vykdo savalaikį pieno mėginių pristatymą į laboratoriją, atlieka taros mėginių transportavimui paruošimą, išdavimą ir apskaitą, brūkšnių kodų mėginių ženklavimui paruošimą ir pateikimą užsakovams, taip pat tyrimų rezultatų įforminimą ir išsiuntimą užsakovui. Nuosekliai dirbta, stengiantis patenkinti visų užsakovų: pieno gamintojų, pieno supirkėjų ir perdirbėjų, ŽŪM, VMVT ir kitų užsakovų pageidavimus. Metų bėgyje buvo nuolat peržiūrimi pieno mėginių surinkimo maršrutai. Pieno mėginiai buvo surenkami vidutiniškai 133 maršrutais, o paaimami - iš 108 su pieno supirkėjais suderintų vietų.

Nuolat peržiūrimi ir optimizuojami pieno mėginių surinkimo iš ūkių, dirbančių pagal PST 3 priedą, maršrutai. Per metus buvo pasirašytos dvi sutartys su naujais pieno gamintojais dėl pieno mėginių surinkimo tiesiai iš ūkių. Metų pabaigoje šioje tvarkoje dalyvavo 708, pradžioje - 705 ūkiai. Tiesiogiai pieno mėginiai paaimami iš 68 (70) pieno gamybos ūkių. GPT pieno mėginiai surenkami iš 95 (96). Viso pieno mėginiai surenkami iš 301 (309) vietos.

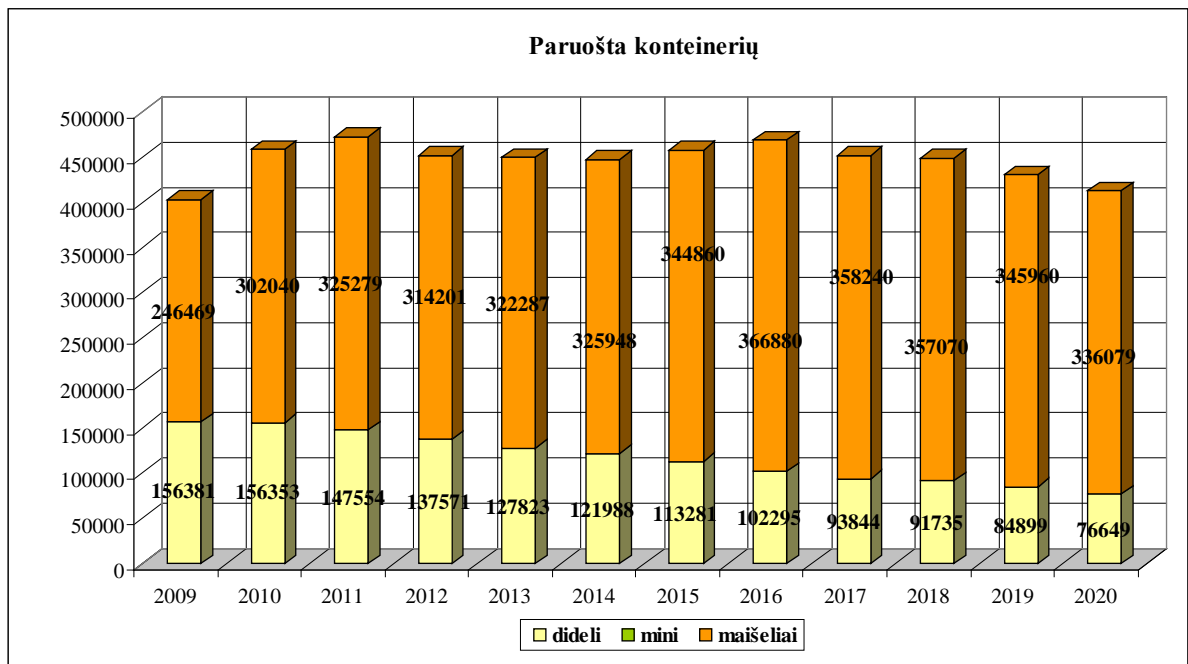
Per 2020 m. atlikta:

- nuo sausio mėn. užsakovai gali naudotis „Pieno tyrimų transporto judėjimo“ programa. Metų bėgyje programa buvo koreguojama ir pildoma. Dėl tolimesnio programos modernizavimo ir priežiūros, metų pabaigoje pasirašyta sutartis su jos autoriumi;
- nuo vasario mėn., suderinus su AB „Rokiškio sūris“, visoms jų grupės pieninėms nebespausdinamos laboratorijos suvestinių protokolų „popierinės“ versijos;
- nuo kovo mėn., suderinus su AB „Žemaitijos pienas“ ir Įprastinių tyrimų laboratorija, atsisakyta šeštadieninio pieno mėginių atvežimo. Peržiūrėti pieno mėginių surinkimo maršrutai –

Panevėžio padalinyje sujungti du maršrutai, dalį ūkių prijungiant prie didžiųjų maršrutų, koreguoti maršrutų apvažiavimo laikai. Lyginant su 2019 m., surenkant pieno mėginius 2020 m. nuvažiuota 37800 km. mažiau;

- bendradarbiaujant su VMVT, vykdytas pieno mėginių tapatumo kontrolės ir mastito sukėlėjų nustatymo projektas. Pasikeitus kontrolės kriterijoms, informacijos operatoriai į programą suvedinėjo pieno mėginius ėmusių asmenų duomenis. Balandžio ir rugsėjo mėn. vykdytas „vartų kontrolės“ projektas;
  - vykdant Pieno kokybės gerinimo ir mastito mažinimo projektą, darbuotojai derino pieno mėginių pristatymo grafikus, priemonių šiems mėginiams imti išvežimą ūkiams;
  - GPT rajonų skyriams, susiderinus su jų darbo grafikais, išvežamos darbo ir saugos priemonės;
  - skyriaus darbuotojai dalyvavo veislinių gyvūnų parodoje – mugėje Algirdiškėse.

Pieno mėginiai transportuojami užplombuotose konteineriuose, talpinančiuose 80 pieno mėginių indelių, ir 2 indelius talpinančiuose vienkartinuose maišeliuose, kurių kiekvienam yra suteiktas atskiras brūkšninis kodu pažymėtas numeris. Išliko pieno mėginių transportavimui naudojamų konteinerių, kurių talpa 80 indelių, mažėjimo tendencija, o vienkartinų maišelių skaičius, lyginant juos struktūroje su konteineriais, augo. Taip pieno savininkai siekia apsaugoti pieno mėginius nuo galimo falsifikavimo po mėginio paėmimo.

2.5.8. Tarptautinis bendradarbiavimas. UAB „Pieno tyrimai“ bendradarbiauja su tarptautinėmis organizacijomis – Tarptautine pienininkystės federacija (IDF), kuri kartu su Tarptautine Standartizacijos Organizacija (ISO) rengia tyrimo metodų bei mėginių ėmimo standartus, ir Tarptautiniu gyvulių apskaitos komitetu (ICAR). Laboratorija yra ICAR pamatinių laboratorijų tinklo nariu. Bendrovės atstovas yra ICAR Pieno analizės pakomitečio (Milk Analysis Sub-Committee) nariu.

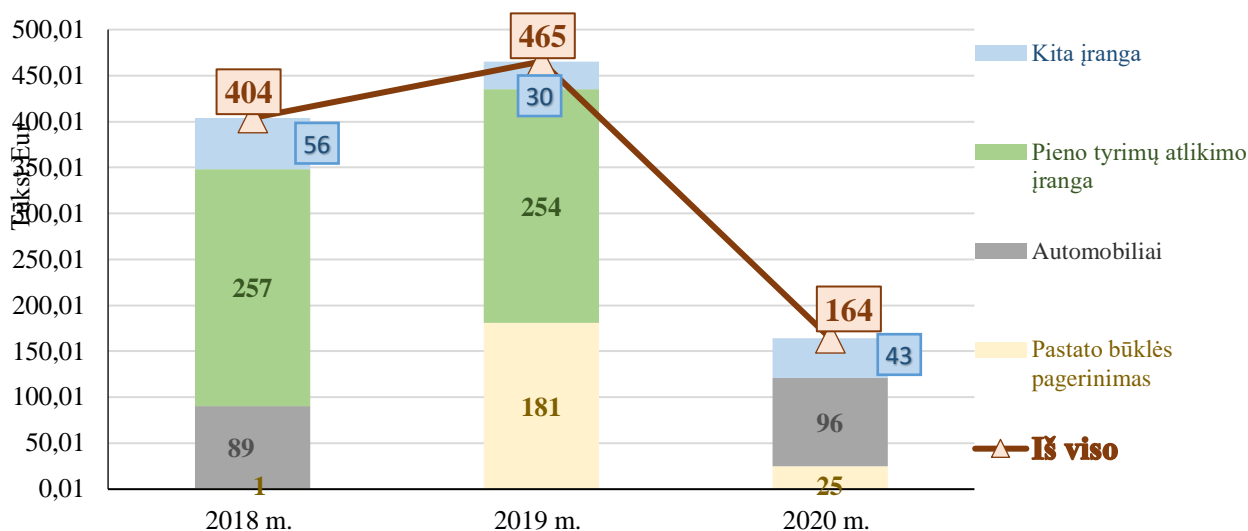
2020 metais dėl pasaulinės koronaviruso pandemijos buvo organizuojami tik nuotoliniai renginiai. ICAR Pieno analizės pakomitetis surengė keturis pasitarimus Zoom platformoje, ICAR/IDF organizavo Vebinarą tema „Sertifikuotos pamatinės medžiagos somatinių ląstelių skaičiavimui piene sukūrimas ir taikymas“, kurio metu buvo išaiškinta kaip naudoti naują paliudytą pamatinę medžiagą laboratorijose, atliekančiose somatinių ląstelių skaičiaus tyrimus, kad užtikrinti matavimo rezultatų sietį pasauliniu mastu. Siekiant palyginti UAB „Pieno tyrimai“ laboratorijos tyrimų rezultatus su kitomis užsienio laboratorijomis, atliekančiomis gyvūnų produktyvumo tyrimus,

2021 metais papildomai dalyvausime ICAR organizuojamame somatinių ląstelių skaičiaus tyrimų kokybės tikrinime, atliekant somatinių ląstelių skaičiaus tyrimą matuokliu *Somascope* metodu LST EN ISO 13366-2.

Dalyvaujant tarptautinėje veikloje gaunama aktuali informacija apie naujausias kryptis bei vykdomus darbus analitinių metodų standartizacijoje, pieninių gyvūnų pieno kiekio apskaitos, gyvūnų ženklinimo, duomenų saugojimo ir perdavimo, pieno ūkių kontrolės bei valdymo, informacinių technologijų sprendimų gyvūnų sveikatos ir pieno kokybės nustatymo srityse. Tai suteikia galimybę nuosekliai planuoti Bendrovės veiklą tobulinant tyrimų technologijas, užtikrinant rezultatų patikimumą, gerinant teikiamų paslaugų kokybę ir siūlant užsakovams naujas aktualias paslaugas bei pasidalinant gauta informacija su visais pieno sektoriaus dalyviais bei kitomis suinteresuotomis šalimis.

2.5.9. Investicijos per ataskaitinį laikotarpį, planuojami investicijų projektai Bendrovės vadovybė siekia, kad pieno tyrimai būtų atliekami tiksliai ir kokybiškai, kad paslaugų atlikimas ne tik tenkintų užsakovų poreikius, bet ir atitiktų šalies ir ES teisės aktų reikalavimus bei sudarytų palankias sąlygas pieno produktų eksportui vykdyti. Todėl didžiausią investicijų dalį sudaro išlaidos pieno tyrimų prietaisų atnaujinimui, taip pat lėšos automobilių, skirtų pieno mėginių surinkimui bei transportavimui nustatytoje temperatūroje, įsigijimui vietoje susidėvėjusių ir informacinių technologijų tobulinimui. Dėl 2020 m. pradžioje šalyje prasidėjusios COVID-19 pandemijos Bendrovė sustabdė dalį savo suplanuotų investicinių projektų. Nebuvo atliekama laboratorijos ventiliacinės sistemos rekonstrukcija, neatnaujinta dalis pieno tyrimų įrangos, nes siekiant išvengti visiško darbo sustabdymo ir sumažinti užsikrėtimo galimybes, reikėjo perorganizuoti laboratorijos darbą tarpusavyje nesusisiekiančiomis pamainomis ir nebuvo galima dar labiau apsunkinti ir taip sudėtingą ir įtemptą paslaugų teikimo procesą. Per 2020 m. Bendrovė įsigijo 2 automobilius mėginių surinkimui ir 2 tarnybinius automobilius GPT padalinio reikmėms ir įvairios programinės bei biuro įrangos už 43 tūkst. Eur. Neįvykdyti investiciniai projektai bus vykdomi 2021 m.

Bendrovės investicijos per ataskaitinį laikotarpį:

Ataskaitinio laikotarpio (vykdyti 2018 ir 2019 m.) reikšmingiausi investiciniai projektai buvo pašarų tyrimų ir inhibitorinių medžiagų indentifikavimo įrangos Radox Evidence MutiSTAT EV4116 įsigijimai. Įsigijus šią įrangą, buvo pradėtos teikti naujos paslaugos: pašarų tyrimas ir inhibitorinių medžiagų identifikavimas. Pašarų tyrimai atliekami pieno gamybos ūkiams tam, kad būtų teisingai subalansuotas racionas, gyvuliai gautų reikalingų maisto medžiagų, o ūkininkas galėtų kontroliuoti ir valdyti bandos produktyvumą bei turėtų ekonominę naudą. Inhibitorinių medžiagų identifikavimo tyrimo rezultatai leidžia priimti efektyvius sprendimus dėl aukštos kokybės ir sudėties pieno tiekimo. Pieno supirkimo taisyklėse nustatytu periodiškumu Bendrovė tiria ar superkame piene yra inhibitorinių medžiagų. Buvo praplėsti šio tyrimo nustatymo parametrai ir pieno mėginiai,

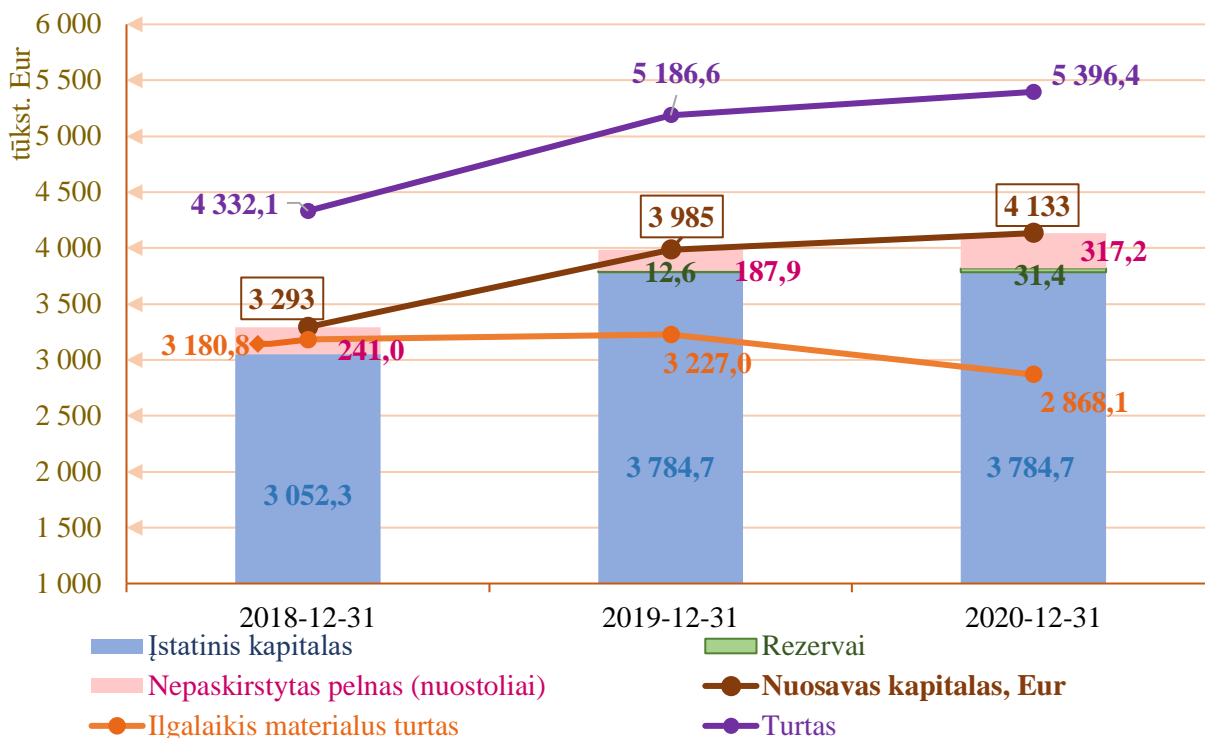
kuriuose rasta inhibitorinių medžiagų, dar pertiriami su naujai įsigyta įranga ir nustatoma kokios būtent inhibitorinės medžiagos rastos. Tiek kontroliuojančios institucijos, tiek pieno gamybos ūkių savininkai gauna informaciją kokie veiksniai (gydymas antibiotikais, plovimo medžiagos, pašarai ar pan.) lėmė, kad į superkamą pieną pateko inhibitorinės medžiagos. Taip pat Bendrovė atnaujino laboratorinę įrangą, įsigyti trys nauji automobiliai su temperatūros palaikymo įranga pieno mėginių transportavimui.

3. 2020 M. FINANSINIAI IR VEIKLOS REZULTATAI, JŲ ATITIKTIS BENDROVĖS VEIKLOS TIKSLAMS

3.1. Turto ir nuosavo kapitalo pokyčiai.

Bendrovės turto ir nuosavo kapitalo vertės pokyčius lėmė 2018 m. gruodžio 31 d. įvykdytas valstybės įmonės pertvarkymas į uždarąją akcinę bendrovę ir 2019 m. liepos 1 d. įvykusi Bendrovės reorganizacija, kurios metu buvo prijungta UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“. Po reorganizacijos, prijungus 732,4 tūkst. Eur UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ vertės akcijas, įstatinis kapitalas padidėjo iki 3 784,73 tūkst. Eur.

Turto ir nuosavo kapitalo kitimas:

Ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė 2020 m. pabaigai, lyginant su ankstesniais laikotarpiais sumažėjo, nes Bendrovė mažai įsigijo naujo ilgalaikio turto, o atnaujinto turto vertė nepadengė priskaičiuoto nusidėvėjimo sumos.

3.2. Pagrindiniai finansiniai rodikliai.

Bendrovės finansiniai rodikliai 2019 - 2020m. labai ženkliai kito, lyginant su ankstesniais metais, nes buvo vykdomi UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ veiklos prijungimo procesai, abiejų įmonių veiklos buvo apjungtos nuo 2019 m. liepos 1 d.

Bendrovės pagrindiniai finansiniai rodikliai 2018 - 2020 m.:

(8 lentelė)

Eil. Nr.	Pavadinimas	tūkst. Eur arba kaip nurodyta eilutėse				Palyginimas					
		2018 m.	2019 m.	2020 m.		2019m./2018m.		2020m./2019m.		2020 m. faktas/planas	
				Planas	Ataskaita	(+;-) punkt.	proc.	(+;-) punkt.	proc.	(+;-) punkt.	proc.
1. Svarbiausi pelno (nuostolių) ataskaitos rodikliai											
1.1	Pardavimo pajamos	4 015,1	5 311,8	6 294	6 323,4	1 296,7	32,3	1 011,6	19,0	29,4	0,5
1.2	Kitos veiklos rezultatas	7,4	2,6	1	-9,3	-4,8	-64,9	-11,9	-457,7	-10,3	-1 030
1.3	Pardavimo savikaina	-3 176,3	-4 105,9	-5 061	-4 806,2	-929,6	29,3	-700,3	17,1	254,8	-5,0
1.4	Veiklos sąnaudos	-779,8	-973,8	-1 064	-1 157,6	-194,0	24,9	-183,8	18,9	-93,6	8,8
1.5	Finansinės veiklos (palūkanų ir kitos) rezultatas	-19,2	-24,6	-19	-14,9	-5,4	28,1	9,7	-39,4	4,1	-21,6
1.6	EBITDA	623,3	1 021,2	626	852,5	397,9	63,8	-168,7	-16,5	226,5	36,2
1.7	Grynasis pelnas	42,1	200,9	121	279,6	158,8	377,2	78,7	39,2	158,6	131,1
2. Svarbiausi balanso rodikliai											
2.1	Visas turtas	4 332,1	5 186,6	5 482	5 396,4	854,5	19,7	209,8	4,0	-85,6	-1,6
2.2	Nuosavas kapitalas	3 293,2	3 985,3	3 943	4 133,3	692,1	21,0	148,0	3,7	190,3	4,8
2.3	Įsipareigojimai	1 038,8	1 201,3	1 539	1 263,1	162,5	15,6	61,8	5,1	-275,9	-17,9
2.3.1	t.sk. finansinės skolos	821,4	672,9	990	419,7	-148,5	-18,1	-253,2	-37,6	-570,3	-57,6
3. Svarbiausi pelningumo rodikliai											
3.1	EBITDA marža, %	15,5%	19,2%	9,9%	13,5%	3,7%	23,9	-5,7%	-29,7	3,6%	36,4
3.2	Grynojo pelno marža, %	1,0%	3,8%	1,9%	4,4%	2,8%	280,0	0,6%	15,8	2,5%	131,6
3.3	Turto grąža (ROA), %	1,0%	3,9%	2,2%	5,2%	2,9%	290,0	1,3%	33,3	3,0%	136,4
3.4	Nuosavybės grąža (ROE), %	2,8%	5,5%	3,1%	6,9%	2,7%	96,4	1,4%	25,5	3,8%	122,6
3.5	Veiklos rentabilumas, %	1,1%	4,0%	2,0%	4,7%	2,9%	263,6	0,7%	17,5	2,7%	135,0
4. Svarbiausi likvidumo ir mokumo rodikliai											
4.1	Kritinio likvidumo koeficientas	1,1	1,8	1,3	1,8	0,7	60,4	0,0	0,0	0,6	43,6
4.2	Nuosavo kapitalo ir turto santykis, %	76,0%	76,8%	71,9%	76,6%	0,8%	1,1	-0,2%	-0,3	4,7%	6,5
4.3	Įsipareigojimų ir turto santykis, %	24,0%	23,2%	28,1%	23,4%	-0,8%	-3,4	0,2%	1,1	-4,7%	-16,6
4.4	Skolų ir nuosavo kapitalo koef.	0,3	0,3	0,4	0,3	0,0	-4,4	0,0	1,4	-0,1	-21,7
4.5	Investuoto kapitalo grąža (ROIC), %	1%	5%	3%	9%	4%	400,0	4%	80,0	6%	200,0
5. Svarbiausi apyvartumo rodikliai											
5.1	Ilgalaikio turto apyvartumas	1,2	1,5	1,5	1,9	0,3	25,0	0,4	26,7	0,4	26,7
5.2	Nuosavo kapitalo apyvartumas	1,2	1,3	1,6	1,5	0,1	8,3	0,2	15,4	-0,1	-6,3
5.3	Pardavimo pajamos 1-am darbuotojui (vid. sąlygin.)	32,9	28,7	24,0	27,0	-4,2	-12,8	-1,7	-5,9	3,0	12,5

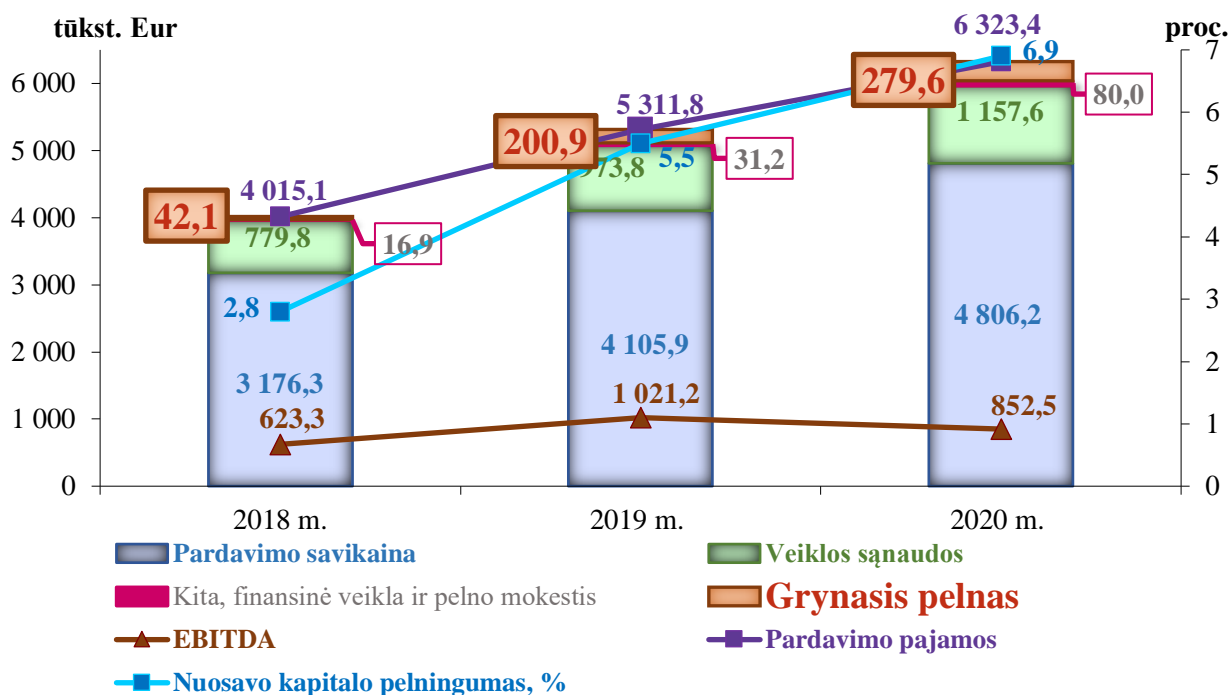
Per pastaruosius tris metus Bendrovės veiklos pelningumas didėjo. Pagrindinė padidėjimo priežastis – vykdoma prijungtos bendrovės pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų veikla. Pardavimo pajamos 2020 m. padidėjo 2308,5 tūkst. Eur (57,5 proc.), lyginant su 2018 m. pajamomis, kai Bendrovė atliko tik pieno tyrimus GPT, bet nevykdė pačių gyvūnų produktyvumo tyrimų. Atitinkamai išaugo ir Bendrovės veiklos sąnaudos (pardavimo savikaina ir bendrosios administracinės sąnaudos) 2 008,0 tūkst. Eur (50,7 proc.)‘

Mokumo ir apyvartumo rodikliai yra labai geri, Bendrovės gebėjimas grąžinti skolas yra puikus.

Bendrovė savo veiklą skiria į tris pagrindines grupes, tai į pieno sudėties ir kokybės tyrimų paslaugas, pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus ir į papildomai vykdomą veiklą (pieno sudėties ir kokybės tyrimai vykstant užsakymus, pašarų tyrimai, kalibravimo laboratorijos veikla, ūkinių gyvūnų ženklavimas ir kitos paslaugos), kuri susijusi su pieno sektoriumi. Net 80,9 proc. pajamų Bendrovė gauna už paslaugas, kurias klientai užsako vykdydami teisės aktų reikalavimus. Tokiems klientams privalomoms paslaugoms Bendrovė priskiria superkamo pieno mėginių tyrimus, atliekamus Pieno supirkimo taisyklėse nustatytu dažnumu, pieno gamintojų tiesiogiai į rinką tiekiamo pieno mėginių tyrimus, pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus veislininkystei. Dalis tų paslaugų apmokami valstybės biudžeto lėšomis: 47,8 proc. nuo pajamų už superkamo pieno mėginių tyrimus apmoka Žemės ūkio ministerija už valstybės reikmėms atliekamus tyrimus, 70 proc. gyvūnų produktyvumo tyrimų paslaugos kainos pieno ūkiams subsidijuoja valstybė. Todėl nustatant šių paslaugų kainas, įskaičiuojamas tik būtinas veiklos tęstinumui užtikrinti pelno dydis.

Bendrovės vadovybė įvykdė akcininko lūkesčius didinti nuosavo kapitalo grąžą. Bendrovės 2018 m. nuosavo kapitalo grąža buvo 2,8 proc., 2019 m. – 5,5 proc., 2020 m. – 6,9 proc. Veiklos pelningumas augo, nes II pusmetį Bendrovė didino pardavimus dėl išplėtos veiklos, prijungus kitą bendrovę.

Bendrovės pagrindinių finansinių rodiklių kitimas:

3.3. Pagrindiniai pardavimų rodikliai.

(9 lentelė)

Rodiklio pavadinimas	2018 m.	2019 m.	2020 m.		Palyginimas					
			planas	faktas	2019m./2018m		2020m./2019m		2020 m. faktas/planas	
					(+;-) punk.	proc.	(+;-) punk.	(+;-) punk.	proc.	(+;-) punk.
1. Atliktų pieno tyrimų skaičius/ <i>Pieno pardavėjų skaičius, tūkst. vnt.</i>	3 765,10 19,9	3 480,70 17,8	3 220,80 16	3 258,50 16	-284,4 -2,1	-7,6 -10,6	-222,2 -1,8	-0,1 -0,1	37,7 0,0	1,2 0,0
2. Tiriamųjų pienininių gyvūnų skaičius, tūkst. vnt.	-	137,1	134	132,7	137,1	-	-4,4	0,0	-1,3	-1,0
3. Pardavimo pajamos, tūkst. Eur	4 015,10	5 311,80	6 294,1	6 323,4	1 296,7	32,3	1 011,6	0,2	29,3	0,5
4. Pajamos už papildomus tyrimus ir paslaugas nuo visų pradavimų, proc.	26,8	20,9	17,0	19,1	-5,9	-22,0	-1,8	-0,1	2,1	12,4
5. Tyrimo metodų skaičius, vnt.	26	25	26	25	-1,0	-3,8	0,0	0,0	-1,0	-3,8
iš jų: akredituoti	17	17	17	17	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6. Kalibravimo metodikos	-	11	11	10	11,0	-	-1,0	-0,1	-1,0	-9,1

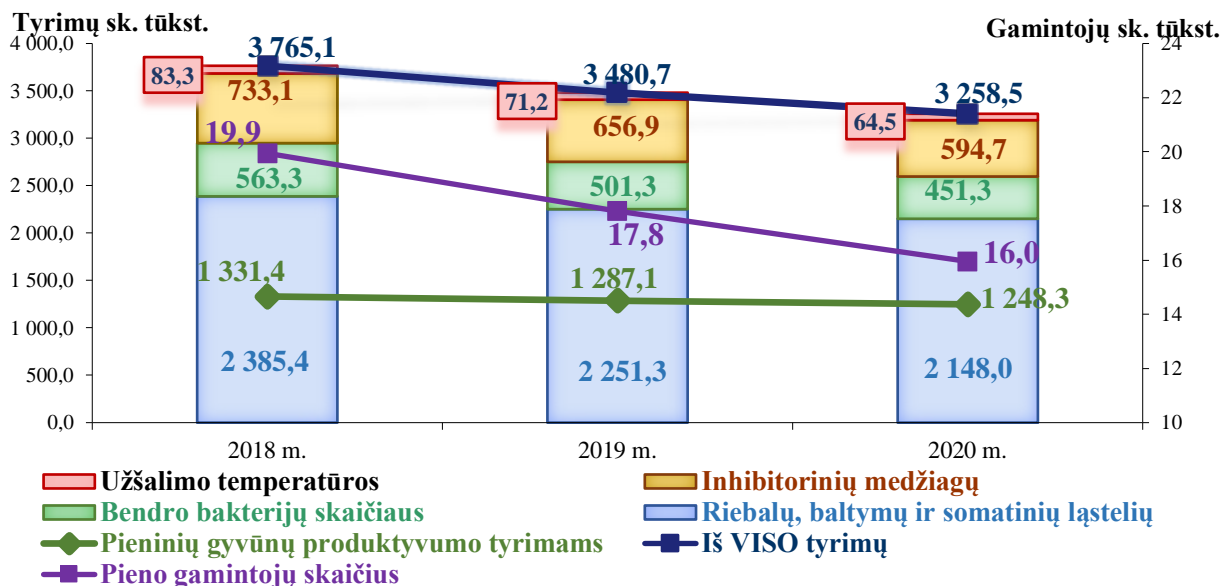
3.4. Atliktų tyrimų ir kitų paslaugų apimtys.

Laboratorijos veikla. Iš viso įprastinių pieno sudėties ir kokybės tyrimų Bendrovė 2020 m. atliko 3 258,5 tūkst. vnt. 2019 m. – 3 480,7 tūkst. vnt., 2018 m. – 3 765,1 tūkst. vnt. Per tris pastaruosius metus tyrimų skaičius sumažėjo 506,6 tūkst. vnt. (-13,5 proc.), sumažėjus pieno gamintojų, parduodančių pieną perdirbti, skaičiui 3,9 tūkst. (-19,6 proc.).

UAB „Pieno tyrimai“ atliktų įprastinių pieno tyrimų kitimas 2018-2020 m.

(10 lentelė)

Tyrimo pavadinimas	Atlikta pieno tyrimų, tūkst. vnt.				Palyginimas					
	2018 m.	2019 m.	2020 m.		2019m./2018m.		2020m./2019m.		2020 m. faktas/planas	
			planas	faktas	tūkst. vnt.	proc.	tūkst. vnt.	proc.	tūkst. vnt.	proc.
Įprastiniai pieno sudėties ir kokybės tyrimai (privalomi, papildomi, kiti užsakomieji)										
Riebalų, baltymų ir somatinių ląstelių	1 054,0	964,2	881,0	899,7	-89,8	-8,5	-64,5	-6,7	18,7	2,1
Bendro bakterijų skaičiaus	563,3	501,3	449,0	451,3	-62,0	-11,0	-50,0	-10,0	2,3	0,5
Inhibitorinių medžiagų	733,1	656,9	589,8	594,7	-76,2	-10,4	-62,2	-9,5	4,9	0,8
Užšalimo temperatūros	83,3	71,2	61,0	64,5	-12,1	-14,5	-6,7	-9,4	3,5	5,7
Iš viso	2 433,7	2 193,6	1 980,8	2 010,2	-240,1	-9,9	-183,4	-8,4	29,4	1,5
Įprastiniai pieno sudėties ir kokybės tyrimai GPT										
Riebalų, baltymų, somatinių ląstelių ir urėjos tyrimas	1 331,4	1 287,1	1 240,0	1 248,3	-44,3	-3,3	-38,8	-3,0	8,3	0,7
IŠ VISO įprastinių pieno tyrimų	3 765,1	3 480,7	3 220,8	3 258,5	-284,4	-7,6	-222,2	-6,4	37,7	1,2
Pieno gamintojų skaičius, tūkst. vnt	19,9	17,8	16,0	16,0	-2,1	-10,6	-1,8	-10,1	0,0	0,0

Tiek privalomų superkant pieną pagal Pieno supirkimo taisykles, tiek pieno gamybos ūkiams dalyvaujantiems veislininkystės sistemoje, tiek papildomų pieno tyrimų ir visų kitų teikiamų paslaugų apimtys, jų diversifikacija bei veiklos plėtra tiesiogiai susiję su šalies pieno sektoriaus kitimo tendencijomis, veiklos apimtimis ir vykdoma politika. Pastoviai mažėjant pieno gamintojų, parduodančių pieną perdirbti, ir pieninių karvių skaičiui, mažėja Bendrovės atliekamų privalomųjų ir papildomų pieno sudėties ir kokybės tyrimų skaičius bei kitos teikiamos paslaugos ir pardavimai. Bendrovė pieno tyrimų 2020 m. atliko 222,2 tūkst. vnt. (6,4 proc.) mažiau nei 2019 m., nes mažiau pieno gamintojų pardavė pieną, kurio sudėties ir kokybės tyrimus atlieka UAB „Pieno tyrimai“. Sumažėjus karvių skaičiui, pieno tyrimų pieninių gyvulių produktyvumo tyrimų tikslais 2020 m. atlikta 38,8 tūkst. vnt. (-3,0 proc.) mažiau, nei ankstesniais metais.

Pieno tyrimai, kurie skirti tiesiogiai į rinką (parduodama turguose, pieno pardavimo automatuose, mokyklose ir pan.) tiekiamo pieno ir jo produktų sudėties ir kokybės kontrolei, Bendrovėje sudaro nedidelę dalį atliekamų tyrimų. Šie tyrimai atliekami kartą per ketvirtį kiekvienam pieno gamintojui, tiesiogiai parduodančiam pieną ir jo produktus. Tokių tyrimų atlikome 3,1 tūkst. vnt., vidutiniškai 193 pieno gamintojams. Į šį tyrimų skaičių neįtraukti tyrimai tiems pieno gamintojams, tiesiogiai parduodantiems į rinką pieną ir jo produktus, kurių pieno tyrimai atliekami iš kiekvienos parduodamo pieno siuntos.

Eilę metų iš turimų pieno mėginių formuojami mėginiai leukozės ir bruceliozės tyrimui, kurie siunčiami tyrimui į Nacionalinį maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutą, vykdamas Gyvūnų užkrečiamų ligų kontrolės programą. Per 2020 m. buvo suformuota 29,9 tūkst. vnt. mėginių, 2019 m. – 102,2 ir 2018 m. – 117,2 tūkst. vnt. pieno mėginių užkrečiamų ligų tyrimams iš pieno atlikti. Ši paslauga aktuali pieno gamintojams, siekiantiems sveikos bandos statuso.

Pieno ūkių gyvulių bandų sveikatingumo gerinimui atliekame mastito sukėlėjų nustatymo tyrimus mikrobiologiniu ir Polimerazinės grandininės reakcijos (PGR) metodais. PGR metodu 2018 m. buvo ištirti 2,2 tūkst. vnt., 2019 m. – 2,0 tūkst. vnt. ir 2020 m. – 2,1 tūkst. vnt. pieno mėginiai. Vadovaujantis tyrimų rezultatais, buvo siekiama išsiaiškinti patogeninių (užkrečiamų) mikroorganizmų paplitimo lygį pieno bandose.

Gaminamo pieno kokybė ir sudėtis didžiąja dalimi priklauso nuo tinkamo pieninių veislių galvijų šėrimo. Todėl siekiant gaminti aukštos kokybės pieno žaliavą ir gerinti gyvulių sveikatingumą svarbu tinkamai sudaryti tinkamą šėrimo racioną. Tai įmanoma atlikti žinant pašarų mitybinę vertę. Nuo 2017 m. įdiegus pašarų tyrimą NIRS metodu, Bendrovės atliekamų pašarų tyrimų skaičius kasmet didėja: 2018 m. pašarų tyrimų atlikta 1,6 tūkst. vnt., 2019 m. – 2,4 tūkst. vnt., o 2020 m. – 2,7 tūkst. vnt.

UAB "Pieno tyrimai" atliktų pieno tyrimų skaičiaus ir kitų paslaugų kitimas 2018- 2020 m.

(11 lentelė)

Pavadinimas	Tyrimų ir kt. paslaugų skaičius, tūkst. vnt.				Palyginimas						
	2018 m.	2019 m.	2020m.		2019m./2018m.		2020m./2019m.		2020 m. faktas/planas		
			planas	faktas	tūkst. vnt.	proc.	tūkst. vnt.	proc.	tūkst. vnt.	proc.	
Įprastiniai pieno tyrimai	<i>Pagal pieno supirkimo taisyklių reikalavimus</i>	1 891,7	1 693,9	1 524,2	1 519,4	-197,8	-10,5	-174,5	-10,3	-4,8	-0,3
	<i>Gyvūnų produktyvumo tyrimams</i>	1 331,4	1 287,1	1 240,0	1 248,3	-44,3	-3,3	-38,8	-3,0	8,3	0,7
	<i>Tyrimai gamintojams tiesiogiai į rinką tiekiantiems pieną ir jo produktus</i>	4,2	3,9	4,0	3,1	-0,3	-7,1	-0,8	-20,5	-0,9	-22,5
	<i>Iš viso privalomųjų tyrimų</i>	3 227,3	2 984,9	2 768,2	2 770,8	-242,4	-7,5	-214,1	-7,2	2,6	0,1
	<i>Papildomi tyrimai per bendrą sistemą</i>	301,8	273,2	252,8	255,6	-28,6	-9,5	-17,6	-6,4	2,8	1,1
	<i>Tyrimai Latvijos ūkio subjektams</i>	58,4	52,5	47,8	50,9	-5,9	-10,1	-1,6	-3,0	3,1	6,5
	<i>Papildomi tyrimai (EKA ir komercinės sutartys)</i>	177,6	170,1	152,0	181,2	-7,5	-4,2	11,1	6,5	29,2	19,2
	<i>Iš viso papildomų tyrimų</i>	537,8	495,8	452,6	487,7	-42,0	-7,8	-8,1	-1,6	35,1	7,8
	<i>IŠ VISO įprastinių pieno tyrimų</i>	3 765,1	3 480,7	3 220,8	3 258,5	-284,4	-7,6	-222,2	-6,4	37,7	1,2
Kiti tyrimai ir paslaugos	Vienkartiniai indeliai(pagal PST)	2 730,9	2 368,8	2 238,5	2 132,4	-362,1	-13,3	-236,4	-10,0	-106,1	-4,7
	Mėginių formavimas ligų tyrimui	117,2	102,2	85,4	29,9	-15,0	-12,8	-72,3	-70,7	-55,5	-65,0
	Kontroliniai mėginiai	48,1	49,6	47,1	52,2	1,5	3,1	2,6	5,2	5,1	10,8
	Karvių veršingumo nustatymo tyrimai	3,7	5,2	4,9	6,9	1,5	40,5	1,7	32,7	2,0	40,8
	Pašarų tyrimas	1,5	2,4	3,5	2,7	0,9	60,0	0,3	12,5	-0,8	-22,9
	Mastito sukėlėjų identifikavimas PGR	2,2	2,0	1,4	2,2	-0,2	-9,1	0,2	10,0	0,8	57,1
	Mastito sukėlėjų nustatymas	2,7	1,5	3,1	11,4	-1,2	-44,4	9,9	660,0	8,3	267,7
	Chloramfenikolio nustatymas	1,1	1,1	1,3	0,8	0,0	0,0	-0,3	-27,3	-0,5	-38,5
	Tarplaboratoriniai tyrimai ir tyrimai pamatiniais metodais	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Derinimo rinkiniai	0,25	0,27	0,3	0,3	0,02	8,0	0,03	11,1	0,00	0,0
	Inhibitorinių mdžiagų tyrimas ROSA met.	0,1	0,1	0,1	0,3	0,0	0,0	0,2	200,0	0,2	200,0
	Pieno melžimo įrangos tikrinimo paslauga		0,7	1,5	1,6	0,7		0,9	128,6	0,1	6,7
	Sukalibruotų pieno kiekio matavimo priemonių skaičius		3,1	5,6	5,7	3,1		2,6	83,9	0,1	1,8
	Mechaninių pieno kiekio matavimo priemonių priežiūra		0,03	0,1	0,3	0,03		0,27	900,0	0,20	200,0
	Pieno šaldymo rezervuarų bandymai		0,001	0,003	0,004	0,001		0,003	300,0	0,001	33,3
<i>Pieno pardavėjų (gamintojų) skaičius, tūkst. vnt (nuo šio skaičiaus priklauso privalomųjų tyrimų apimtys)</i>	19,9	17,8	16,0	16,0	-2,1	-10,6	-1,8	-10,1	0,0	0,0	

Vykstant pastoviems pieno ūkių struktūriniais pokyčiams, Bendrovės atliekamos paslaugos vis mažėja. Per 2020 m. daugiau buvo parduota tik komercinės veiklos paslaugų: kontrolinių pieno mėginių, derinimo rinkinių, karvių veršingumo, pašarų tyrimų, negu ankstesniais ataskaitinio laikotarpio metais.

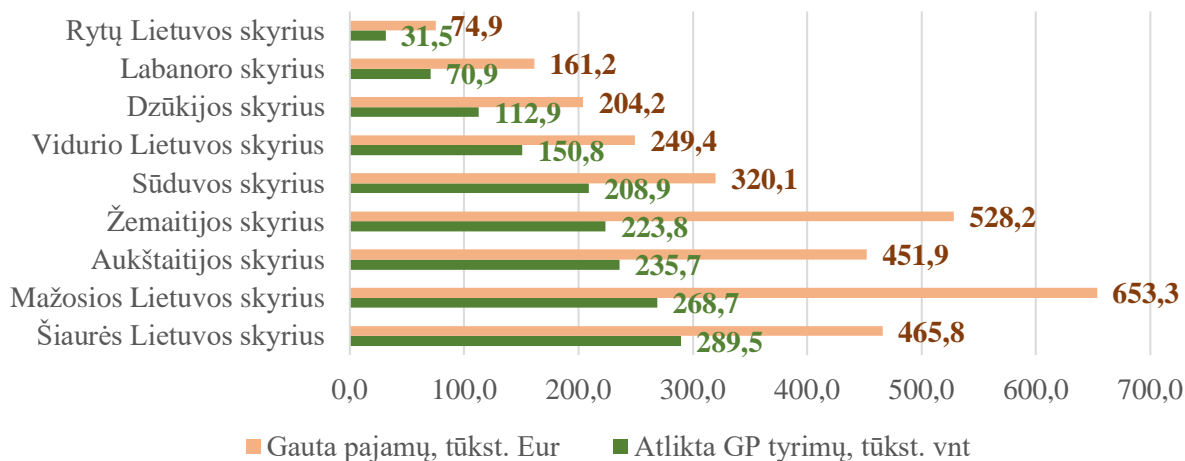
Gyvūnų produktyvumo tyrimų veikla. Per 2020 m. Bendrovė atliko 1 592,7 tūkst. vnt., pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų paslaugų. Daugiau nei pusė šių paslaugų atlikta A metodu, kai produktyvumo tyrimus atliko ir pirminę veislininkystės apskaitą sutvarkė licencijuoti Bendrovės darbuotojai.

(12 lentelė)

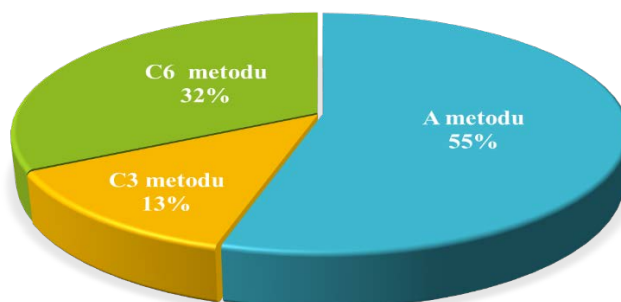
Skyriaus pavadinimas	Gyvūnų produktyvumo tyrimai pagal metodus 2020 m.						Vidutiniškai per mėn.		Struktūra, proc.	
	A (T+E)		C3, C6		Iš viso		Kiekis, tūkst. vnt.	Pajamos, tūkst. Eur	Kiekis	Pajamos
	Kiekis, tūkst. vnt.	Pajamos, tūkst. Eur	Kiekis, tūkst. vnt.	Pajamos, tūkst. Eur	Kiekis, tūkst. vnt.	Pajamos, tūkst. Eur				
Šiaurės Lietuvos	105,8	269,9	183,7	195,9	289,5	465,8	24	39	18,2	15,0
Mažosios Lietuvos	235,1	609,5	33,6	43,8	268,7	653,3	22	54	16,9	21,0
Aukštaitijos	129,2	328,1	106,5	123,8	235,7	451,9	20	38	14,8	14,5
Žemaitijos	182,6	475,0	41,2	53,2	223,8	528,2	19	44	14,0	17,0
Sūduvos	56,7	152,7	152,2	167,4	208,9	320,1	17	27	13,1	10,4
Vidurio Lietuvos	56,5	146,4	94,3	103,0	150,8	249,4	13	21	9,5	8,0
Dzūkijos	48,3	129,1	64,6	75,1	112,9	204,2	9	17	7,0	6,6
Labanoro	54,7	141,4	16,2	19,8	70,9	161,2	6	13	4,5	5,2
Rytų Lietuvos	25,5	66,6	6,0	8,3	31,5	74,9	3	6	2,0	2,4
Iš viso	894,4	2 318,7	698,3	790,3	1 592,7	3 109,0	133	259	100	100
2020 m. planas					1 605,5	3 210,2	134	268		
Palyginimas faktas/planas					(+;-) punkt.	-12,8	-101,2			
					proc.	-0,8	-3,2			

Daugiausia produktyvumo tyrimų atlikta Šiaurės Lietuvos, Mažosios Lietuvos, Aukštaitijos, Žemaitijos ir Sūduvos skyriuose. Šiuose skyriuose uždirbama daugiau nei trys ketvirtadaliai visų už šias paslaugas gaunamų pajamų.

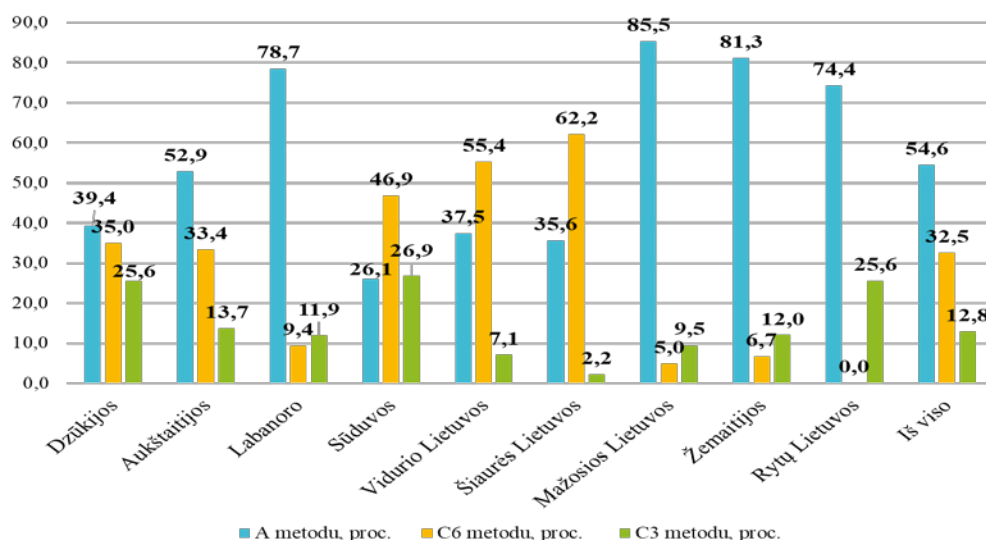
Gyvūnų produktyvumo tyrimų skyrių 2020 m.veiklos rezultatai

Didžiąją dalį tiriamųjų karvių (55 proc) sudaro A metodu tiriamosios karvės, o C3 bei C6 tyrimų metodais - atitinkamai 13 proc. bei 32 proc. Tiriamųjų karvių pasiskirstymas pagal GPT metodus 2020 m. gruodžio 31 d.:

Per ataskaitinį laikotarpį, daugiausia tiriamųjų karvių A metodu buvo Mažosios Lietuvos, Žemaitijos bei Aukštaitijos skyriuose. Daugiausia tiriamųjų karvių C6 metodu buvo Šiaurės Lietuvos, Sūduvos bei Vidurio Lietuvos skyriuose.

Bendrovės darbuotojai GPT skyriuose teikia ūkinių gyvūnų ženklavimo ir registravimo paslaugą tiriamosiose bei netiriamosiose bandose. 2020 m. buvo suženklinti ir registruoti 3 681 ūkiniai gyvūnai. Daugiausia gyvūnų suženklino ir registravo Mažosios Lietuvos skyriaus darbuotojai. Paslaugos poreikis būtų ženkliai didesnis, jei nebūtų šią paslaugą vykdančių kitų paslaugos teikėjų (VMVT veterinarijos gydytojai, privatūs asmenys).

Atlikta gyvūnų ženklavimo paslaugų per 2020 m.

(13 lentelė)

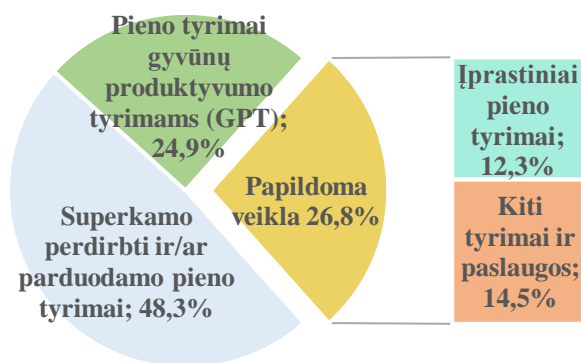
Skyriaus pavadinimas	Ženklavimo paslaugos		Struktūra, proc.	
	Kiekis, vnt.	Pajamos, Eur	Kiekis	Pajamos
Mažosios Lietuvos	1 148	5 990	31,1	31,6
Šiaurės Lietuvos	530	2 656	14,4	14,1
Dzūkijos	517	2 690	14,0	14,2
Sūduvos	398	2 134	10,8	11,3
Žemaitijos	393	2 108	10,7	11,1
Vidurio Lietuvos	379	1 777	10,3	9,4
Aukštaitijos	253	1 235	6,9	6,5
Rytų Lietuvos	35	185	1,0	1
Labanoro	28	152	0,8	0,8
Iš viso	3 681	18 927	100	100

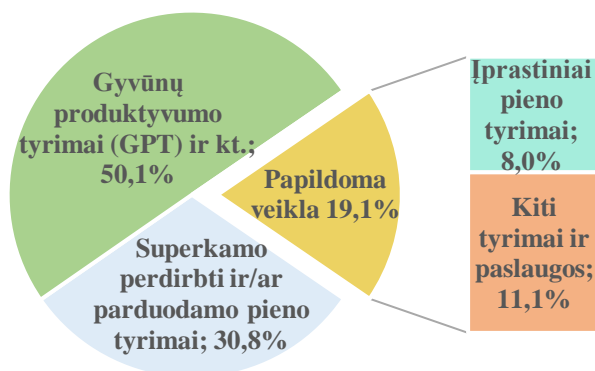
3.5. Pardavimo pajamų struktūra ir kitimas.

Bendrovė 2020 m. uždirbo 6323,4 tūkst. Eur, 2019 m. - 5 311,8 tūkst. Eur, 2018 m. - 4 015,1 tūkst. Eur pajamų. Pajamos taip ženkliai padidėjo dėl nuo 2019 m. liepos 1 d. prijungtos UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ gyvūnų produktyvumo tyrimų ir kalibravimo laboratorijos veiklos pajamų. Laboratorijos gaunamos pajamos išliko panašiam lygyje nes kito pieno tyrimų paslaugų pobūdis bei struktūra: 2019 m. buvo įvestas inhibitorinių medžiagų tyrimas Infiniplex testu, didėjo pašarų, karvių veršingumo tyrimų, skaičius, daugiau parduota kontrolinių ir kalibravimo rinkinių mėginių. Prijungus naują veiklą, pasikeitė gaunamų pajamų struktūra. Ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais Bendrovė atliko pieno tyrimus veislininkystės tikslais ir už šiuos pieno tyrimus gavo 24,9 proc. visų pajamų. Nuo 2019 m. liepos 1 d. Bendrovė jau pati pilnai atlieka pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus ir turi licenciją šiai veiklai vykdyti taip kaip numatyta Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų organizavimo taisyklėse, o šios veiklos pajamos (įskaitant ir melžimo įrangos kalibravimo laboratorijos pajamas) 2020 m. sudarė jau 50,1 proc. visų pajamų. Didžiąją dalį (70 proc.) pieninių gyvūnų tyrimų paslaugos kainos apmokama valstybės biudžeto lėšomis, nes pieno ūkiams veislininkystės veiklą subsidijuoja valstybė. Nors pajamų 2020 m. už superkamo perdirbti ir/ar parduodamo pieno tyrimus gauta 10,5 tūkst. Eur (0,5 proc.) daugiau nei 2018 m., struktūriškai šių pajamų dalis sumažėjo nuo 48,3 proc. iki 30,8 proc.

Pajamų struktūra 2018 m.

Pajamų struktūra 2020 m.

Daugiau nei penktadalį visų pajamų (apie 1,2 mln. Eur) įmonė gauna už papildomai vykdomą veiklą, kuri reikalinga vieningai pieno tyrimų sistemai užtikrinti (mėginių surinkimas tiesiogiai iš ūkių, vienkartiniai indeliai ir kt. tara), aktuali pieno supirkėjų (perdirbėjų) laboratorijoms (kontroliniai mėginiai, derinimo rinkiniai, chloramfenikolio tyrimai, papildomi ir nesisteminiai įprastiniai pieno tyrimai, tarplaboratoriniai bei pamatiniais metodais atliekami pieno tyrimai), užsakoma pieno ūkių (mastito sukėlėjo bei jų atsparumo antibiotikams, karvių veršingumo nustatymo, pašarų, įprastiniai pieno tyrimai, pieno mėginių suformavimas ligų tyrimams atlikti Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute), Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba užsako pieno tyrimus superkamo pieno kontrolei, pieno mėginių tapatumui su superkamu pienu patikrinti.

Pajamų ir jos struktūros kitimas pateikiamas lentelėje:

(14 lentelė)

Pavadinimas		Pajamų suma, Eur				Palyginimas						Struktūra, proc.		
		2018 m.	2019 m.	2020 m.		2019m./2018m.		2020m./2019m.		2020 m. faktas/ 2020 m. planas		2018 m.	2020 m.	
				Planas	Ataskaita	(+;-)punkt.	proc.	(+;-)punkt.	proc.	(+;-)punkt.	proc.			
Užsakyta vykdant teisės aktų reikalavimus	1.1. Superkamo perdirbti ir/ar parduodamo pieno tyrimai	1 938,2	2 079,4	1 953,5	1 948,7	141,2	7,3	-130,7	-6,3	-4,8	-0,2	48,3	30,8	
	iš jų:	ŽŪM vykdomos programos	856,0	945,1	935,1	931,7	89,1	10,4	-13,4	-1,4	-3,4	-0,4	21,3	14,7
		Pieno supirkėjai	852,8	929,4	834,3	834,0	76,6	9,0	-95,4	-10,3	-0,3	0,0	21,2	13,2
		Pieno gamintojai (pardavėjai)	223,1	199,8	179,0	179,0	-23,3	-10,4	-20,8	-10,4	0,0	0,0	5,6	2,8
		Pieno gamintojai (pardavėjai) parduodantys tiesiogiai į rinką	6,3	5,1	5,1	4,0	-1,2	-19,0	-1,1	-21,6	-1,1	-21,6	0,2	0,1
	1.2.GPT (iki 2019-06-30 tik pieno tyrimai GPT)	998,5	2 097,7	3 210,2	3 109,0	1 099,2	110,1	1 011,3	48,2	-101,2	-3,2	24,9	49,2	
	1.3. Melžimo įrangos kalibravimas	0,0	18,4	38,9	38,9	18,4		20,5	111,4	0,0	0,0	-	0,6	
1.4. Ūkinių gyvūnų ženklinimas	0,0	7,6	21,7	18,9	7,6		11,3	148,7	-2,8	-12,9	-	0,3		
1. Iš viso pajamos už paslaugas užsakytas vykdant teisės aktų reikalavimus (1.1.+1.2.+1.3.+1.4.)		2 936,7	4 203,1	5 224,3	5 115,5	1 266,4	43,1	912,4	21,7	-108,8	-2,1	73,2	80,9	
Papildoma veikla	Įprastiniai pieno tyrimai užsakovams pageidaujant	495,9	508,0	455,3	506,4	12,1	2,4	-1,6	-0,3	51,1	11,2	12,3	8,0	
	iš jų:	Papildomi tyrimai per bendrą sistemą	277,9	269,9	248,4	250,7	-8,0	-2,9	-19,2	-7,1	2,3	0,9	6,9	4,0
		Tyrimai ir paslaugos Latvijos ūkiams	44,3	52,7	47,1	53,5	8,4	19,0	0,8	1,5	6,4	13,6	1,1	0,8
		Papildomi tyrimai (EKA ir komercinės sutartys)	173,7	185,4	159,8	202,2	11,7	6,7	16,8	9,1	42,4	26,5	4,3	3,2
	Kiti tyrimai	162,1	184,3	203,5	346,6	22,2	13,7	162,3	88,1	143,1	70,3	4,1	5,5	
	Mastito sukėlėjų identifikavimas PGR	73,8	66,9	86,1	80,7	-6,9	-9,3	13,8	20,6	-5,4	-6,3	1,8	1,3	
	Karvių veršingumo nustatymo tyrimai	14,7	19,7	17,9	26,3	5,0	34,0	6,6	33,5	8,4	46,9	0,4	0,4	
	Pašarų tyrimas	35,6	66,9	63,2	85,7	31,3	87,9	18,8	28,1	22,5	35,6	0,9	1,4	
	Chloramfenikolio nustatymas	19,0	19,0	17,0	13,8	0,0	0,0	-5,2	-27,4	-3,2	-18,8	0,5	0,2	
	Inhibitorinių medžiagų tyrimas ROSA met.	1,1	0,7	0,6	2,9	-0,4	-36,4	2,2	314,3	2,3	383,3	0,0	0,0	
	Mastito sukėlėjų nustatymas	15,1	8,1	15,9	134,1	-7,0	-46,4	126,0	1 555,6	118,2	743,4	0,4	2,1	
	Tarplaboratoriniai tyrimai ir tyrimai pamatiniais metodais	2,8	3,0	2,8	3,1	0,2	7,1	0,1	3,3	0,3	10,7	0,1	0,1	
	Kitos paslaugos	420,2	416,6	411,0	354,9	-3,6	-0,9	-61,7	-14,8	-56,1	-13,6	10,4	5,6	
	Vienkartiniai indeliai	134,1	123,2	111,6	111,0	-10,9	-8,1	-12,2	-9,9	-0,6	-0,5	3,3	1,8	
	Mėginių surinkimas iš gamintojų	92,6	91,9	86,0	84,7	-0,7	-0,8	-7,2	-7,8	-1,3	-1,5	2,3	1,3	
	Derinimo rinkiniai, kontroliniai mėginiai	94,0	107,7	103,0	114,6	13,7	14,6	6,9	6,4	11,6	11,3	2,3	1,8	
Mėginių formavimas ligų tyrimui	43,7	38,7	44,6	11,3	-5,0	-11,4	-27,4	-70,8	-33,3	-74,7	1,1	0,2		
Kalibravimo laboratorijos paslaugos	0,0	4,2	9,3	10,9	4,2		6,7	159,5	1,6	17,2	0,0	0,2		
Kiti pardavimai (etiketės, br.kodai, dėžutės ir pan.)	55,8	50,9	56,5	22,4	-4,9	-8,8	-28,5	-56,0	-34,1	-60,4	1,4	0,3		
2. Iš visos papildoma veikla		1 078,2	1 108,9	1 069,8	1 207,9	30,7	2,8	99,0	8,9	138,1	12,9	26,8	19,1	
IŠ VISO PAJAMŲ (1+2)		4 014,9	5 312,0	6 294,1	6 323,4	1 297,1	32,3	1 011,4	19,0	29,3	0,5	100	100	

3.6. Sąnaudų kitimas ir struktūra.

. Sąnaudos, kaip ir pajamos ženkliai padidėjo, nes 2019 m. liepos 1 d. prijungus UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ perimtos veiklos vykdymui patiriama daugiau išlaidų darbuotojų darbo apmokėjimui, transporto, patalpų išlaikymui ir medžiagoms bei priemonėms, kurios reikalingos gyvūnų produktyvumo tyrimų padalinio atliekamoms paslaugoms atlikti. Kadangi Bendrovė specializuojasi paslaugų teikimo srityje, jos didžiąją dalį sąnaudų sudaro darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos.

(15 lentelė)

Pavadinimas	Sąnaudų suma, tūkst. Eur				Palyginimas						Struktūra, proc.	
	2018 m.	2019 m.	2020m.		2019m./2018m.		2020m./2019m.		2020 m. faktas/planas			
			planas	faktas	tūkst. Eur	proc.	tūkst. Eur	proc.	tūkst. Eur	proc.	2018 m.	2020 m.
Pardavimo savikaina	3 176,3	4 106,0	5 061,0	4 806,2	929,7	29,3	700,2	17,1	-254,8	-5,0	79,9	80,3
Darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos	1 541,0	2 371,5	3 320,4	3 207,1	830,5	53,9	835,6	35,2	-113,3	-3,4	38,8	53,6
Medžiagos ir priemonės, remontas ir eksploatacija	838,4	798,6	911,4	815,8	-39,8	-4,7	17,2	2,2	-95,6	-10,5	21,1	13,6
Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos	477,3	592,1	448,1	449,1	114,8	24,1	-143,0	-24,2	1,0	0,2	12,1	7,5
Transportas	164,5	166,6	195,9	152,6	2,1	1,3	-14,0	-8,4	-43,3	-22,1	4,1	2,6
Kitos	155,1	177,2	185,2	181,6	22,1	14,2	4,4	2,5	-3,6	-1,9	3,9	3,0
Veiklos sąnaudos	779,8	973,8	1 063,8	1 157,6	194,0	24,9	183,8	18,9	93,8	8,8	19,6	19,4
Darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos	482,8	580,9	824,7	597,2	98,1	20,3	16,3	2,8	-227,5	-27,6	12,1	10,0
Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos	78,8	57,0	57,1	53,2	-21,8	-27,7	-3,8	-6,7	-3,9	-6,8	2,0	0,9
Kitos	218,2	335,9	182,0	507,2	117,7	53,9	171,3	51,0	325,2	178,7	5,5	8,5
Finansinės (palūkanų) sąnaudos	19,2	24,6	18,6	17,9	5,4	28,1	-6,7	-27,2	-0,7	-3,8	0,5	0,3
Iš viso sąnaudų	3 975,3	5 104,4	6 143,4	5 981,7	1 129,1	28,4	877,3	17,2	-161,7	-2,6	100	100

3.7. Veiklos strategijos tikslų įgyvendinimas

(16 lentelė)

Strateginė kryptis/		Strateginių tikslų rodikliai	Mato vnt.	2020 m. planas	2020 m. faktas	2023 m. planas	Pastaba
Suinteresuota šalis	Strateginis tikslas						
1. EFEKTYVINTI BENDROVĖS VEIKLĄ							
Savininkas	1.1. Modernus energetinis ūkis	Investicijų dydis	tūkst. Eur	180	19,5	-	
	1.2. Efektyvūs veiklos procesai	Nuosavo kapitalo grąža	proc.	3,1	6,9	7,1	
2. UŽSAKOVO POREIKIUS TENKINANČIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO UŽTIKRINIMAS							
Užsakovai	2.1. Sukurta pažangi ir patraukli pieno tyrimų sistema	Užsakovų pasitenkinimo augimas	proc.	10	8	10	
	2.2. Inovacijomis paremta investavimo strategija	Investuoto kapitalo grąža (ROIC)	proc.	4	9	7,5	
3. UŽTIKRINTI DARBUOTOJŲ REIKIAMŲ KOMPETENCIJŲ VYSTYMĄ							
Darbuotojai	3.1. Patobulinta vidinių įmonės veiklos procesų vadyba	Veiklos sąnaudų ir pajamų santykis	proc.	18	18,3	14	
	3.2. Išlaikyta aukšta darbuotojų techninė kompetencija	Plano vykdymas	proc.	80	98	90	

4. DARNUS VYSTYMASIS.

Atsakingai vykdydama savo veiklą, UAB „Pieno tyrimai“ siekia prisidėti prie darnios visuomenės ir valstybės pažangos kūrimo.

Vadovaudamasi gerąja užsienio šalių ir nacionaline praktika, Jungtinių Tautų „Pasaulinio susitarimo“ principais, Europos Sąjungos strateginių dokumentų (Europos Komisijos komunikatas dėl įmonių socialinės atsakomybės skatinimo, Žalioji knyga) nuostatomis, Nacionaline darnaus vystymo strategija ir remdamasi valstybės jai formuojamais lūkesčiais, Bendrovė siekia darnaus vystymosi bei teigiamo poveikio aplinkai.

Darnumo įsipareigojimai

Darnios ir atsakingos veiklos principai Bendrovėje įgyvendinami vadovaujantis šiais įsipareigojimais ekonominio poveikio, socialinės atsakomybės ir aplinkosaugos srityse:

- palaikomas nuolatinis Bendrovės dėmesys gerų darbo sąlygų užtikrinimui;
- kuriama sąžininga, pasitikėjimu grįsta atmosfera, tvirta vidinė Bendrovės kultūra, konstruktyvus vadovybės ir darbuotojų dialogas, skatinamas darbuotojų įsitraukimas;
- gerbiamos ir palaikomos žmogaus teisės ir orumas;
- vadovaujamosi asmenų lygiateisiškumo, lygių galimybių ir nediskriminavimo bei asmens duomenų apsaugos principais;
- užtikrinamas darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas, ugdymas, skatinamas įsitraukimas, lyderystė ir profesinis augimas;
- užtikrinama darbuotojų teisė jungtis į asociacijas, profesines sąjungas.
- keliant aukščiausius reikalavimus užtikrinamas korupcijos prevencijos procesas ir nuolatinis Bendrovės darbuotojų antikorupcinis švietimas.
- kuriamas sąžiningas santykis tarp bendrovės darbuotojų ir užsakovų, partnerių ir visuomenės taikant Bendrovės etikos kodeksą.
- atsižvelgiant į platų Bendrovės teritorinį tinklą užtikrinamos ir kuriamos darbo vietos visuose Lietuvos regionuose.
- užtikrinamas ekonominis produktyvumas tobulinant technologijas ir diegiant naujoves Bendrovės vykdomuose procesuose.
- užtikrinamas savalaikis ir tiesioginis visuomenės informavimas apie vykdomas veiklas, pasitelkiama šviečiamoji veikla.
- vystoma partnerystė su Lietuvos ir užsienio valstybinėmis institucijomis, mokslo įstaigomis, organizacijomis ir bendruomenėmis siekiant gerosios patirties, praktikos ir žinių mainų.
- užtikrinamas darbuotojų iniciatyvų, siekiant prisidėti prie visuomenės gerovės, palaikymas.
- ieškoma ekonomiškai pagrįstų sprendimų ir alternatyvų, padedančių užtikrinti mažiausią neigiamą poveikį aplinkai.
- atsakingai ir racionaliai naudojami materialiniai, energetiniai ir gamtiniai išteklių, prisidedant prie emisijų bei atliekų susidarymo mažinimo kasdieninėje ir pagrindinėje veikloje.

Darnūs ir tvarūs Bendrovės valdymo principai yra neatsiejama ir integrali Bendrovės ilgalaikės strategijos dalis, realizuojama per ekonominio poveikio, socialinės atsakomybės ir aplinkosaugos sritis.

UAB „Pieno tyrimai“ darnaus vystymosi veiklos principai apibrėžti Bendrovės vidaus dokumentuose:

- Socialinės atsakomybės politika
- Etikos kodeksas
- Dovanų politika
- Lygių galimybių politika
- Korupcijos prevencija

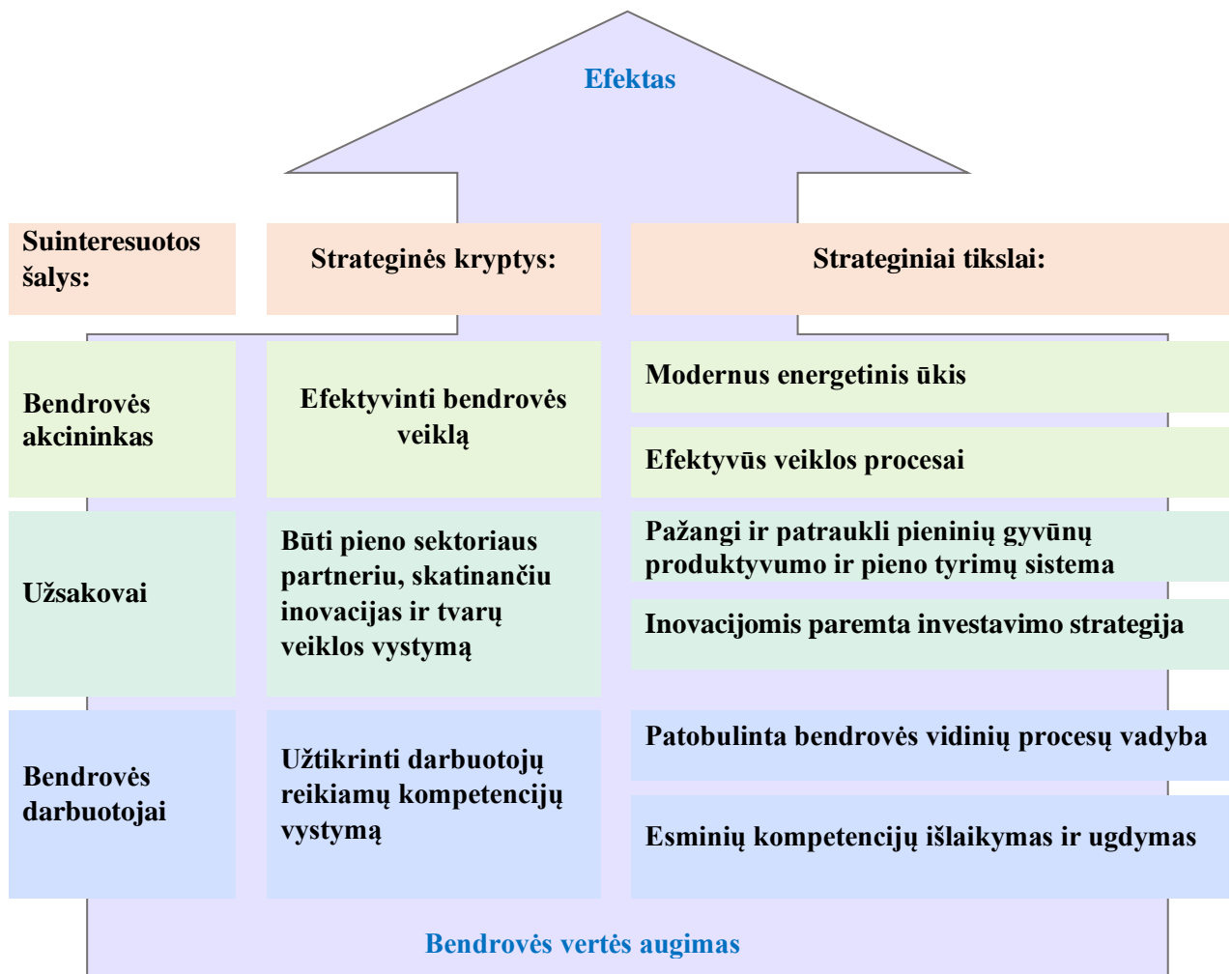

5. VEIKLOS PLANAI

5.1. Misija, vizija, vertybės, strateginės kryptys ir tikslai.

Bendrovė, siekdama didinti kuriamą vertę, atsižvelgs į Bendrovės veikla suinteresuotų šalių lūkesčius ir sieks įgyvendinti šias **strategines kryptis**:

Strateginės kryptys užtikrina Bendrovės veiklos tęstinumą. Jomis siekiama įgyvendinti tikslingus ir tęstinius pokyčius, kurie didintų Bendrovės vertę.

Būtent veiklos efektyvumo didinimas viena svarbiausių Bendrovės veiklos krypčių. Numatoma auginti Bendrovės vertę efektyvinant veiklos procesus, modernizuojant technologijas. Užsakovų pasitenkinimo augimo sieksime stiprindami kompetencijas pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo ir laboratorinio darbo srityse, diegdami naujas pažangiausia pasauline praktika ir moderniais sprendimais paremtas paslaugas, tyrimo metodus ir technologijas, kurie tenkintų lūkesčius turėti aukštesnės kokybės pieno gamybos bandas ir gauti tinkamos sudėties pieno žaliavą bei užtikrinti konkurencingų pieno produktų gamybą ir jų eksporto sąlygas. Bendrovės sėkmingas strategijos pagrindas yra didelis darbuotojų įsitraukimas, aukšta darbuotojų kompetencija ir subalansuota veiklos procesų vadybos sistema. Todėl numatome užtikrinti darbuotojų kompetencijų vystymą, tobulindami vidinių Bendrovės veiklos procesų vadybą ir vystydami darbuotojų esmines kompetencijas.

Siekiant įgyvendinti strategines kryptis, nustatyti pagrindiniai strateginiai tikslai 2021 – 2023 metų laikotarpiui. Šie tikslai leidžia subalansuotai siekti bendrovės vertės didinimo, nes apima visas svarbiausias Bendrovės valdymo sritis: užsakovų pasitenkinimą, veiklos efektyvumą ir organizacinę kultūrą.

(17 lentelė)

Strateginės kryptys:	Strateginiai tikslai:	Apibūdinimas
Bendrovės akcininkas	1.1.Modernus energetinis ūkis	Šis strateginis tikslas prisideda prie ES energetikos sąjungos strateginio prioriteto efektyviai vartoti energiją. Bendrovė sieks pagerinti Bendrovės pastatui eksploatuoti reikalingos energijos vartojimo efektyvumą, sumažinti energetinių išteklių praradimus. Numatoma mažinti oro sąlygų kaitos poveikį laboratorijos mikroklimato rodiklių stabilumui ir užtikrinti jų atitikimą vadybos sistemos nustatytiems reikalavimams, užtikrinti Lietuvos higienos normose nurodytų temperatūros, santykinio oro drėgumo, minimalaus šviežio oro kiekio parametrus, ko pasekoje gerėja ne tik žmonių darbingumas, bet ir mažėja energetinių išteklių sunaudojimas.
	1.2.Efektyvūs veiklos procesai	Mažėjant atliekamų pieno tyrimų skaičiui, svarbu užtikrinti turimų resursų optimalų panaudojimą. Numatoma optimizuoti mėginių surinkimą, mažinti mėginių indentifikavimo darbo sąnaudas, mažinti tyrimo atlikimo kontrolės sąnaudas, plėsti Integralios laboratorijos valdymo informacinės sistemos (ILVIS) funkcionalumą atnaujinant esamus modulius. Taip pat numatoma optimizuoti produktyvumo tyrimų vykdymą ir kontrolinių melžimų atlikimą ūkiuose, mažinant asistentų važiuojamojo pobūdžio sąnaudas, pasitelkiant interaktyvių žemėlapių diagramų sudarymą. Bus siekiama išteklius naudoti tvariau Įdiegti elektroninę GPT lydraščių ir važtaraščių (konteinerių perdavimo) sistemą, spausdinamą informaciją perkelti į elektroninę formą. Įrengti naujas darbo vietas Rytų Lietuvos skyriaus, Kalibravimo I skyriaus ir kitiems Bendrovės darbuotojams, parduodant patalpas Vilniuje ir naudojant patalpų nuomą.

Užsakovai	2. Užsakovo poreikius tenkinančių paslaugų teikimo užtikrinimas	2.1. Sukurta pažangi ir patraukli pieninių gyvūnų produktyvumo ir pieno tyrimų sistema	<p>Numatoma diegti naujas kalibravimo metodikas. Siekiant didinti teikiamų paslaugų kiekį ir prieinamumą užsakovams, organizuoti tiesioginius vizitus pas ūkininkus, į pienininkystės Bendrovės, analizuoti pieno ūkių poreikius, teikti pasiūlymus ir konsultacijas.</p> <p>Gyvūnų produktyvumo tyrimų gerosios praktikos viešinimas regionuose.</p> <p>Organizuoti ūkininkų, vykdančių produktyvumo tyrimus C metodu mokymo kursų "Gyvūnų produktyvumo tyrimų ir duomenų perdavimas" su testavimu ir pažymėjimo išdavimu.</p> <p>Išplėsti kalibravimo veiklą, įdiegiant elektroninių pieno kiekio matuoklių Pulsameter 2 (ITEC) ir IDC3 (SAC) kalibravimą.</p> <p>Validuoti pašarų tyrimo FT NIR metodu modelius pagal LST EN ISO 12099 standartą, lyginant duomenis su EUROFINS AGRO duomenimis.</p> <p>Į vieną Laboratoriją sujungus Tyrimų laboratoriją ir Pieno kiekio matuoklių techninės priežiūros ir kalibravimo laboratoriją, vykdomos laboratorinės tyrimų, bandymų ir kalibravimo veiklos akreditavimo palaikymas standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 atitikčiai ir srities išplėtimas naujų melžimo robotų kalibravimo veikla.</p> <p>Numatoma:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Atnaujinti ir įdiegti pieninių veislių gyvūnų produktyvumo tyrimų analitinių ataskaitų programą. -Sukurti pieno kiekio matavimo priemonių, naudojamų kontroliuojamose bandose, duomenų bazę, kuria galėtų naudotis Bendrovės klientai – stebėti matavimo priemonių kalibravimo terminus, atsispausdinti kalibravimo liudijimus ir kt. -Tobulinti Bendrovės internetinę svetainę - atnaujinti bei pildyti aktualų ir pardavimus skatinantį turinį, siekti svetainės patogumo ir funkcionalumo vartotojui.
		2.2. Inovacijos paremta investavimo strategija	<p>Numatoma vykdyti nuolatinę mokslinės-techninės pažangos stebėseną, analizuoti galimybes ir poveikį žalio pieno sudėties ir kokybės tyrimų sistemai, į įrangos atnaujinimo planus įtraukiami nauji ir modernūs jos modeliai, tyrimų technologijos keičiamos atsižvelgiant pažangiausią pasaulinę praktiką ir mokslinius atradimus, bei stiprinti Bendrovės investavimo galimybes, stebėti Bendrovės finansinės rizikos valdymo rodiklius.</p>
Bendrovės darbuotojai	3. Užtikrinti darbuotojų reikiamų kompetencijų vystymą	3.1. Patobulinta Bendrovės vidinių procesų vadyba	<p>Bendrovės vertės augimo spartą ir norą ieškoti geriausių sprendimų, lemia veiklos procesų vadybos sistemos integravimo lygis ir kokybinis kryptingumas. Į Bendrovės kultūrą bei darbuotojus turi būti žiūrima kaip į bendrą vertę kuriančią visumą, kuri greitai reaguoja į efektyvumą nusakančius rodiklius.</p> <p>Bus vykdomas pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų padalinio ir matavimo priemonių kalibravimo centralizuotos informacinės sistemos, skirtos darbuotojų darbo ir darbo procesų planavimui, sukūrimas.</p> <p>Bendrovės darbuotojų įsitraukimo į Bendrovės veiklą palaikymui ir stiprinimui reikalinga sistemingai ugdyti vadovų vadybines kompetencijas, užtikrinti vertikalią ir horizontalią komunikaciją, stiprinti grįžtamąjį ryšį, gerinti fizinę darbo aplinką bei sąlygas.</p>
		3.2. Esminių kompetencijų išlaikymas ir ugdymas	<p>Numatoma vystyti darbuotojų technines kompetencijas, dalyvauti tarptautinių pienininkystės ir veislininkystės organizacijų veikloje.</p>

5.2. Planuojami veiklos rodikliai.

Bendrovės pagrindinių jos veiklą apibūdinančių rodiklių kitimas strategijos įgyvendinimo laikotarpiu:

(18 lentelė)

Rodiklio pavadinimas	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	Palyginimas (+;-) punkt.			Palyginimas, proc.			
					2021/2020 m.	2022/2021 m.	2023/2022 m.	2021/2020 m.	2022/2021 m.	2023/2022 m.	
Užsakovai	1. Įprastinių pieno tyrimų skaičius tenkantis 1-am pieno gamintojui, tūkst. vnt.	203,7	211,6	217,8	223,4	7,9	6,2	5,6	3,9	2,9	2,6
	<i>Įprastinių pieno tyrimų skaičius, tūkst. vnt.</i>	3258,5	3025,5	2874,9	2792,3	-233	-150,6	-82,6	-7,2	-5,0	-2,9
	<i>Pieno pardavėjų skaičius, tūkst. vnt.</i>	16	14,3	13,2	12,5	-1,7	-1,1	-0,7	-10,6	-7,7	-5,30
	2. Tiriamųjų pieninių gyvūnų skaičius, tūkst. vnt.	132,7	133,3	134,9	135,1	0,6	1,6	0,2	0,5	1,2	0,15
	3. Pardavimo pajamos, tūkst. Eur	6 323,4	5 815,7	5 860,8	5 970,3	-507,7	45,1	109,5	-8,0	0,8	1,9
	4. Pajamos už papildomą (kitą) veiklą nuo visų pardavimų, proc.	19,1	18,0	18,3	18,2	-1,1	0,3	-0,1	-5,8	1,7	-0,5
	5. Tyrimo metodų skaičius, vnt.	25	25	25	25	0	0,0	0,0	0,0	0	0
	<i>iš jų: akredituoti</i>	17	16	16	16	-1	0,0	0,0	-5,9	0	0
	6. Kalibravimo ir bandymų metodikos, vnt	10	13	13	13	3	0,0	0,0	30,0	0	0
<i>iš jų: akredituoti</i>	10	10	12	13	0	2,0	1,0	0,0	20,0	8,3	
Bendrovės savininkas	5. Grynas pelnas, tūkst. Eur	279,6	202,3	231,3	300,5	-77,3	29,0	69,2	-27,6	14,3	29,9
	6. Nuosavo kapitalo grąža (ROE), proc.	6,9	4,8	5,5	7,1	-2,1	0,7	1,6	-30,4	14,6	29,1
	7. Ilgalaikio turto apyvartumo koef.	1,9	1,5	1,6	1,5	-0,4	0,1	-0,1	-21,1	6,7	-6,3
	8. Pardavimo pajamos vienam darbuotojui (vid. sąlyg.), tūkst. Eur	27,0	23,5	24,1	25,9	-3,5	0,6	1,8	-13,0	2,6	7,5
Darbuotojai	9. Dirbančiųjų skaičius metų pabaigoje	276	275	270	256	-1	-5	-14	-0,4	-1,8	-5,2
	10. Patvirtintų pareigybių skaičius	246	239	237	234	-7	-2	-3	-2,8	-0,8	-1,3
	11. Vidutinis mėnesinis darbuotojų darbo užmokesčio dydis, Eur	1 298	1 346	1 366	1 394	48	20	28	3,7	1,5	2,0
	12. Metinis darbo užmokesčio fondas, tūkst. Eur	3 912,5	3 926,9	3 884,6	3 913,9	14,4	-42,3	29,3	0,4	-1,1	0,8

Veiklos rezultatus apibūdinantys rodikliai suplanuoti įvertinus faktinius praėjusių 3 metų laikotarpio duomenis ir šias prielaidas:

- Bus įgyvendinti strateginiame veiklos plane užsibrėžti tikslai ir uždaviniai.
- Keičiasi daugelis įmonės veiklos rodiklių, nuo 2019-07-01 prijungus pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų ir kalibravimo laboratorijos veiklą, išaugo įmonės pajamos ir sąnaudos, padidėjo darbuotojų skaičius: nuo 129 darbuotojų 2018 m. iki 317 darbuotojų 2019 m. ir 2020 m.

šiek tiek sumažėjo – 278 darbuotojai. Didžioji dalis GPT asistentų dirba nepilnu krūviu (etatu), Bendrovės vadovybė stengiasi sudaryti sąlygas darbuotojams dirbti pilnu krūviu, todėl darbuotojų skaičius mažėja. Padidėjo pajamos, sąnaudos, išaugo darbo užmokesčio fondas. Kadangi prijungta bendrovė iš papildomos (kitos) veiklos uždirbo nereikšmingą sumą, UAB „Pieno tyrimai“ papildomos veiklos pajamos bendroje pajamų struktūroje sumažėjo nuo 26,9 proc. (2018 m.) iki 19,1 proc. (2020 m.);

- Įvykusi Bendrovės pertvarka į uždarają akcinę bendrovę ir reorganizavimas, prijungiant UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“, sumažino Bendrovės mokėtų mokesčių sąnaudas, nes nereikia mokėti mokesčio už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise, kurio 2018 m. sumokėjome 82,8 tūkst. Eur.

- Bendrovė įvykdys suplanuotas investicijas

- Investicijoms naudos nuosavas lėšas. Bendrovė skolintis gali, paskaičiuotas mokumo rodiklis rodo žemą skolinimosi riziką, rinkoje šiuo metu sąlygos skolintis palankios dėl žemų skolinimo palūkanų. Bendrovė nesiskolins, nes turi sukaupti pakankamai nuosavų lėšų. Palūkanų sąnaudas patirs nuo ankstesnių finansinio lizingo sumų. Finansinio lizingo įsipareigojimo likutis 2020 m. pabaigoje 419,7 tūkst. Eur, kuris bus baigtas mokėti iki 2024 m. gegužės mėn.

- Bendrovė planuoja atnaujinti seną nusidėvėjusią įrangą. Įsigijus naują įrangą, papildomai pajamų neuždirbs. Bus įsigyta dar viena bendro bakterijų skaičiaus nustatymo sistema, tirianti tėkmės citometrijos metodu, vietoje senos nusidėvėjusios. Planuojama pakeisti seno modelio pieno sudėties matuoklį, somatinių ląstelių analizatorių, krioskopą, pamatinių tyrimų skyriuje – diferencinį pH-metrą ir kt. į naujesnę, modernesnę įrangą. Patalpų mikroklimato optimizavimą Bendrovė atliks sukauptomis nusidėvėjimo lėšomis.

- Įprastinių pieno tyrimų skaičiaus mažėjimą dėl nuolatinio pieno gamintojų skaičiaus mažėjimo.

- Komercinių pieno tyrimų ir paslaugų skaičius augs, išskyrus aprūpinimo vienkartiniais indeliais ir mėginių surinkimo paslaugas, kurios mažės priklausomai nuo įprastinių pieno tyrimų skaičiaus kitimo.

- Siekiant išlaikyti pakankamą darbo vietų konkurencingumo lygį, Bendrovė didins darbuotojų pareiginio darbo užmokesčio dydžius. Planuojamas mėnesinio atlyginimo indeksacijos dydis po 1,5 proc. kasmet bei numato motyvuoti darbuotojus už pasiektus rezultatus. Metinio darbo užmokesčio fondas turėtų išlikti panašiam lygyje, nes mažės darbuotojų skaičius.

- Viešai skelbiamas ekonominės raidos scenarijus numato, kad sulėtės kainų augimo tempai, todėl Bendrovė tyrimo medžiagų ir priemonių brangimą įvertino pagal įvykusių ir vykdomų viešųjų pirkimų rezultatus, o labiausiai jautrių kainų didėjimui medžiagų ir paslaugų sąnaudas įvertino taikydama 0,5 proc. pabrangimo įtaką dėl infliacijos augimo.

- Strategijos laikotarpiu kainodara sudaryta taip, kad Bendrovė įvykdytų jai iškeltus uždavinius, įpareigojimus ir užtikrintų savo veiklos tęstinumą. Bendrovė privalo uždirbti tiek pajamų, kad jų pakaktų padengti būtinąsias veiklos sąnaudas, sumokėti įstatymais nustatytus mokesčius ir akcininko lūkesčius tenkinančią kapitalo grąžą į valstybės biudžetą.

- Įgyvendinus strateginius tikslus ir uždavinius, nuosavo kapitalo grąža per 3 strateginio laikotarpio metus padidės nuo 4,8 proc. iki 7,1 proc.

6. INFORMACIJA APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ NUOSTATŲ LAIKYMAŠI

6.1. Informacijos atskleidimas.

UAB „Pieno tyrimai“ vadovaujasi Bendrovių valdymo kodekso nuostatomis dėl informacijos atskleidimo, išdėstytomis šio kodekso IX principu („Informacijos atskleidimas“), kitomis Bendrovių valdymo kodekse nurodytus principus detalizuojančiomis nuostatomis, susijusiomis su viešu informacijos atskleidimu.

Informacija apie Bendrovės veiklą pasiekama visuomenei ir viešai skelbiama interneto svetainėje adresu www.pieno-tyrimai.lt. Skelbiama informacija suskirstyta skiltimis: naujienos, teisinė informacija, struktūra ir kontaktai, administracinė informacija, pieno tyrimų paslaugos, gyvūnų produktyvumo tyrimų paslaugos, nuorodos, atsiliepimai ir prisijungimas registruotiems vartotojams.

Skelbiama ši informacija: LR žemės ūkio ministerijos nustatyti UAB „Pieno tyrimai“ tikslai, uždaviniai ir lūkesčiai, duomenys apie Bendrovę, valdybą ir vadovą, jos struktūra ir kontaktai, veiklos sritys, konkursai laisvoms darbo vietoms užimti, Bendrovės įstatai, veiklos ir finansinės ataskaitos, veiklos planai, socialinės atsakomybės politika, korupcijos prevencija, informacija apie vadybos sistemą, darbo užmokestį, tarnybinių transportą, teisės aktų pažeidimus (jeigu tokie nustatyti), paslaugų kainas ir kita aktuali informacija. Šios interneto svetainės pagalba Bendrovė, užtikrindama konfidencialumą, teikia pieno supirkėjams ir pieno gamintojams duomenis apie pieno tyrimų rezultatus, išduoda elektroninius tyrimo rezultatų protokolus ir PVM sąskaitas – faktūras už atliktus pieno tyrimus ir kitas paslaugas.

6.2. Metinio pranešimo turinys.

Bendrovės 2020 m. metinis pranešimas parengtas vadovaujantis 2000 m. liepos 13 d. Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835, 2001 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 reikalavimais ir Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr.1052.

6.3. Apskaitos tvarkymas ir finansinių ataskaitų rinkiniai.

UAB „Pieno tyrimai“ finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos, Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymais ir tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais (TFAS).

6.4. Metinių pranešimų ir finansinių ataskaitų rinkinių pateikimas.

UAB „Pieno tyrimai“ metinį pranešimą, metinių ataskaitų rinkinį, tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius, informaciją apie Bendrovės vykdomas funkcijas, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ūkio ministro patvirtintomis Valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijomis, ir nepriklausomo auditoriaus išvadas skelbia viešai interneto svetainėje.

Teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinus metinį pranešimą, metinių ataskaitų rinkinį ir informaciją apie vykdomas funkcijas, taip pat metinių finansinių ataskaitų nepriklausomo auditoriaus išvadą – ne vėliau kaip balandžio 30 dieną;

Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius skelbiame viešai interneto svetainėje PDF formatu:

- tarpinių (3 mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip gegužės 31 d.;
- tarpinių (6 mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip rugpjūčio 31 d.;
- tarpinių (9 mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip lapkričio 30 d.;

- tarpinių (12 mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip kitų metų vasario 28 dieną.

6.5. Informacija apie metinių finansinių ataskaitų auditą.

Metinių finansinių ataskaitų rinkinio auditas atliekamas pagal Tarptautinius audito standartus. Bendrovės finansinių ataskaitų rinkinio auditą atliko nepriklausomi UAB „Apskaitos ir mokesčių konsultacijos“ auditoriai, su kuriais Bendrovės direktorius sudarė paslaugų teikimo sutartį audituoti 2018-2020 metų finansines ataskaitas. Vieno metinio audito kaina 2,5 tūkst. Eur, kitų mokėjimų, paslaugų ar garantijų auditoriams nebuvo mokėta ar suteikta..

Finansinių ataskaitų auditas apima nepriklausomą finansinių ataskaitų ataskaitų patikrinimą ir išvados pateikimą, kurioje nurodoma, ar finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais tikrai ir teisingai parodo įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal taikomus finansinės atskaitomybės reikalavimus ir ar metiniame pranešime pateikti finansiniai duomenys atitinka metinių finansinių ataskaitų duomenis.

7. SVARBIAUSI ĮVYKIAI PO FINANSINIŲ METŲ PABAIGOS IKI ATASKAITOS SUDARYMO

1. 2021 m. vasario 11 d. įvyko nuotolinis pasitarimas su pieno sektoriaus atstovais aktualiais pieno tyrimų klausimais. Pasitarimo metu Žemės ūkio ministerijos Maisto pramonės ir kokybės skyriaus vyriausioji specialistė Vida Kučinskienė pristatė pieno sektoriaus aktualijas. Su pieno kokybe ir Pieno supirkimo taisyklių pakeitimais supažindino VMVT Vyriausiasis specialistas-valstybinis maisto produktų inspektorius Donatas Valavičius. Pasaulio pieno sektoriaus situaciją pagal Tarptautinės pienininkystės federacijos (IDF) informaciją ir Pieno supirkimo taisyklių pakeitimų įgyvendinimą (mėginių ėmimą pieno sudėčiai ir kokybei tirti, mėginius supirkimo atnaujinimui, pieno mėginių tapatumo kontrolę) pristatė UAB „Pieno tyrimai“ direktorė dr. Laima Urbšienė. UAB „Pieno tyrimai“ kokybės sistemos vadovė dr. Dalia Riaukienė supažindino su mėginių ne(iš)tyrimo priežastimis, antimikrobinių medžiagų identifikavimu InfiniPlex testu bei pristatė bendrovės teikiamas paslaugas - termometrų ir dozatorių kalibravimą, pieno šaldymo rezervuarų patikrą, laboratorijos pamatines medžiagas bei tarplaboratorinius palyginamuosius tyrimus. UAB „Pieno tyrimai“ logistikos skyriaus vedėjas Rolandas Jankevičius aptarė mėginių planavimą, supažindino su unifikuotu žalio karvių pieno mėginių pristatymo lapeliu (lydraščiu) bei pristatė tyrimo protokolų pateikimą elektroniniu būdu.

2. Direktoriaus 2021 m. vasario 17 d. įsakymu Nr.13V-0013 patvirtintos 2021 m. veiksmų planas 2021-2023-ųjų m. strateginio plano įgyvendinimui ir 2021 m. veiklos biudžetas.

3. Direktoriaus 2021 m. kovo 8 d. įsakymu Nr.13V-0026 patvirtintas UAB „Pieno tyrimai“ prekių, paslaugų ir darbų pirkimo planas 2021 metams bei planuojamų 2021 m. atlikti pirkimų suvestinė.

Direktorė

Laima Urbšienė

Asta Urbonienė

Danguolė Urbšienė

Dalia Riaukienė

Laima Rameikienė